

**SZENT MIHÁLY GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	5
Intézményünk elvárásai katolikus iskolaként	10
NEVELÉSI PROGRAM.....	12
1.1.Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	12
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	22
1.4.A környezeti neveléssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	45
1.5,Fenntarthatóság, környezettudatosság - Fogyasztóvédelmi nevelés	56
1.6, A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	58
1.7. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	60
1.7.1.A nevelőkkel kapcsolatos általános elvárások, tevékenységükkel kapcsolatos feladatok:.....	60
1.7.2.Az osztályfőnökök tevékenységével kapcsolatos elvárások és feladatok	60
1.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek.....	62
1.8.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	63
1.8.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	64
1.8.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	65
1.8.4. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	66
1.8.5. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, oktatásának elvei.....	68
1.9. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	71
1.10. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	81
1.11. A szülőkkal, a tanulókkal, az iskola partnereivel való együttműködés formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	82
1.12. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	85
1.13. Intézményünk tanulmányok alatti vizsgaszabályzata	91
1.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	96
1.15. A felvételi eljárás különös szabályai	97
1.16. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések.....	99
A SZENT MIHÁLY GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	100
1.Az intézmény bemutatása	101
Az intézmény alapadatai	101
2.Bevezetés	103

2.1. Jogsabályi háttér:.....	103
2.2. Az óvoda küldetésnyilatkozata:.....	104
3. Katolikus gyermekkép, óvodakép.....	105
3.1. Katolikus Gyermekkép.....	105
3.2. Katolikus óvodakép:	106
3.3. Az egyházi nevelésre irányuló alapelveink:.....	106
3.4 Óvodai nevelésünk alapelvei:.....	107
3.5. Intézményi elvárások:.....	107
3.5.1.Pedagógusokkal szembeni elvárások:.....	107
3.5.2.Igazgatóval szembeni elvárások:.....	109
3.5.3. Óvodával szembeni elvárások:	110
4.A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda nevelési feladatai	110
4.1. A hitre nevelés.....	110
4.2. Az egészséges életmód alakítása.....	111
4.3. Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	112
4.4. Az anyanyelvi és értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása	113
4.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása	114
4.5.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása	114
4.5.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	116
4.5.3. Beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek ellátása	116
4.5.4. Lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása	116
4.5.5.Kiemelten tehetséges gyermekek ellátása, óvodai tehetséggondozás.....	116
4.6. Gyermek és ifjúságvédelem	118
5.Az óvodai élet megszervezésének elvei	119
5.1. Személyi feltételek	121
5.2. Tárgyi feltételek.....	121
5.3.Az óvodai élet megszervezése.....	122
5.3.1.Csoportszervezés.....	122
5.3.2.Napirend.....	122
5.3.4.Hetirend.....	124
5.3.5.Gondozási tevékenység.....	124
5.4.Az óvoda kapcsolatai	125
5.4.1 Fenntartó- Óvoda	125
5.4.2.Helyi egyházközség- Óvoda	125
5.4.3. Család- Óvoda.....	126
5. 4. 4. Bölcsőde – Óvoda	126

5.4.5. Óvoda- Iskola	127
5.4.6. Óvoda- Szakszolgálatok	127
5.4.7. Óvoda- Egészségügyi Intézmények	128
5.4.8. Óvoda- Kulturális intézmények	128
5.4.9. Óvoda-köznevelési intézmények, társintézmények.....	129
6. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógusok feladatai	129
6.1. Hitre nevelés.....	129
6.2. Játék.....	130
6.3. Verselés, mesélés	133
6.4. Ének-zene, népi játék, tánc	136
6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	138
6.6. Mindennapos mozgás	139
6.7. Külső világ tevékeny megismerése.....	141
6.8. Munka jellegű tevékenységek	143
6.9. Tevékenységben megvalósuló tanulás.....	144
7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	145
8. A pedagógiai munka dokumentálása	147
AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	150
1, Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói	151
2, Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói	152
3, Az alapfokú táncművészeti – néptáncoktatás célrendszere és funkciói	154
4, Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében.....	154
5, A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	155
6, A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	156
7, Az alapfokú művészeti iskolai pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	156
8, A tanulói jogviszony létesítése:	160
9, A tanulmányi kötelezettség teljesítése:	162
10, Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelő-oktató munka értékelési rendszere	163
11, A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga.....	175
Legitimációs záradék	178
HELYI TANTERV.....	179

BEVEZETÉS

A Pedagógiai program a nevelési-oktatási intézmény tartalmi működését meghatározó alapdokumentum. Hatálya és érvényessége az intézmény vezetőire, valamennyi pedagógusára, a tanulókra, a szülőkre és a fenntartóra terjed ki. A Pedagógiai program célja és feladata megismertetni az intézmény tevékenységét, cél- és feladatrendszerét, követelményeit és fejlesztési elképzeléseit az érdekeltekkel.

Pedagógiai programunkat a Nemzeti Alaptanterv alapján választott kerettantervre építettük a helyi igények (fenntartó, szülők, tanulók) és a lehetőségek figyelembevételével, hogy reális és megvalósítható legyen.

Mindannyian érzékeljük az utóbbi években, hogy a társadalom fokozott mértékben differenciálódott. Növekszik a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekek száma, felborulnak a normális értékrendek.

A szülők és a tanulók egy része alig rendelkezik vallási háttérrel. Hiányosak és hamisak az információik az egyházzal, a hitről. A vallásgyakorlat egyes területeire az iskolának fokozatosan kell bevezetni azon diákjainkat, akiket a szülők azért íratnak be az iskolába, hogy hitüket megismerjék, illetve abban növekedjenek.

Tudatosan törekszünk a tanulók szüleivel való tartalmas, kölcsönös információon alapuló kapcsolattartásra. Mindent elkövetünk, hogy megszüntessük az esélyegyenlőtlenségeket, megakadályozzuk a lemorzsolódást, s hogy teret adjunk a gyermeki önállóság, a kreativitás, az egyéni értékek és képességek kibontakoztatására.

Biztosítjuk, hogy minden tanulónk stabil alapkészségekre építhesse további tanulmányait. Módszertani megújulással, az órák minden percének alapos megtervezésével kívánjuk elérni, hogy felvehessék a versenyt kortársaikkal városi, vármegyei és országos szinten egyaránt.

A keresztény szellemiség, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen nevelőközösségünkben. Az új pedagógusok felvételénél a képzettség, rátermettség és vallásos háttér hármas követelményét vesszük figyelembe.

Jogszabályi háttér:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről,
2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról,
2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.
77/2025 (IV. 15.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 2025.
401/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

Alapító Okirat

Codex Iuris Canonici (Egyházi törvénykönyv)

A többcélú köznevelési intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához óvodai pedagógiai programot, alapfokú művészeti iskolai helyi tantervet, iskolai helyi tantervet használ. A Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Jelen Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyása után 2025.09.01-én lép hatályba

Intézményünk küldetésnyilatkozata

„ A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak

Görögkatolikus egyházunk hagyományai segítenek minket a közösségépítésben és az egyéni lelki fejlődésben egyaránt. Az így kapott örökséget szeretnénk hűen megőrizni, s mindennapjainkban megélni.

Intézményünk rövid története:

Iskolánk, a Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola 2011. szeptember 1-jén kezdte meg működését. A nyíradonyi Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola tanulóinak és pedagógusainak egy részét vette át, és a feladatellátáshoz megkapta használatra a város tulajdonát képező Árpád tér 10. szám alatti épületet. Fenntartónk a Hajdúdorogi

Egyházmegye, majd 2015. március 20-tól, a Görögkatolikus Metropólia megalakulásával a Hajdúdorogi Főegyházmegye.

2017. szeptember 1-től intézményünk új nevet és feladatot kapott: Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola lettünk, mert tagintézményként egy kétszoros egyházi óvoda is megkezdte működését, amely 2018-ban új épületet kapott a Jókai u. 3. sz. alatt. 2018-tól 3 csoportos, majd 2021. szeptember 1-től 4 csoportos lett az óvodánk.

2020. szeptember 1-től intézményünk neve és feladatköre kibővült: Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola lettünk.

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Nyíradony és a közeli települések gyermekeit fogadja be. Felvételt nyer minden olyan gyerek, aki az intézmény értékrendjével, szellemiségével azonosulni tud. Nem tartunk felvételi vizsgát, nálunk a tehetség nem a beiskolázás feltétele, nem szelektálunk és nem válogatunk képességek alapján.

Iskolánk képzési jellege: alapfokú nevelési-oktatási intézmény.

Képzési idő: 8 év

A képzés szakaszai:

I. alsó tagozat: 1-4. évfolyam

(Kilépési lehetőség nyolcosztályos gimnáziumokba.)

II. felső tagozat: 5-8. évfolyam;

(Kilépési lehetőség hatosztályos gimnáziumokba.)

(Kilépés gimnáziumokba, szakközépiskolákba, szakképző intézményekbe.)

Az osztályba sorolás elvei:

Osztályaink általános tantervűek. Tervezett létszámuk: 20-27 fő. Az osztályokba sorolásról az igazgató dönt, lehetőleg a szülői igények figyelembe vételével.

A szülők kérésére a tanulók az 2. évfolyamtól lehetőséget kapnak az angol illetve német idegen nyelv tanulására heti 1, 4. évfolyamtól heti 3 órában.

A tanulók felekezeti hovatartozásuknak megfelelően 3 csoportban (görögkatolikus, római katolikus és református) vesznek részt a hittanórákon.

Délutánonként az alsó tagozatos tanulók napközi otthonban, a felső tagozatosok tanulószobán készülhetnek a másnapi tanórákra.

Tanulóink érdeklődésének megfelelően szervezzük a szakköröket, tehetségfejlesztéseket és a tömegsport foglalkozásokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók normál osztályokba integráltan tanulnak. Számukra gyógypedagógus, fejlesztő pedagógusaink és beszédfejlesztő pedagógus biztosítják az egyéni fejlesztő foglalkozásokat.

Öndefiníció:

Iskolánk olyan általánosan képző intézmény, mely kiemelt gondot fordít:

A 6-14 éves tanulók alapkészségeinek, különösen anyanyelvi- és idegen nyelvi, informatikai, kommunikációs készségeinek fejlesztésére, a nemzeti tudat és az egészséges lokálpatriotizmus erősítésére.

A növendékek keresztény szellemű formálására, hogy mind jobban és érettebben éljék meg személyes hitüket, kialakítva magukban a keresztény élet melletti állásfoglalást.

Számítástechnikai és informatikai, idegen nyelvű képzésük megalapozására.

Környezetvédelmi szemléletük és felelősségérzetük kialakítására.

Az egészséges életvezetés elméleti és gyakorlati szabályainak elmélyítésére, a testi nevelésre, sportra és a testkultúra fejlesztésére.

Iskolánk épülete, személyi- és tárgyi feltételei alkalmasak arra, hogy az intézmény felvállalja a heterogén, életstílusban és műveltségben nagyon különböző családok művelődési, oktatási igényeit.

Képes:

- A magas szintű tehetséggondozásra.
- A szociális hátrányok kompenzálására, felzárkóztatásra, a
- Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek gondozására.

Pedagógiai hitvallásunk: „Iskolánk olyan mécses legyen, amiből az olaj sosem fogy ki – hanem magasra téve minél messzebb világítson.‡

Intézményünk elvárásai katolikus iskolaként

A Görögkatolikus Egyház az iskolák alapítását és fenntartását fontos missziós feladatnak tartja.

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola székhelye Nyíradony, Árpád tér 10. sz. Az Egyház, mint az iskola fenntartója tudatában volt annak, hogy egy működő intézmény egy részét vette át, pedagógusokkal és tanulókkal együtt. Ezért tiszteletben tartja mindenkinek a személyes meggyőződését, amennyiben a Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola alapelveit tudomásul veszi, s nem akadályozza, hanem segíti az alább felsorolt alapelvek kibontakozását.

Katolikus iskolának azt az iskolát nevezzük, amelyet az illetékes egyházi hatóság vagy egy hivatalos egyházi jogi személy igazgat, vagy amelyet az egyházi hatóság írott okmánnyal ilyennek ismer el. A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. "Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert." Minden tudást az örök élet fényében kell felülvizsgálni, és megfelelő erkölcsi háttérrel kell átadni.

A keresztény nevelésnek arra kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős használatára, érzékük legyen a természetfeletti igazságok és az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a közepszerúségen, ne fájadjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe.

Egyházi fenntartású iskolában:

Elkerülhetetlen, hogy az iskola valamely határozott világnézetre hivatkozzék: a választás, az értékrend, az oktatás egységének biztosítása és a szabadság megvalósítása érdekében. Az iskolának kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltségnek erkölcsi és vallási dimenzióit és ezzel elősegítse az egyént az erkölcsi szabadságra. Erkölcsi szabadság csak az abszolút értékkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke. Erős, felelős, szabad és erkölcsileg helyes döntésekre képes személyiségeket olyan iskola tud nevelni:

- amely az ember és a társadalom mélyebb igényeire figyel, nem csak átmeneti és felszínes divatokra,

- amely határozott életértékeket választ, s ezen értékeket közös világnézeti elkötelezettségben valósítja meg – Isten segítségével erre törekszünk.

Erkölcsi elvárások:

a./ Erkölcsi elvárások a tanároktól:

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. A pedagógus nyitott legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. Tudatában kell lennie annak, hogy saját életpéldájával nevel.

b./ Erkölcsi elvárások a diákoktól:

Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait. Ehhez segíthetjük hozzá a fiataalt, ha megismertetjük vele a kereszténység alapelveit, megszerettetjük vele a csendes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

c./ Erkölcsei ajánlások a szülőknek: Az iskola a szülőkkel igyekszik mind jobban megismertetni szellemiségét. A szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, az iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg.

NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az egyház tanítása szerint a keresztény nevelés példaképe és alapja maga Krisztus. Minden tanítónak, nevelőnek a magatartását, gondolatvilágát Jézus evangéliumi szellemiségének kell áthatnia. Az Istenszülő és az ikonokon megjelenő szentek kiemelt módon jelen vannak egyházunkban. Így kell ennek lennie az intézményeinkben is. A szentek közössége olyan hétköznapi, természetes közeg kell, hogy legyen, hogy annak hatása legyen a földi közösségekre is. Az intézményi csoportok (osztály, munkaközösség stb.) egyszersmind keresztény közösségek is legyenek. A legfőbb összetartó mindig Krisztus. Ez a sportban, szórakozásban, játékokban éppúgy megjelenhet, mint a tanulásban vagy más komolyabb közös cselekvésben. Az események szervezésében, a ki nem mondott rejtett végső célkitűzésekben kell, hogy jelen legyen, hogy az egyes személyek közötti összetartó erő maga Krisztus. Ez a keresztény közösség alapja és értelme.

Görögkatolikus egyházunk sajátos és mai világunkban ritkaságként tekinthető értéke a hit megjelenési formáinak gazdagsága, színessége. A hit megjelenési formái értelemszerűen visszaható hatásúak is. Ez azt jelenti, hogy nem csak kifelé van üzenetük, a megélt hit belső megerősítésre is készítet. Ennek tudatosítása éppen az egyházi intézményekben kaphat nagy teret, ahol a vallási események közös megélése hatékonyabban megszervezhető. Ez nem csupán a nagyobb léptékű ünnepi rendezvényekre vonatkozik, hanem a hétköznapi is gyakorolható kisebb gesztusokra éppúgy, sőt, azok esetében még nagyobb figyelemmel. Pl. a keresztvetés, a kis és nagy metániák, a vallási köszönés, az épületek és termek egyházi esemény szerinti dekorációja, ikonok jelenléte, amelyek előtti sajátos magatartás megtanítása szintén jelentős mértékben hat a hosszú távon is maradandó vallási érzék kialakítására.

Ahogy a növendékfácskát óvjuk a viharoktól, ugyanúgy kell óvni gyermekeinket a romboló tapasztalatoktól. Oda kell tehát figyelniük, mit olvas, milyen filmet néz meg, kikkel barátkozik. Kellenek ésszerű korlátok (Tízparancsolat, Házi rend, napirend), amelyek gátolják, de egyben védik is őt. Biztonságos, szerető légkörben kell felnőnie, nem szabad lerombolni benne a jóba és szépbe vetett bizalmát, játékos kedvét, azt a képességét, hogy tud csodálkozni.

Kiemelt feladatunk olyan kiegyensúlyozott fiatalok nevelése, akik testileg-lelkileg egészségesek, képesek a tanulásra, elfogadják a társadalmi érintkezés normáit, megtanulják az elfogadott viselkedés szabályaihoz való alkalmazkodást, toleránsak, probléma-érzékenyek, szeretik hazájukat, közvetlen környezetüket, iskolájukat családszeretők és - tisztelők.

Görögkatolikus Egyházunk sajátos értéke a több száz éves, nem ritkán ezer évnél is messzebbre nyúló hagyományok megélése. Ez a gyökerét egyre inkább veszni hagyó európai kultúrában különleges erővel bír. Ennek tudatosítása, elfogadtatása, az erre való lelkesítés szerves része kell, hogy legyen a nevelői munkának. Természetesen tekintetbe véve az életkori befogadási adottságok korlátait, vagy még inkább fölhasználva az azokban rejlő egyes lehetőségeket. A hagyományörzés se nem múzeumépítés, se nem álértékek bevezetése. Ennek érdekében hasznos a nevelők folyamatos továbbképzése ezen a téren, illetve az egyes intézmények dolgozói lehetőség szerint alakítsanak ki közvetlen kapcsolatot a központi magas szintű oktatási intézményeink vezetőivel, munkatársaival

Az iskolai nevelés lényegét tekintve érték közvetítés, értékalkotás, közösségre orientált tevékenység.

Az iskolai közösség és a templomi közösségek közötti összetartozás erősítése szükséges nem csak programokkal, hanem az ezt segítő szellemiség kialakításával. Szoros összetartozás kiépítése az adott helyen működő parókussal, lelkipásztori törekvéseinek harmonizálása az intézmény életével.

A görögkatolikusság sajátossága a nagycsalád. Intézményeinkben hangsúlyos értékelést kell adni ennek a kincsnek. A nagycsaládból származó gyermekek értékelése oly módon, hogy a sajátos értékeiket (általában nagyfokú együtt érző képesség, önzetlenség, érzelmi érettség, stb.) hatékony módon föl- és kihasználjuk a közösségi cselekvésekben. A rendezvényeken külön szerepet és hangsúlyt kell, hogy kapjanak a nagycsaládos szülők, illetve az abba tartozó testvérek, például azért, hogy a náluk megjelenő sajátos értékek nagyobb szerepet kapnak.

Katolikus iskolánkban nem elit képzésre törekszünk. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását segíti elő. Tanítványainkban erősíteni kell azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. Ezek remélhetőleg tanítványaink számára maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is. Megvédi őket az alkoholizmustól, a kábítószerrel és egyéb erkölcsi veszélyektől.

Vallási nevelésünk tartalma:

- A gyermek valóságismeretének fejlesztése vallási szemszögből.
- Bizalmat és hitet adni, hogy Isten személyesen ismer és szeret bennünket – Isten és Krisztus küldetését a gyermek befogadási szintjén megismertetni.
- Ösztönözni a gyermeket, hogy élményeit Isten előtt tárja fel.
- Az egyház közösségébe való fokozatos beilleszkedés.

A legfontosabb közvetítendő nevelési részértékek:

- a szellemi, fizikai munka megbecsülése,
- erkölcsös, kulturált magatartás,
- segítőkészség,
- természeti és kulturális értékekre irányuló, értékővő magatartás,
- fegyelmezetttség, magabiztosság,
- ismeretszerző, intellektuális tevékenység,
-
- az egészséges életmód magatartásformái (mozgás- és higiéniai szabályok betartására való törekvés),
- kötelességtudat,
- a hazához, nemzetéhez való kötődés,
- megbízhatóság, őszinteség, becsületesség,
- humanizmus, szeretet, harmónia,
- felelősség önmagunkért és másokért,
- nagyon fontos a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
- a helyes önértékelés, amely se nem túlozza, se le nem becsüli értékeit,
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,

- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- a szelídség, az alázat, a türelem, az alaposság, a mértékletesség,
- a bűnbánat (amely mentes kell legyen a kóros önmarcangolástól) és a megbocsátás,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

Ezt fejezi ki a szeretetparancs hármassága:

Szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magam. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, az fogékony lesz az igazra, a jóra és a szépre.

A fenti értékek megvalósítására irányuló feladatok:

A diákokat rá kell szoktatnunk a rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak.

Határozott követelményeket támasztunk a tanulókkal szemben, amit megismertetünk velük, így tudják, mit várunk el tőlük.

A tanulókat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.

Kiemelt feladatunk az intézményünkben folyó zenei nevelés erősítése, görögkatolikus hagyományaink szem előtt tartásával. A zenei nevelés alapvetően befolyásolja a gyermekek érzelmi világát, gondolkodását, személyiségének fejlődését, hitének alakulását. Nem lehet csupán járulékos szerepe a nevelésben. Minél több ének órászámot kell biztosítani, valamint külön órákkal és egyéb segítő tevékenységekkel el kell érni, hogy az oktatási intézményeink hétköznapi életének szerves része legyen. Ebbe nem csak a zenepedagógusoknak, hanem valamilyen módon és mértékben minden egyes munkatársnak be kell kapcsolódnia, a rendezvényeken, programokon meg kell jelennie. A templomi és egyéb szertartásokat, rendezvényeket úgy kell megszervezni, hogy abba minél nagyobb mértékben énekelve kapcsolódjanak bele a tanárok, diákok és szüleik.

Minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiba.

Az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:

- tanuló és tanuló,
- tanuló és nevelő,
- szülő és nevelő,
- nevelő és nevelő között.

Meg kell erősíteni a közösségfejlesztő, vagyis a morális magatartás- és tevékenységformákat, elsősorban a tanórák keretében, valamint a tanórán kívüli tevékenységrendszerben.

A tanulásnak és minden azt kísérő vagy azon kívüli foglalkozásoknak mindig legyen közösség erősítő hatása is. Figyelembe véve a különböző adottságú és szellemiségű személyiségeket, olyan közös cselekvéseket kell kialakítani, amelyben kialakulhat és fejlődhet egymás elfogadása, egymás értékeinek fölismerése és értékelése, a különbözőségek egymást kiegészítő összekapcsolása.

A gyermekeknek el kell sajátítaniuk az alkotó és kritikus gondolkodást, a döntéshozatal képességét, gyakorolniuk kell az alapvető kommunikációs formákat, meg kell tanulniuk levezetni érzelmi feszültségeiket, kezelni a stresszhelyzeteiket, el kell igazodniuk kapcsolatrendszerükben, ki kell alakítaniuk magabiztos fellépésüket, önbizalmukat, hogy ellent tudjanak állni, nemet tudjanak mondani a negatív befolyásolásnak.

Meg kell értenie a szerhasználat (dohányzás, alkohol, drogok) következményeit és ennek kapcsán felelősségtudatra, kiegyensúlyozott életvezetésre nevelni.

Kiemelt feladatunk iskolánk környezetének, belső rendjének, otthonosságának, tisztaságának megőrzése.

A hagyományok ápolása és megőrzése mellett hagyjunk teret ésszerű, új kezdeményezéseknek, amelyek a tanulók személyiségfejlődését segítik elő.

Tanulóink felkészítése a kulturált életvitelre. Önállóságra, reális pályaválasztásra, alkalmazkodásra nevelés.

A tanulók munkaképességének alakítása, fejlesztése (rend, felelősség önmagukért, az iskoláért, családjáért, városunkért, a hazáért).

Pozitív gondolkodásmód elsajátíttatása, demokratikus szemléletre való érzékenység fejlesztése, becsületességre, megbízhatóságra nevelés.

Erősíteni kívánjuk az osztályközösségek és a tanórán kívüli tevékenységek szerepét a személyiség formálásában.

Ki kell alakítanunk az önművelődéshez, a munkavégzéshez, a testi és lelki fejlődéshez szükséges képességeket és készségeket.

Minden tantárgy tanításánál kiemelten gondot kell fordítani a magyar nyelv helyes használatára, a tanultak értelmes kifejezésére, a trágár beszéd elleni küzdelemre.

Törekednünk kell arra, hogy gyermekeinkben alakuljon ki a szép iránti igény. Ízléses gyermekmunkák, rajzok díszítsék a folyosókat, tantermeket.

Rendszeressé kívánjuk tenni a tömegsport-foglalkozásokat, a mindennapos testnevelést, lehetőség szerint a szabadban való tartózkodást, túrákon, kirándulásokon, táborokban való részvételt az egészséges életmódra nevelés érdekében.

A Diákönkormányzat jog- és hatáskörének kibővítésével, valamint a felelős hálózat rendszerének működtetésével (hetes, ügyeletes, szertáros, stb.) a felelősségvállalást erősítjük.

Legyen az iskolánk nevelési-, művelődési centrum, a könyvtári órák megtartásával, olvasóvá neveléssel, vers-, mese- és prózamondó versenyekkel, kiállítások szervezésével, hangverseny, színház és múzeumok látogatásával.

Az iskolai és helytörténeti hagyománykincs folyamatos továbbadása az iskolaközösség fiatalabb nemzedékének.

Erősítsük tanulóinkban a lokálpatriotizmust. Ismertessük meg tanulóinkkal nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeit, hagyományait, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Optimális kapcsolat kialakítása egyházi iskolákkal, a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel.

Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, családokkal. Több lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet ismerhessenek meg a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai.

Fontosnak tartjuk, hogy iskolánk képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, megmutassa magát a megyében, az országban.

Nagyobb figyelmet kapjanak mindazon nevelési értékek, tantervi elemek, amelyek a tanulók modern európai társadalomhoz való tartozásának tudatát erősítik.

Ezek érvényesítése küzdelmekkel, konfliktusokkal, sikerekkel és kudarccal jár a napi munkánkban. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája arra irányul, hogy kitűzött céljainkat, feladatainkat legjobb tudásunk alapján megvalósítsuk.

Ezt szolgálják a Nevelési Program különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli tevékenységek, valamint az ezekhez kapcsolódó folyamatos értékelés, a személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Reméljük, nevelésünket kiegészíti a szülők önzetlen példája, alkalmankénti támogatása.

Kiemelt feladatunk:

- Színvonalas oktatási rendszer kialakítása.
- Dinamikus, fejlődőképes, magas színvonalú alapképzést nyújtó iskola működtetése.
- Az alapvető készségek és képességek elsajátíttatása, a kulcskompetenciák fejlesztése.
- Az alapvető ismeretek nyújtásával felkészíteni a tanulókat a középiskolai tanulmányokra, nevelésükkel pedig az életre.

A fejlesztendő kulcskompetenciák:

1. A tanulás kompetenciái:

Azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a tanulási és képzési folyamataiban, s későbbi munkája során egyaránt. A motiváció és magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben, az egyén szükségleteinek megfelelően.

3. A digitális kompetenciák:

Felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia

– eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását, valamint a törekvést ezek alkalmazására.

5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. Személyes kompetenciák: a felelősségtudat, a kitartás, a pontosság, az önállóság, a stressz tűrő képesség, az elkötelezettség, a terhelhetőség és az önfegyelem. Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Társas kompetenciák: az udvariasság, a tolerancia, a határozottság, az empátia, a kezdeményezőkézség, a motiválhatóság, a kapcsolatteremtő készség és a segítőkészség.

6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia

Segíti az egyént a mindennapi életben abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A felsorolt kompetenciákat minden tanórán és tanórán kívüli foglalkozáson igyekszünk fejleszteni. Azonban közülük az anyanyelvi kommunikáció, a matematikai kompetencia és a hatékony, önálló tanulás még hatékonyabb fejlesztését helyezük előtérbe.

Módszerek, eljárások:

Közvetlen (direkt) módszerek, amelyekhez alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek, amelyekben a nevelői hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

a./Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek

Közvetlen módszerek

- követelés
- gyakoroltatás
- segítségadás
- ellenőrzés
- ösztönzés

Közvetett módszerek

- a tanulói közösség tevékenységé-
-gének megszervezése
- közös (közeli és távoli) célok el-
-fogadtatása
- hagyományok kialakítása
- követelés
- ellenőrzés
- ösztönzés

b./Magatartási modellek bemutatása, közvetítése

Közvetlen módszerek

- elbeszélés
- tények és jelenségek bemutatása
- műalkotások bemutatása
- a nevelő személyes példamutatása

Közvetett módszerek

- a nevelő részvétele a tanulói közösség-
-tevékenységében
- a követendő egyéni és csoportos
-minták kiemelése a közösség életből

c./Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)

Közvetlen módszerek

- magyarázat, beszélgetés
- a tanuló önálló elemző munkája

Közvetett módszerek

- felvilágosítás
- vita

Az iskola tervszerű, tudatos nevelő-oktató munkáját a kitűzött célok megvalósítása jellemzi, elengedhetetlen az eredményesség mérése.

Nevelő-oktató munkánkat akkor tekintjük sikeresnek, ha végzős diákjainknak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettantervben meghatározott tovább haladás feltételeinek.
- (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint 50-60 százaléka a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk Helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Lelki élete rendezett, hitről való tudása életkorának megfelelő, saját egyházi közösségének aktív tagja, nyitott a további lelki előhaladásra.
- Ismeri a kulturált élethez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Ezek egyben **nevelésünk sikerességének a kritériumai**, melyeknek elérését ellenőrizni kell megfelelő gyakorisággal és módszerekkel.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a növendék személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll. (Kat.Isk.45.)

A nevelés célja, hogy tanulóinknak segítsünk felismerni Istentől kapott saját hivatásukat, értékeiket. Segítsük őket megtalálni életcéljukat, hogy boldog és kiegyensúlyozott emberek lehessenek. A keresztény nevelők által közvetített „személyiségideál” maga Jézus Krisztus. A nevelés során az ő személyét kell diákjaink elé legfőbb példaként állítani.

A tanuló személyiségét, életkori és egyéni jellemzőinek alapos megismerését és sokoldalú fejlesztését csak tervszerűen kialakított nevelési rendszerrel, gondosan egymásra épített nevelési tartalmakkal lehet megvalósítani. Ez csak akkor teljesülhet, ha az iskola céljainak a megvalósításában teljes értékű partner a család, az egyház és a társadalmi élet számos fóruma is.

A megismerés alapelvei

A tanuló személyiségének megismerése egy folyamat, amely a pedagógus-gyerek kapcsolat kialakulásának a kezdetén indul, és amíg ez az interakciós viszony létezik, a kölcsönösség elvén a megismerés is szakadatlanul működik.

A megismerés folyamata elválaszthatatlan része a mindennapi pedagógiai munkának, beleépül a pedagógiai gyakorlat minden elemébe.

Ahhoz, hogy viszonylag teljes képünk legyen a tanulóról, a teljes tanulói személyiség megismerésére kell törekednünk.

A megismerés színtere csak a teljes tanulói tevékenységrendszer lehet, ahol a változatos megnyilvánulásokból lehetőség nyílik az átfogó ismeretszerzésre, az egyént leginkább jellemző, viszonylag állandó személyiségtulajdonságok körvonalazására. Erre lehetőséget biztosítanak a sportköri tevékenységek, a szabadidős tevékenységek, a játékok, stb.

Az életkori és egyéni jellemzőket egységben, mint egyéni sajátosságot kell figyelembe venni.

A személyiség szerkezetének a megismerés szempontjából legfontosabb elemei:

Belső feltételek

Öröklött és veleszületett tulajdonságai (testalkat, érzékszervek érzékenysége).

Külső feltételek

Családi körülmények, modellek, társas környezetének hatásai

Belső és külső feltételrendszer:

A tanuló idegrendszeri sajátosságai.

Érzékszervei az átlagostól milyen jellegű eltérést mutatnak (érzékenység, működési zavarok).

Milyen környezeti feltételek közegében él (a család szerkezete, testvérek száma, családi viszonyok, szociális körülmények, viszonyulások, értékrend)?

Kik a barátai? Kik a modelljei, kikkel azonosul, kiket utasít el? Mi az elfogadás vagy az elutasítás oka? Milyen értéket képviselnek a modelljei?

A képességek fejlesztése, módszerek

Célunk:

A megfigyelőképesség és tartós figyelem fejlesztése.

Az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, képesség következtetések levonására, ítéletalkotásra.

A tanulók tartós emlékezetének fejlesztése, a bevésés módja, időtartama, rendszeressége.

Tudjon eligazodni a mai társadalomban, tudjon választani az eléje táruló alternatívák közül, legyen képes önálló véleményalkotásra.

Képzelőerő, fantázia fejlesztése.

A logikus gondolkodás fejlesztése: megértés szintje, lényegmegragadás, összefüggések felismerése, rendszerezés, kreatív tendenciák: eredetiség, hajlékonyság, ötletgazdagság.

Alakuljon ki a tanulóknál a vitakészség, legyen meggyőző, illetve meggyőzhető.

Kommunikációs képességeinek fejlesztése: szókinccse, kifejezőmódja, jellemző stílusa, tipikus nonverbális megnyilvánulásai, kapcsolatteremtése, a kapcsolatfenntartás és kapcsolatmegszakítás jellemzői, a beleélés módja.

Pszichomotoros képességeinek fejlesztése: cselekvéseiben mennyire gyors, milyen ügyes, milyen erőbefektetéssel dolgozik, munkájában mennyire kitartó, milyen tevékenységformákat végez szívesen, mit sportol, mennyire rendszeresen, mióta, milyen eredménnyel?

Irányultság:

Mi érdekli? Mi jellemzi érdeklődésének tartalmát, terjedelmét, tartósságát, mélységét?

Mi jelent értéket számára? Honnan származnak értékei? Milyen értékmegvalósító törekvései vannak? (erkölcsi értékek: életszeretet, szabadság, igazság, szépség, boldogság, barátság, hazaszeretet,) Mik az életcéljai?

Jellem:

Akarati tulajdonságainak a fejlesztése (céltudatosság, határozottság, akaraterő, kitartás, önállóság, következetesség, önuralom).

A helyes önértékelés, önkritika fejlesztése (milyen az önmagához való viszonya, milyen az énképe, milyen az igény szintje), és ez hogyan viszonyul a teljesítmény szintjéhez? Ahhoz, hogy felismerje, hogy a tulajdonságok fejleszthetőek legyenek, szükség van arra, hogy ismerje saját hibáit és erényeit.

Alkalmazkodóképesség fejlesztése: milyen a felnőttekhez, a kortársakhoz, a kisebbekhez való viszonya, milyen a baráti köre, milyen csoportpozíciói vannak, mennyire tud együttműködni, csoportkapcsolataiban mennyire kezdeményező, milyen mértékben vállal szervezési feladatokat, és milyen hatékonysággal teljesíti azokat?

Törekedjen a konfliktusok feloldására.

Legyen nyitott, pozitív beállítottságú.

Módszerek:

Személyes fejlődést segítő beszélgetések.

Ön- és társismereti tréningek, (önjellemezés, önértékelés, szituációs játékok).

Élménybeszámolók.

A személyiség sikeres fejlődéséhez, a jó teljesítményhez minden gyereknek szüksége van arra, hogy érezze: nevelői megértik, együttérzőek, segítőkészek. Ez csak is akkor érhető el, ha az iskolai munka középpontjában a gyerek áll a maga életkori és egyéni sajátosságaival, személyiségével.

Nem gyökerestől kell kiirtani a rossz irányba vivő tulajdonságokat, hanem átalakítva a jó szolgálatába kell állítani. A cél a krisztusi, azaz keresztény ember kialakítása.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

*Az egészséget az ember teremti és éli meg mindennapi élete díszletei között, ott, ahol tanul, dolgozik, játszik és szeret.
(Ottawa Charta, 1986)*

A NAT értelmében a testi és lelki egészségre nevelés a köznevelés kiemelt feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését. „Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.” (NAT)

Az egészségnevelés célja:

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jóllét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodják ahhoz.

Az egészség az a jó közérzet, vagy másként:

- az egészség nem egy statikus állapot, hanem állandó változásban lévő kiegyenlítődési folyamat, amely a szervezeten belüli összhangban, illetve a szervezet és természeti-társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg.
- az egészséget alapvetően mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig mint életcél kell értelmezni
- az egészség az emberi lény minden irányú, biológiai, pszichológiai és szociális harmóniája.
- az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza.
- az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során.

Az iskola szerepe és lehetősége az egészségnevelésben.

Az iskola a szocializáció színtere, felelőssége az, hogy növendékeinek helyes és alapos felvilágosítást adjon az egészséggel kapcsolatos kérdésekről. Segítse növendékeit a helyes magatartás kialakításában és azon értékek megértésében, amelyek az egészség választása mögött állnak, így segítve őket a teljes döntések meghozatalához. Az iskola felelős azért is, hogy szervezetében és napi foglalkozásaiban demonstrálja, hogy saját gyakorlatát is azok az értékek vezérlik, amelyeket hirdet és támogatni kíván. Mivel az iskola a szocializáló színtere, érdemi hatást akkor tud elérni, ha tárgyi és pszichoszociális környezete biztosítva van. Hatása elsősorban a tananyagok tartalmában nyilvánul meg.

Lehetősége nyílik ugyanakkor az iskolában az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására is. A Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola a magas szintű oktató munka mellett feladatának tekinti a nevelő tevékenységet.

A pedagógiai programban az iskola arculatát meghatározó alapelv: a sokoldalú műveltségkövetítő, elsősorban tehetséggondozó oktatás és gyermekközpontú nevelés közötti egység és egyensúly megteremtése. Értékrendjében emberközpontú, alapvető célja a humanista hagyományokra épülő erkölcsiség és szellemiség kialakítása a diákokban, továbbá az egészséges, értékalkotó élet magatartásformáival rendelkező fiatalok nevelése.

Iskolánk közvetíti az Egyház erkölcsi tanítását, azt, hogy mindenki személyesen felelős a saját egészségéért, ugyanakkor megtanít arra, hogy a betegséget, a fogyatékosságot, a sérüléseket Istennek tetszően kell tudni fogadni, úgy, hogy a lelki egészség ne sérüljön.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- magában foglalja a korszerű egészségnevelés, elsődleges prevenciók, mentálhigiéné, a testi fejlesztés és az önsegítés feladatait, módszereit.
- az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az egyént az egészségét meghatározó tényezők felügyeletére, és ez által egészségének javítására.
- az egészségfejlesztés nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az iskoláé és az egyéné is.
- Intézményünk mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen
  - az egészséges táplálkozás,
  - a mindennapos testnevelés, testmozgás
  - a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
  - a tanulót veszélyeztető bántalmazás megelőzése
  - a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
  - a személyi higiéné területeire terjednek ki.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés megvalósulása

Az iskolai egészségfejlesztés (=a tanulók egészségben nevelése) akkor hatékony, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- ha nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja;
- ha nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- ha nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az
- egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne;
- ha nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne; és ha nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola
- közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti (minden tanulóval, a teljes tantestület, a szülők és az iskola környezetének bevonásával, szakmai ellenőrzés és segítség mellett):

- Az egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés - helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- Mindennapi testnevelés minden tanulónak az egészségfejlesztési kritériumok teljesítésével;
- A gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (énekek, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség, stb.);
- Számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészség-ismeretek hatékony, azaz képességgé válást eredményező oktatása.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az idevágó nemzetközi és hazai szakirodalom bizonyítékai szerint az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését:

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodóképesség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző népbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek, cukorbetegség) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés hatékony megvalósítása tehát népegészségügyi, pedagógiai és osztálytársadalmi cél. Az intézményünkben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető az intézményünkben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

Az egészségnevelés területei:, fejlesztő programja, célja, feladatai

Cél: Az önmagával, társaival, a természetes és épített környezettel harmóniában élő, felelősen cselekvő személyiség kialakítása.

Az egészségnevelés alapelve, célja:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki harmóniájuk megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti és egészség-tudatosság erősítését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Helyi célok:

- Növekedjen az iskolai közösségek összetartó ereje az öntevékeny feladatvállalások területén.
- Legyenek a tanulók kezdeményezők az iskolai szabad programok összeállításában (sportdélután, kirándulások, túrák).
- Vállaljanak védnökséget az osztályok egy-egy osztályterem, folyosó, udvar területéért, melyet rendszeresen rendben tartanak.
- Szeressenek mozogni, használják ki az iskola által felkínált lehetőségeket.

Az egészségnevelés legfontosabb feladatai:

- felvilágosító munka
- megelőzés – prevenció
- egészségünk védelme, megóvása.

Az egészségnevelés területei:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelés hatására
- Ésszerű napirend kialakítása
- Szűrővizsgálatok: pl: gerinc, szemészet, fogászat, stb.
- Egészségnevelési hét, egészségnap, verseny szervezése.

Az egészségnevelés színterei:

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

- Termek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása, rendben tartása
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.,
- Az iskola által biztosított étkezés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel,

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, egészségtan modul, stb.
- Erdei iskola
- Egészségnapok

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben végzett kirándulások

Az iskolai egészségnevelés fő területei:

A/ Szomatikus vagy testi nevelés

B/ Pszichohigiénés vagy lelki, illetve mentálhigiénés nevelés:

C/ Szociohigiénés, illetve közösségi mentálhigiénés nevelés

Az egészségnevelés e fő területei nemcsak egymással vannak szoros kölcsönhatásban, de kihatnak a nevelés egyéb területére, több feladatára.

Az egészségnevelés szoros kölcsönhatásban áll az értelmi képességek fejlesztésével, az erkölcsi neveléssel, az akarat, a kitartás, az önuralom fejlesztésével, a humanista magatartással, a gyakorlati életre neveléssel.

A Szomatikus vagy testi nevelés

Célja: Az egyén és a közösség egészségének védelme és a külső-természeti és szociális környezetből származó ártalmak megelőzése.

1. Higiénés készségekre nevelés

Célja:

A meglévő készségek megerősítése, szokások kialakítása. Igényességre nevelés a rend, a tisztaság dolgában saját magukkal és a környezetükkel szemben.

Két nagy ágazata van: a személyi és a környezethigiénés védelem.

1.1. Személyi higiénés nevelés

Magába foglalja a bőrápolást, kéz, láb, test lemosását, tisztántartását, a haj, fejbőr, köröm ápolását, fogmosást, az orr, fül, szem ápolását, az egészséges ruházzkodást, táplálkozást, anális toalettre, szexuális szervek higiénéjára nevelést.

Mottó: „A tisztaság fél egészség.”

1-4. évfolyam: feladatok, tartalmak:

- A test tisztasága, személyi higiéné.
- A tisztálkodás eszközei, módjai (étkezés előtti kézmosás, testnevelés óra utáni mosakodás stb.)
- A fogápolás szabályai.
- A szabad szemmel nem látható betegséget okozó. vírusokra, baktériumokra történő felhívás.
- A tisztálkodás fontossága, a fehérnemű napi cseréje.
- Időjárásnak megfelelő öltözködés.
- Testnevelés felszerelés tisztántartása.

5-8. évfolyam: feladatok, tartalmak:

- Ápoltság, divat, egészség.
- A helyes bőr, haj, körömápolás.
- A serdüléssel járó higiéniai követelmények.
- A serdülőkor kozmetikája (pattanások, mitesszerek kialakulásának okai, fokozott tisztálkodás).
- Nemi szervek tisztántartása.
- Menstruáció, szexuális élet higiénája.
- Táplálkozás, a kulturált étkezés nevelési feladata.

1.2. Környezet-higiénés nevelés

Magában foglalja a lakás, a nevelési intézmény tisztaságának megóvását, az ivóvíz higiénáját, fűtés-világítás biztosítását, a mellékhelyiségek takarítását.

Mottó: „**A tiszta környezet létfeltétel.**”

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

- Példamutató iskolai hatás:
- A tantermek, folyosó, udvar tisztaságának, állagának megóvása, virágok, élősarok kialakítása.
- Orvosi szoba.
- Osztályok közötti tisztasági verseny és annak hetenkénti értékelése.
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Az iskola zöld övezetének védelme, gondozása.
- Pedagógusok, technikai dolgozók személyes példamutatása.
- A környezetszennyezés kérdései, hatása az emberi szervezetre (tisztaság, megfelelő mozgástér, fényviszonyok, a levegő tisztasága, hőmérséklete, páratartalma, zajártalmak, vízvédelem)
- Veszélyes hulladékok egészségét károsító hatása.

2. Betegségek megelőzésére nevelés

A betegségek megelőzésére nevelés alapfeladata a fertőző betegségek és a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére történő előkészítés, a szükséges ismeretek közlése és a helyes magatartás begyakorlása, amely képes a járványok idején az egyént és a közösséget a járványos betegségek továbbterjedésétől megóvni

A fertőző betegségek megelőzésére nevelés: cseppfertőzéssel, fertőzött tárgyak közvetítésével történő fertőzések megelőzése. Élelmiszerekkel, mosatlan gyümölccsel, ivóvízzel terjedő fertőzések megelőzése. Védőoltások fontossága.

Az egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzése: magában foglalja az érzékszervi hibák kialakulásának megelőzését. (látás, hallás védelmét, a beszédhibák felfedezését, korrekcióját, a tartási rendellenességek felderítését, korrekcióját).

A környezetben élő veszélyes betegségeket terjesztő állatok megismerése: (kullancs, idegen kutyák, macskák, róka) Kedvenc kisállatokkal való kapcsolat (tengeri malac, papagájok, hörcsög, ház körül élő kutyák, macskák) és veszélyei az emberre.

a./ Család: A szülői gondolkodás helyes befolyásolása, védőoltások fontossága.

b./ Iskola: - Testnevelés: gerinc-, lúdtalptorna, tartásjavító torna, Testápolás szokásainak kialakítása, öltözködéssel kapcsolatos higiénés követelmények. Fogápolási program.

A környezetben élő betegségeket terjesztő állatok megismerése.

-Kedvenc kisállatokkal való kapcsolat és veszélyei az emberre.

c./ Egészségügyi szervek: iskolaorvos, védőnő, házi orvos.

Szűrővizsgálatok:

A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magába foglalja a testi, érzelmi és az intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát.

Krónikus betegségek, kóros elváltozások korai felismerése (szekunder prevenció) gerincferdülés, elhízás, magas vérnyomás)

Védőoltások időben történő beadása.

Felvilágosító előadások, konzultációk a kiszűrt tanulókról.

3. Kondicionálás, testi nevelés, testedzés, sportolás

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése

Az intézmény a törvény szerint meghatározott időpontban a tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető két hónapig terjedő időszakban. A tanulók fizikai fittségének mérését az iskola testnevelést tanító pedagógusa végzi. A vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus osztályonként, évfolyamonként a megfelelő informatikai felületen rögzíti. A mérések eredményeit elemzik, s meghatározzák a tanulók fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A vizsgálat eredményét, tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését

a) - a b)-d) pontban foglalt kivétellel - az iskola testnevelés vagy mozgásnevelés tantárgyat tanító pedagógusa,

b) ha a tanuló testnevelésórán és gyógytestnevelésben egyaránt részt vesz, az iskola testnevelés vagy mozgásnevelés tantárgyat tanító pedagógusa és a pedagógiai szakszolgálat gyógytestnevelést tartó pedagógusa együttműködésben,

c) ha a tanuló kizárólag gyógytestnevelésben vesz részt, a pedagógiai szakszolgálat feladatellátása keretében az adott intézményben a gyógytestnevelést ellátó pedagógus,

d) ha a tanuló sem testnevelésórán, sem gyógytestnevelésen nem vesz részt, de valamely strukturált mozgásfejlesztésben igen, a mozgásfejlesztést végző pedagógus,

e) ha a tanuló sajátos nevelési igényű, és részt vesz testnevelésórán, illetve gyógytestnevelésben, az a)-c) pontban meghatározott pedagógus és a tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozását tartó gyógypedagógus, konduktor együttműködésben,

f) ha a tanuló gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben vesz részt testnevelés- vagy mozgásnevelés-órán, a testnevelést, illetve mozgásnevelést tanító pedagógus végzi el.

(2) A fizikai fitsségi mérés eredményeit az (1) bekezdés a), c), d) és f) pontja szerinti esetben a mérést végző pedagógus, az (1) bekezdés b) és e) pontja szerinti esetben az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa rögzíti az Nkt. 44/B. § (1) bekezdése szerinti rendszerbe.

(3) A fizikai fitsségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az érintett pedagógusok, továbbá köznevelési intézmények vezetői tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fitsségi szintjének további fejlesztése szempontjából - elsősorban az iskolai testnevelés tantárgy, valamint az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozás, valamint a gyógytestnevelés keretei között - szükséges intézkedéseket.

Megvalósítása három szinten történik:

- Testnevelés órán,
- Mindennapi testedzésen, tömegsport foglalkozásokon,
- Sportköri, sportegyesületi edzésen.

4. Balesetek megelőzésére, életmentésre nevelés

E terület egészségnevelési feladata:

- A baleseti helyzetek felismertetése, a közlekedési szabályok gyakorlása, azaz a baleset megelőzésre nevelés.
- A mérgező szerek helyes tárolására, a háztartási kis gépek, konyhai eszközök használatára tanítás.
- Év eleji balesetvédelmi oktatás minden osztályban.

Célja: Alapvető ismeretek, szabályok megismertetése, gyakoroltatása a tanulókkal.

Feladat:

- A balesetveszélyesebb tantárgyak (technika, testnevelés, fizika, kémia) óráin előforduló balesetek és megelőzésük. Az eszközök, szerek rendeltetésszerű, figyelmes használata.
- Az iskolán kívüli baleseti veszélyekre való figyelem felhívás, (háztartás, gyalogos, kerékpáros túrák, kirándulások, nyári táborok alkalmával).
- Baleseti veszélyek ismertetése: vízi balesetek, barlangok, magas várak, közúti közlekedés, elektromos áram, égés, vegyszerek.

Megvalósítás:

Tanórákon ismeretterjesztés

Kirándulások, táborozások előtt

5. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, technika és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg, Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Cél: a veszélyhelyzetek felismertetése, a segítségkérés alapelveinek megismertetése. Fontos a sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset, valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása. A felelősségteljes és szabálykövető magatartás kialakulásának megalapozása. A testi, lelki, szociális egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Elmélet:

Vészhelyzet, sürgősségi- sürgős állapotok definíciója

A sürgősségi betegellátás rendszere

Baleseti mechanizmusok

A sebzések fajtái, a sebellátás alapjai

Mentőhívás

A fájdalomcsillapítás alapjai

A recept nélkül kapható gyógyszerek az elsősegélynyújtásban

Gyakorlat

Keringési paraméterek vizsgálata: pulzustapintás, pulzus megítélése, vérnyomásmérés

Légzési paraméterek vizsgálata: mellkas-vizsgálat, légzés megítélése

A vérzéscsillapítás módszerei

Sebellátás;

Égések, fagyások helyszíni ellátása

Fektetési módok: stabil oldalfekvés technikája

6. Egészséges táplálkozásra nevelés

Mottó: „Nem mindegy, hogy mit eszünk!”

Cél: Helyes táplálkozási szokások, az egészséges táplálkozás kialakítása.

Feladatok:

1-4. évfolyam:

Táplálkozási szokások és ismeretek. Mennyiség, minőség.

Teljesítmény és táplálkozás.

Élvezeti szerek és károsító hatásuk.

5-8. évfolyam:

Élelmiszerek összetevői.

Energiaszükséglet, energia bevitel.

Alapenergia szükséglet

Túlsúly veszélyei – betegségek kialakulása

Fogyókúra veszélyei - ideggyógyászati, nőgyógyászati vonatkozásai

Konyhatechnikai eljárások; feldolgozás, tartósítás, stb. (nyersanyagok, BIO élelmiszerek)

Tudatos egészségmegőrzés

Megvalósítás:

Iskolai menza (táplálék minősége).

Osztályfőnöki-, kémia-, biológia óra, természetismeret óra.

B, Pszichohigiénés vagy lelki, illetve mentálhigiénés nevelés

Célja: Az egészséges személyiségfejlődés biztosítása: Szoros kölcsönhatásban áll a szomatikus neveléssel. Különösen a kondicionálás, edzés, az aktív pihenés, relaxáció, autogén tréning hat kedvezően az idegrendszer pszichés állapotára.

Mottó: „Minden ember legnemesebb öröme, ha valami olyant cselekedhetik, amelynek tisztaságában nem kételkedik. Sem a **cselekedet** idején, sem a **cselekedet** után.” (Tamási Áron)

Főbb területeiként az alábbiakat tartjuk számon:

1.Önismeretre, önkifejezésre nevelés

Cél: Reális önértékelés kifejlesztése

Feladatok: önmeghatározás, azonosság tudat (identitás)

Ki vagyok én? Jól ismerem magam?

Szubjektív, objektív önbecsülés.

Önértékelés viselkedési, érzelmi, értelmi sávon.

Önismeret fejlesztése. Igényszint kialakítása.

Célok megfogalmazása:

Tanulási tapasztalatok, akaraterő, konfliktuskezelő képesség fejlesztése.

Témák: - önismeret, önértékelés, önkritika.

Kire hasonlítok? Ki vagyok én?

Serdülőkor küszöbén, (testi változások, hormonrendszer, lelki változások, megoldási lehetőségek).

2.Egészséges életvezetésre nevelés

Az egészséges életvezetés az életmód szabályainak megtartását, az interperszonális kapcsolatok zavarainak megelőzését jelenti. Tartalmazza a helytelen életmód, az egészségtelen szokásrend (antiszociális viselkedési módok: düh, harag, agresszió). korrekcióját is.

2.1. Az egészséges szokásrend magában foglalja a megfelelő napirendet, heti rendet, étrendet és az alvás szabályozott váltakozását, a kiegyensúlyozott emberi kapcsolatok alakítását.

2.2. A hibás viselkedési formák megelőzése olyan magatartászavarok megelőzését célozza, amelyek az egymás meg nem értéséből, antiszociális viselkedésmódokból (düh, harag, agresszió) fakadnak és a cselekvőt idegrendszeri feszültségben tartják.

Ilyen viselkedési formák:

a felnőttek elnyomó magatartásai, büntetésformái
a pszichoszexuális fejlődés zavarai
a közlekedésben tanúsított agresszió
baleseti helyzet teremtése

2.3. A családi életre nevelés kiemelt feladata a gyermek életkorának megfelelő szexuális felvilágosítása. Ugyancsak ide tartozik a családi munkamegosztásra való felkészítés, párválasztás előkészítés.

Cél: a hibás viselkedési formák megelőzése

3. Környezeti hatások feldolgozása:

A családban, óvodában, iskolában, utcán számtalan olyan inger éri az embert, amely stresszként megterheli az idegrendszert, viselkedési zavart okoz. A stressz tényezők teljes kiküszöbölése lehetetlen, de hatásuk csökkentése tudatos eljárással elérhető.

a./ stresszorok kiküszöbölése: feszültségek feloldása, urbanizációs ártalmak megelőzésére nevelés.

b./ stresszhatások kompenzációja

feszültségek feloldása

aktív pihenés

relaxáció

autogéntréning

Cél: Külső-belső konfliktuskezelés

Feladat: A stresszt kiváltó okok felkutatása. Szorongás, harag, agresszió, frusztráció okai.

Témák: Szorongás, félelem hatása szervezetünkre.

4. Emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés

5. Abúzusok, devianciák megelőzésére nevelés:

Az egészségre káros szenvedélyek, indokolatlan gyógyszerfogyasztás

nyugtatók, altatók, fájdalomcsillapítók bevétele

kiemelt nevelési terület: dohány, alkohol, kábítószer, valamint energiaitalok és anabolikus szteroidok fogyasztásának megelőzése.

Cél: - A deviáns magatartás kialakulásának feltárása.

Témák: a családi érték közvetítés fontossága. minták a családból, a kortárskapcsolatok pozitív-negatív hatása, a magatartászavarok felkutatása, kezelése, szülők, ifjúságvédelem, pszichológus mentálhigiénikus segítségének igénybevétele.

Az iskolai egészségmegőrzés- egészségfejlesztés kiemelt területe az iskolai drogstratégia:

„...Mint költő, élő lelkiismeret:
Szétkürtölöm most minden égi tájra,
Hogy vannak züllött ifjú emberek.
Akiből nem lesz se Szent, se honfi hős
S e fiúkért valaki felelős:”
(Mécs László: Vád és védőbeszéd)

A drogprevenációs munka nem korlátozódhat egyetlen tantárgyra, és nem kötődhet csak egyetlen személyhez. El kell érni, hogy az egész iskola komplex nevelési hatásrendszerébe épüljön be a szerfogyasztással kapcsolatos pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat.

A személyiségfejlesztő munka részeként kell a tanulók életvezetési stílusát úgy alakítani, hogy képessé váljanak az antihumánus szenvedélyek tudatos elutasítására. Minden nevelési helyzetben biztosítani kell, hogy a segítségre szoruló és támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást és törődést.

Drogstratégia fogalma:

Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drogmegelőzési programban koncentrálódik és az elsődleges drogprevenáció megvalósítását és a másodlagos drogprevenáció elősegítését célozza.

A jelenség összetettsége miatt nem elég a tanárok eseti és egymástól független drog probléma kezelése. Csak szervezett és szakmai alapossggal tervezett, illetve kivitelezett pedagógiai közbelépéstől lehet eredményt remélni.

Iskolai drogstratégia kialakításának előkészítése és a segítő intézmények szerepe:

Előkészítő szakaszok:

A drogkoordinátor kiválasztása, felkészülése.
Az iskolai drogkoordinátor szerepe, feladata.
„Szövetség” az iskolavezetéssel.
A tantestület megnyerése.
Segítő kapcsolatok, partneri csatornák feltérképezése.

Segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok:

a) A szülők

Legfontosabb társak a tanulók érdekében végzett megelőző munkában.
Partnerre válhatnak a felvilágosító, szemléletformáló munkában.
Közvetlen információikra támaszkodhat a drogkoordinátor.

b)Háziorvos

Ismeri az egész családot.
Segítséget tud nyújtani szakmai továbbképzések tartásában, egészségnevelési programok szervezésében, tartásában, valamint a rizikócsoporthoz szűrésében.
Másodlagos prevención belül, a szakrendelésre irányításban és más egészségügyi csatornákkal történő kapcsolattartásban.
A szűrővizsgálatok szempontjai kiegészülhetnek a drogfogyasztás tüneteivel.
Témaorientált biológiaórák tartása.
Hidat képez a gyógyító intézmények felé.

c) Lelkész és pszichológus

Lelki eredetű problémák feltárása, feldolgozása.

Osztályfőnöki órák és társadalomismereti foglalkozás.

Továbbképzések, elméleti előadások alkalmával ismerteti meg a pedagógusokkal a szerfogyasztás pszichodinamikai hátterét.

Drogfogyasztásra utaló viselkedés felismerése.

d) Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat

-A veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése, elsődleges prevenció munkája.

Az egyéni terápiák a másodlagos prevenciót jelentik.

Tréningek szervezése.

e) Rendészeti szervek:

Bűnmegelőzési programok.

Tanári továbbképzéseken jogi, rendészeti, közlekedési témájú előadások

A tanulók körében a **DADA program** jelenti az elsődleges megelőzést.

6.Érzelmi nevelés

Harmonikus érzelmi élet kialakítása, félelmek, szorongások feloldása, kudarc elkerülése, az idegrendszeri-pszichés feszültségek feloldása.

Témák:

Barátság, érzelmek, társas kapcsolatok.

Szeretet, őszinteség, barátság.

Előítéletek megelőzése.

A mentálhigiénés nevelés megvalósítása:

Osztályfőnöki-, biológia-, természetismeret-, testnevelés-, hittanórákon, felvilágosító előadásokon.

Szülők számára is külön előadás sorozat indítása lelki igazgató vezetésével.

C. Szociohigiénés nevelés, illetve közösségi mentálhigiéné

Az ember társas létéből fakad, hogy a társadalmi élet különböző területein tevékenykedik. Az ember egyszerre több szociális szerepet tölt be. Gyakori, hogy a szerepeiben zavar keletkezik. A társas-társadalmi élet tényezői egészségi tényezővé is átalakulnak, éreztetik hatásukat az egészség területén. Az egészségnevelésnek a társas-társadalmi együttéléséből adódó feladatait nevezzük szociohigiénés nevelésnek.

A szociohigiénés nevelés főbb területei az alábbiak:

Kedvező társas milió működtetése: e nevelési körbe azon társadalmi intézmények zavartalan légkörének kialakítása tartozik, amelyben egy vagy több személy él, dolgozik:

Iskola, család

Szülő-gyermek kapcsolat

Anya- gyermek kapcsolat zavartalansága
Személyiség kibontakozása

Cél: A gyermek közösségi környezetének megismerése.

Feladatok megvalósítása:

Az egyházi erkölcssetika fő irányvonala, hogy a gyermekek családban, párkapcsolatban, szeretetben, megbecsülésben nevelkedjenek. A családtagok kapcsolatát, érzelmeit a közös tevékenység alakítja. Nagy jelentősége van annak, hogy a gyermek milyen példát lát maga előtt. Ez a zárt, hűségen alapuló kapcsolat megvédi őket a felelőtlen párkapcsolatoktól és az abból adódó betegségektől.

Témák:

- Helyes életmód.
- A serdüléssel járó biológiai változások.
- A család jelentése, működése, feladatai.
- Nemi szerepek.
- Szerelem.
- Nemi élet elkezdésével együtt járó veszélyek.
- Fiatalok szabados viselkedése.
- Nemi úton terjedő betegségek, az AIDS veszélye.
- A nemi élet higiénája, egészségtana.
- A férfi-nő kapcsolatán alapuló párkapcsolat vállalása, a gyermekek vállalása, az egészséges családtervezés.
- Generációk együttélése.
- Hagyományok, ünnepek, szokások megtartása.

Megvalósítása:

- Biológia-, hittan-, természetismeret és osztályfőnöki órákon.
- Alsó tagozaton természetismeret órán.
- Kis közösségekben meghitt beszélgetések alkalmával.
- Kedvező társas kapcsolatok kialakításával.

Kommunikációs nevelés

Az egészségnevelés arra vállalkozhat, hogy a kommunikációs zavar okozta pszichés sérüléseket megelőzi.

E feladatot két úton oldhatja meg:

a./ az interperszonális kapcsolatok alakításának higiénéje által:

Az interperszonális kapcsolatok alakításának higiénéje magába foglalja azokat a nevelési eljárásokat, amelyeket a partnerkapcsolat, a baráti kapcsolat, a kortárskapcsolat alakításánál meg kell valósítani.

b./ a kommunikációs zavarok feloldása által:

A kommunikációs zavarok feloldása olyan nevelési feladatokat tartalmaz, amelyek a személyiségpercepció zavarának feloldására irányulnak.

Cél:

Kommunikációfejlesztés.

A játék, színjáték, dráma szerepe.
A közösségi mércék megerősítése.
Barátságok kialakulása.

Feladat: - A gyermekek közösségbe illeszkedésének, zavarainak, nehézségeinek feltárása, a szociális zavarok megszüntetése.

Megvalósítás: alsó tagozaton minden órán, felső tagozaton osztályfőnöki órákon.

c) A szerepfeszültségek feloldása:

Az életben viselt többféle szociális szerep feszültséget, pszichoszomatikus betegségi jegyeket produkál. A családi és munkahelyi szerepek ütközése a családi élet kötelékének lazulásához vezet. Megelőzésük egyszerűbb pszichoterápiás módszerek segítségével segíthető elő.

Cél: A tanulóknak - az ellentmondások okait fel kell tárni, sértően és nem sértődötten. De szükséges a szülők kulturáltságának emelése, nevelési tanácsadása.

d) Társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés

A pszichohigiénének ez a területe csak ritkán jelenik meg. Akkor, amikor különböző fogyatékos vagy etnikumú gyermekek közösségi „befogadásának” nehézsége jelentkezik.

A társadalmi izolációnak sok nehezen kezelhető mozzanata ismeretes. Ilyen például az, hogy az idős, rokkant, fogyatékos ember nehezebben tart kapcsolatot a társadalommal, barátokkal. Az élet „értelmének” elvesztése nem egyszer öngyilkossági kísérletbe torkollik. De ad nevelési feladatokat a gyermekek körében is, például a szívbeteg gyermekek, mozgássérültek, csonkoltak esetében. Az izoláció megelőzése a rehabilitációban áll, úgy a felnőttek, mint a gyermekek esetében.

Cél: Az izoláció megelőzése betegek, rokkantak szociális és kulturális rehabilitációjában áll, de a kisebbségekhez tartozókkal kapcsolatos nevelési feladatokban is.

Tevékenységek :

1.Szűrések, vizsgálatok:

A gyermekek testi fejlettségének, érzékszervek épségének, testalkati deformitásoknak a vizsgálata.

Felelős: iskolaorvos, védőnői hálózat, testnevelők

A kiszűrt tanulók figyelemmel kísérése (könnyített testnevelés, felmentés).

Kötelező védőoltások.

Általános tisztaságvizsgálat (hajás fejbőr, köröm, ruházat).

Felelős: védőnő, szülő, testnevelő, osztályfőnök

Fogászati szűrés.

A tanulási, pszichés zavarokkal küszködő tanulók kiszűrése.

Felelős: pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, szülő, pszichológus, mentálhigiénés szakember

A túlsúlyos, nehezen mozgó, allergiás gyermekek szűrése.

Felelős:pedagógus, szakorvos, szülők

2.Diagnosztikai mérés

- A gyermek megfigyelési, észlelési, gondolkodási képességeinek mérése.

Felelős: osztályfőnökök az alsó-felső tagozatban

Testi fejlettség mérése: testmagasság, testsúly, mellkas-kerület.

Felelős: védőnők, testnevelők

A tanulók fizikai és motoros képességeinek mérése, fittségi mérés.

Felelős: testnevelők

A, Rendszeres tevékenységek a tanórákon

Az oktatási tartalmak a tantárgyak tantervében találhatóak meg részletesen.

Alsó tagozat:

Testnevelés

Környezetismeret

Olvasás

Technika és tervezés

Rajz

A konkrét ismeretanyag témái a környezetismeret tantárgyban jelennek meg, így a mozgás, táplálkozás, légzés, fogápolás, stb.

Fejlesztési követelmények:

Ismerjék meg a 4. évfolyam végére saját testük felépítését, élettani jellemzőit, az életműködések változását, az egészségestől eltérő állapotát.

Szerezzenek jártasságot az egyszerűbb élettani folyamatok mérésében; mint például a hő-háztartás, a pulzus, testsúly, testmagasság.

Felső tagozat:

Osztályfőnöki órák - évfolyamonként évi 10 óra

- témái elsősorban az egészséges életmód kialakítását, a káros szenvedélyek elutasítását, a felelősséget a jövőért foglalják magukban.

Természet-tudomány és biológiaórák.

- A természetes és mesterséges környezet megismerése, a károsító anyagok hatása az ember szervezetére.

- A Föld védelme

Mozgás, szervrendszer, bőr, bőrápolás; fiúk, lányok közötti különbség, elsősegélynyújtás, és a szerek veszélye.

Technika és tervezés órán: közlekedési ismeretek, közúti kerékpározási közlekedési szabályok.

Egészséges táplálkozás, étrend, személyi- és környezeti higiénia.

Kémiaóra – tápanyagok, vitaminok, környezetkárosító anyagok, drogok, kísérletek.

Testnevelés óra – kondicionálás – a testi képességek fejlesztése, szabad levegőhöz, az időjárás viszonyosságaihoz való alkalmazkodás, a keringési szervrendszer fejlesztése, tartásjavító-, megelőző- és korrekciós gerinctorna, prevenció, balesetvédelem. Óraszám: heti 5 + tömegsport-foglalkozások.

A digitális kultúra órákon külön figyelmet fordítunk a tanulók érzékszervének - a szemnek a védelmére, ügyelünk a monitortól való helyes távolságtartásra, tudatosítjuk a tanulóknál, hogy 50 perc monitor előtt eltelt idő után ajánlatos tíz percet távol tölteni a számítógéptől, és más jellegű munkát végezni, mozogni.

Hittan: Minden felekezet a saját megfogalmazásában kitér a mentálhigiéné keresztény megközelítésére.

Osztályfőnöki: A helyes erkölcsi értékrend kialakítása, a harmóniára, boldogságra való törekvés a családi életben, a férfi és a nő kapcsolatán alapuló párkapcsolat vállalása, a gyermekek vállalása, az egészséges családtervezés. A kommunikációfejlesztés, tiszteletadás egymásnak, felnőtteknek, türelem.

B, Rendszeres tevékenységek a tanórán kívül

Alsó tagozat:

1-4. évfolyam– fogápolási program) **Felelős:** iskolavezetés, a tanító nénik

Tömegsport-foglalkozások

Felelős: testnevelők

Kirándulások, túrák:

Felelős: testnevelést tanítók

3-4. évfolyam – karate, kézilabda, úszás, labdarúgás– egyesületi edző segítségével (szülői hozzájárulással)

Szent Mihály hét, a kihívás napja, a Föld napja, Gyermeknap, Madarak-fák napja, diák önkormányzati nap:

Fogápolási vetélkedő, aszfalt-rajzverseny és rajzverseny az egészséges életmód témában.

Felső tagozat:

5-8. osztály; tömegsport foglalkozások, tartásjavító torna, házi bajnokságok, tehetséges tanulók kiválasztása, felkészítés a versenyekre

Felelős: testnevelők

Futball- és kosárlabda edzések , úszás- és kézilabda edzések

karate – egyesületi edző segítségével

Gyermeknapon: egészségnevelési- és drogvetélkedő, a csapatok mozgásokban is vetélkednek.

Felelős: ifjúságvédelmi-felelős, testnevelők

Megemlékezés az Állatok világnapjáról (október 4-én), a Víz világnapjáról (március 22-én), a Föld világnapjáról (április 22-én).

Felelős: biológia és földrajz szakos nevelők

Kirándulások, gyalogos- és kerékpáros túrák

Felelős: túravezető

Nyári táborok szervezése (napközis-, alkotó-, hittanos-táborok) **Felelős:** táborvezető

Erdei iskola: összhangban az iskola környezetvédelmi programjával

Felelős: természetismeret tanár, osztályfőnök

Serdülőkori program lányoknak, fiúknak – 6-7. évfolyam

Felelős: védőnő, osztályfőnök

Az egészségmegőrzés egyik lényeges tényezője a rendszeres testmozgás.

Sok a gerincproblémával, túlsúllyal küzdő gyerek, de jellemző a családok mozgásszegény életmódja is.

Célunk, hogy a mozgást szeressék meg a tanulók, és felnőtt életükben váljon életszükségletükké a mozgás, fejlődjenek képességeik.

A megszervezés módja:

Heti 5 testnevelés óra: a tanulóknak minden nap van testnevelés órája.

Tanórán kívüli programok nyújtása.

Feladat: a szülők álljanak ki a program mellett.

Megvalósítása intézményünkben: az iskolai sportkörökben, délutáni tömegsport-foglalkozásokon.

Változatos mozgásformákkal, játékokkal igyekszünk megelőzni a testalkati deformitások kialakulását (gerinc-, lúdtalptorna, keringési rendszer és koordinációs képességek fejlesztése, a mozgás megszerettetése, a szabadidő hasznos eltöltése).

Világnapok, emléknapok megünneplése.

Iskolai egészségnapok, egészség hét szervezése

Játékos sportvetélkedő az alsó és felső tagozaton.

Lehetőségeink szerint részt veszünk a katolikus iskolák által szervezett sportversenyeken.

C, kiemelt feladataink, prioritások

Prioritások:

a./ A mindennapos testnevelés biztosítása.

Felelős: iskolavezetés, tanítók, testnevelést tanítók

b./ A tanulók képességeinek felmérése.

Cél: az egészség megőrzéséhez szükséges teljesítmény elérése.

Felelős: testnevelést tanítók

c./ A drogstratégiai program működésének felülvizsgálata, módosítása.

Felelős: ifjúságvédelmi felelős

d./ A tanulók higiéniai szokásainak fejlesztése.

Felelős: osztályfőnökök

testnevelők

tanulók

e./ Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, témaorientált szülői értekezletek,

Felelős: iskolavezetés, szaktanárok, osztályfőnökök, külső előadók

D, kapcsolatépítés az egészségvédő szervekkel

Kapcsolat	Kapcsolattartó	Iskolai kapcsolattartó	Az együttműködés formái
Szülői ház	szülők	osztályfőnökök	Szokások, magatartásminták, életmód-szemlélet, pedagógiai vélemény
Iskolaorvos	Iskolaorvos	igazgató	Státuszvizsgálatok, védőoltások, szűrések,
Védőnő	Védőnő	igazgató- helyett	egészségnevelő előadások
Iskola fogászat		testnevelők	
Család és Gyermekjóléti Szolgálat	Szociális segítő	igazgató	Rendszeres szűrések, kezelések
		ifjúságvédelmi felelős	A problémás esetekben családlátogatások, helyzetelemzések elkészítése, egyéni segítségnyújtás, pedagógiai vélemény, jogi és családgondozói szolgáltatás
Városi sportegyesületek	Igazgató	testnevelők	A tehetséges gyerekek beiskolázása és képzése rendszeresen az edzéseken.
Rendőrség	Ifjúságvédelmi csoport	ifjúságvédelmi felelős	Előadások, továbbképzés, gyermekek biztonságának védelme, pedagógiai vélemény kérése.

E, Források

Fenntartói működési támogatás – eszközbeszerzés, infrastrukturális fejlesztések.
A pályázatokon nyert pénzüsszegek.

F, Ellenőrzés, értékelés az egészségnevelés terén:

Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés szempontjai szerint.

Az ellenőrzés bizalomra épüljön, legyen körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű.

Az egészségnevelés eredményeinek mérése a konkrét helyi célok ellenőrzésével, értékelésével lehetséges.

Felhasznált irodalom

- Egészségnevelési programvázlat – szaktanácsadói kiadvány
- Székely Lajos: Az egészségnevelés elmélete és gyakorlata
- Bagdy Emőke –Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában
- A testnevelés egészségfejlesztési kritériumainak megjelölése
- a Nemzeti Alaptantervben

- <http://gerinces.hu/2014/01/21/mindennapi-testnevelés-nemzetialaptantervben>
- Magyar Diáksport Szövetség: T.E.S.I. www.diaksport.eu/mindenki-testnevelése
- A nemzeti köznevelésről szóló, 2011. évi CXC törvény
- www.kozlonyok.hu,
- www.net.jogtar.hu
- www.ofi.hu
- 110/2012. (VI.4.) Kormány rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról www.kozlonyok.hu,

1.4.A környezeti neveléssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Bevezetés

A környezeti nevelés fogalma

- 1.1. Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere
- 1.2. Helyzetelemzés, helyzetkép
- 1.3. Erőforrások
2. Alapelvek, jövőkép, célok
- 2.1. Konkrét célok
3. Tanulásszervezési- és tartalmi keretek
4. Módszerek
5. Taneszközök
6. Kommunikáció
7. Minőségbiztosítás
8. Továbbképzések

Bevezetés

A környezeti nevelés fogalma

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, amelynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük (a természeti, az épített, a társas, társadalmi környezet) megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő- és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik ismerik a fontosabb környezeti fogalmakat, az aktuális környezetvédelmi problémákat és tennivalókat, az adott probléma megoldásához használható cselekvési stratégiákat, hisznek a tevékenységük jelentőségében, elkötelezettek a cselekvésben, gyakorlatuk van az önálló cselekvésben.

1.1. Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere

110/2012. kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia.

A környezeti nevelésre vonatkozó hatályos jogszabályok

1.2. Helyzetelemzés, helyzetkép

Iskolánk és környéke

Intézményünk igazi iskola, tágas, világos termekkel, folyosókkal, széles, nagy ajtókkal, ablakokkal. A folyosók barátságosak, a tanulók munkái díszítik a falakat. A növények állapota változó. A termek otthonosak, barátságosak, de több zöld növényvel tovább fokozható ez a hatás.

Tágabb környezetünk

Nyíradony a Guthi erdő mellett fekszik, a környék természeti adottságai egyedülállóak.

Történelmi, kulturális környezetünk nevezetességei közül kiemelkedőek: a Pusztatemplom és a Guthi vadászházak.

Az iskola környezeti nevelési hagyományai

Nevelőink közül főleg a reál tárgyakat tanítók foglalkoznak környezeti nevelési kérdésekkel. Vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A családok többsége háztartásaiban közömbös környezete iránt rosszabb esetben környezetpusztító. A tanulók a környezeti nevelés során egészen más magatartási szokásokat vesznek át nevelőiktől, ez növelheti a családon belüli konfliktusok körét, de elősegítheti a családok környezettudatos életvitelének kialakulását is.

Tanórákon:

Az adott témákhoz kapcsoljuk a megfelelő környezetvédelmi tartalmakat.

Kiemeltek a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások.

Önálló gyűjtőmunka.

Pontos elméleti alapok megszerzése.

Tanórán kívül:

Versenyek (természettudományos versenyek)

Állatok világnapja

Takarítási világnap: „Egy nap az iskoláértl

Víz világnapja-faliújság szerkesztése e témakörben.

Föld napja- , plakátverseny, termék, folyosók növényeinek fürdetése. az iskola környezetének, udvarainak takarítása.

Madarak és fák napja- vetélkedő a szabadban.

Papírgyűjtés

Kapcsolódás a városi civil szervezetek akcióihoz:

iskolaudvar zöldítése fák, bokrok ültetésével, túrák a természetben

Szelektív hulladékgyűjtés

1.3. Erőforrások

Környezeti nevelési munkánk feltétele, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

Humán erőforrások

Tanárok:

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Célszerű megalakítani a „zöld” munkacsoportot a környezeti nevelés összefogására, koordinálására. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése az iskolavezetés feladata.

Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra,- iskolai diákönkormányzat, osztályközösségek szerepére.

Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el, fontosak a hulladékgyűjtési akciók, valamint a nyári táborok. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a

kerettantervben rögzítik tantárgyanként. A tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek összefogása igazgatóhelyettesi feladat.

Tanárok és szülők:

Nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben a környezettudatos magatartást. Fontos, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítsák.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó:

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az igazgató feladata a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtése. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:

A környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények: a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok meglátogatása. Iskolai tanulmányai során minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

Civil szervezetek:

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat (előadások, továbbképzések). Szükséges, környezeti témájú előadás és foglalkozás tartása. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgató-helyettesi feladat.

Hivatalos szervek:

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Saját erőforrások

Költségvetés:

Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

Külső erőforrások

Pályázat:

A pályázat-megjelenések figyelése a pályázati felelős és az igazgatóhelyettes feladata. Ők tájékoztatják a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és segítenek a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szólt.

2,Alapelvek, jövőkép, célok

AZ EGYETEMES TERMÉSZETNEK, (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével és kultúrájával együtt.

A FÖLD egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés.

A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy;

Elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti-válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog, a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A fenntartható fejlődés, erőforrás gazdálkodás, a fenntartható fogyasztás érdekében szükséges ismeretek, tudás, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása.

Pedagógiai célok:

nyitott, önálló személyiséggé válás
ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
összefüggések megértése, holisztikus szemlélet kialakulása
az élet tisztelete, az értékek védelme
rendszer szemléletre nevelés
konfliktusok, problémák kezelése
vitakészség, kritikus véleményalkotás
kommunikáció, médiahasználat
együttműködési stratégiák megismerése
a sokféleség értéként való elfogadása
empátia, tolerancia fejlesztése
egészséges életmód igénye
globális gondolkodásmód
a munka, a kiemelkedő teljesítmény megbecsülése
cselekvési stratégia, cselekvési kultúra
az állampolgári felelősség felébresztése
az egészség és a környezet összefüggései
problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
helyes fogyasztói szokások

lokális elkötelezettség

Legfontosabb cél: saját, közvetlen környezetük értékeinek megismerése, szeretete!

Az iskola környezeti nevelési szemlélete:

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Változatos módszerek segítségével

kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Az intézmény jövőképe:

Intézményünkben kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy óvodásaink és diákjaink szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. A belső terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt. A tantermeket is barátságosabbá alakítjuk. Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia- és vízfelhasználására, tisztaságára. Szeretnénk, ha óvodásaink és diákjaink harmonikusabb, stresszmentesebb környezetben tanulnának.

Munkánk az intézményi élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden intézményi és intézményen kívüli programon törekszünk arra, hogy óvodásaink és diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk

Tanórán, túrák, kirándulások, táborok során megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, a természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédőkké, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

2.1. Konkrét célok

az egészségnevelési program elkészítése;

a tantestület minden tagjának megnyerése a környezeti nevelési munkához;

tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;

új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése;

Hagyományok ápolása:

környékünk nevezetességeinek feltérképezése;

az iskola névadójának megismerése

osztályfőnöki órák környezetvédelmi és egészségnevelési témában;

környezeti nevelés 7-8. évfolyamon.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: - átdolgozott tanmenetek; - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon; - változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Projekt kidolgozása (pl. „Belefulladásunk a hulladékba!” „Egy pohár víz” „Védeni kell!”)	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak, egyre több tanuló vesz részt tanulási projektben, a gyerekek örömmel készülnek a következő projektre
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	A felnőttek rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon. Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrjárat szervezése (diákönkormányzat). - Szelektív hulladékgyűjtés - használt elemek gyűjtése - aludobozok gyűjtése - a helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetekben.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések – és ezek	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az

	közlése az iskolaújságban.	iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg.
--	----------------------------	--

A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	A természetben, környezetben végzett szemlélődés, vizsgálódás, kutatómunka; kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a „Jeles napokral.	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvja. Egyre többet érdeklődnek, tudnak a helyi környezetről, és ezt a többieknek is szívesen elmondják.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	„Örökbefogadási” akciók: egy-egy fát, területet, szobrot, amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Változik az osztály közvéleménye, morálja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értékei. A tanuló kötődik környezete egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét – megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	„Zöld sarok” kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyag és CD-k beszerzése. A honlapon „zöld” rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, ír cikkeket, tudja használni a szakirodalmat.

3. Tanulás-szervezési és tartalmi keretek

Iskolánkban a környezeti nevelés legfontosabb színtere a tantárgyi tanítási óra. Hagyományosan a természettudományi tárgyaknak van e téren döntő szerepe és felelőssége, a természetre vonatkozó tudás az alappillére a környezeti nevelésnek.

A társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából mutassák be az ember és a környezet kapcsolatának történetét, sajátosságait és tényeit. A humán tárgyak (pl. társadalomismeret, történelem, stb.) tudást bővítenek, fogalmakat és ismereteket közvetítenek, készségeket fejlesztenek a társadalom környezeti problémái felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tárgyak feladata az is, hogy bemutassák a fogyasztói modellel szembeni alternatívákat, a környezeti válság megoldásához szükséges világképet és erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésünkre álló – és szükséges – gazdasági és jogi eszközöket.

A technika-és tervezés tantárgy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, s helyes példákat mutasson be és gyakoroltasson. A fenntartható fogyasztás, a hétköznapok életviteli szokásrendszere, környezetkultúrája e tantárgyban kaphat teret.

A művészeti tárgyak megkülönböztetetten alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, keretet biztosítanak a természet szépségének átéléséhez, az „érintetlen” természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához, a természet és a kultúra szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszok, jelképek által rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez. Fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk és a kultúra sokfélesége megőrzésének fontosságára.

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatásával, megértésével, az igények-szükségletek, valamint értékrend kialakításával elősegítik a megfelelő szemlélet formálását.

Az osztályfőnöki órák a tanulók kisközösségi magatartását, társas szokásait, önismeretét fejlesztik, elősegítik a helyi közösséghez való kapcsolódás formáit, módszertanilag megalapozzák a részvételi demokráciára nevelést, elősegítik az állampolgári nevelési célok megvalósulását.

Tanórán kívüli nevelés

Lehetőségeink:

táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, stb.;

kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;

„akciók”: pályázatok, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés,

„látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelp, hulladékégető, szennyvíztisztító stb.;

versenyek;

iskolazöldítés;

DÖK-nap;

„jeles napok”

4. Módszerek

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz

vonjanak be minél több tanulót

az iskola keretein túl is legyenek hatással

a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen

alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát

a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez

nyújtsanak sok élményt a tanulónak

az érzelmeken át hassanak

a személyes megtapasztaláson alapuljanak

együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)

alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére

legyen bennük sok játékos elem

Játékok

szituációs

memóriafejlesztő

kombinációs

érzékelést fejlesztő

ráhangelést segítő

bizalomerősítő
kapcsolatteremtést segítő
drámapedagógia

Riportmódszer
kérdőíves felmérés

Projekt módszer

analízis – akció projektek

Terepgyakorlati módszerek
terepgyakorlatok
táborok
térképkészítés
egyszerű megfigyelések
célzott megfigyelések, mérések

Aktív, kreatív munka
természetvédelmi és fenntartási munkák
rekonstrukciós munkák
madárvédelmi feladatok
szelektív hulladékgyűjtés
rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés
csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészi kifejezés
vizuális művészet a környezeti nevelésben
irodalmi alkotások
zeneművészet
esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

5. Taneszközök

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Elsősegélykészlet:

10 öntapadó sebtapas, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra-nagy steril kötszer, 1 steril szempárna, 2 háromszögletű kötöző-kendő, 2 krepp kötöző-tekercs, 6 biztosítótű, eldobható műanyag kesztyű, olló, csipesz.

6. Kommunikáció

Iskolán belül:

Munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolagyűlések.

Iskolán kívül:

Tájékoztató füzet, faliújság, szülői értekezletek, SZMK megbeszélések.

7. Minőségbiztosítás

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. A környezeti nevelésért felelős munkacsoport – az iskolai munkaterv részeként- minden tanév elején írásos formában elkészíti az iskola éves környezeti nevelés munkaprogramját. A félévi és év végi nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv részeként megvitatásra, illetve elfogadásra kerül.

8. Továbbképzés

Belső: Nevelési értekezletek, tanfolyamok.

Külső: Rendezvényeken való részvétel. Akkreditált továbbképzéseken való részvétel.

1.5,Fenntarthatóság, környezettudatosság - Fogyasztóvédelmi nevelés

A fenntarthatóság pedagógiai tartalma

„A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.”(NAT)

A fenntarthatóság megértéséhez integrált rendszerszemlélet, a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlatához egész életen át tartó tanulási folyamat szükséges. Tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodással rendelkeznek, eligazodnak a természet és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusan felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni és közös tetteikben.

Tanulóink érdeklődését a természet jelenségei felé irányítjuk, egyfajta környezeti érzékenyítést, természetire való rácsodálkoztatást alakíthatunk ki. Kerüljünk kapcsolatba a környezettel, a természettel.

A fenntarthatóság pedagógiája egy olyan tanítási, nevelési törekvés, amelyben az alternatív jövőképeknek sokkal határozottabb szerepe van azáltal, hogy a tanulók a napi cselekedeteik és életvitelük megítélését a jövő felől végezhetik el. Figyelmüket a várható jövőbeli következményekre fordítjuk. A tanulók szokásait és szemléletmódját formáljuk a fogyasztással, energiával, levegővel, vízzel, hulladékkal kapcsolatban.

Ezért fontos feladatunk a természeti, a társadalmi, a gazdasági és a politikai rendszerek megismertetése és az ezekről alkotott nézet- és attitűdrendszer formálása; a környezeti ismeretek és szakértelem, az értékrend és az etikai ítélőképesség fejlesztése, a részvételi demokráciára való alkalmasság, képességek és indítékok kialakítása; a kritikai gondolkodás, a konfliktusok kezelése, a személyes életviteli szokások alakulását meghatározó döntési mechanizmus formálása.

Célok, alapelvek:

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Térségünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.
- Népi hagyományaink, népszokásaink megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása.
- A lakóhelyünk közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése, gyakoroltatása - kézműves foglalkozások.

Tantárgyi keretek közt:

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. Tanórákon történik azon ismeretek megalapozása, szemlélet formálása, amely során lehetőség van a helyes értékrend, a természethez fűződő viszony kialakítására.

Az alsó tagozatban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és az elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton ennek a területnek alapvető pillérei:

a természettudományi tárgyak: biológia, földrajz, fizika, kémia, matematika

a társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy az emberi kultúra és viselkedés irányából közelítse a kérdést.

A legfontosabb területek, ahol a környezettudatosságra nevelhetjük tanulóinkat:

hagyományos háztartási eljárások

állattartás és növénytermesztés

vadon termő és ehető gyógynövényekkel való megismerkedés

az ivóvíz tiszttele

esővíz gyűjtése

szelektív hulladékgyűjtés

szárzelem gyűjtése

környezetbarát irodai eszközök, bútorok

energiatakarékos izzók és irodagépek,

környezetbarát festékek, tisztítószeres, növényvédő és rovarirtó szerek

„ökológiai lábnyom” csökkentése

1.6, A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A gyermek születésével a család, mint legfontosabb, meghatározó közösség tagjává válik. Gondolkodását, viselkedését, egész személyiségét alapvetően meghatározzák a család: szociális körülményei, életmódja, értékrendje, anyagi színvonala, a szülők foglalkozásának jellege és képzettségük szintje.

A szülők által nyújtott tudatos, célirányos nevelés mellett a család belső atmoszférája is hat a gyermekre, ami átértékelődve beépül a személyiségébe.

Az óvodai csoport után az osztályközösség, és tágabb értelemben az iskola közösségének tagjává válik a gyermek.

Alapvető feladatunk a tanuló közösségbe irányítása, illetve közösség által történő nevelésének megteremtése.

Az iskolai osztály kialakításakor kettős hatás éri a gyermeket: az iskolát, az osztályt a felnőttek hozzák létre és az azonos korúak hatása is fokozottan érvényesül.

Az osztályközösség minden tulajdonsága az iskola hatására alakul vagy nem alakul ki. Értékrendjük, elvárásaik, kommunikációjuk erősen magán viseli az iskola (osztályfőnök, tanárok, hitoktatók, légkör, hagyományok, konfliktus) bélyegét.

Fontos tehát, hogy az iskola olyan értékrendet, normákat, erkölcsöt, tudást hordozzon, amely elfogadásra méltó.

a.) Célok, feladatok, módszerek

Célok:

- Az emberi kapcsolatok kialakításának, ápolásának fejlesztése, segítése.
- A családminta legfontosabb mikrokörnyezet szerepének tudatosítása.
- Társas kapcsolatok kialakításának segítése az osztályban, iskolában.
- A kortárs csoportok befolyásoló szerepének tisztázása, hangsúlyozása.
- A demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése, jogok, kötelességek tudatosítása, a demokrácia értéként való elfogadása, az iskola demokratikus működésének biztosítása.
  - Az emberek személyiségi jogainak tisztelete.
  - A társadalom életében való részvétel igényének kialakítása.
  - Az európai identitástudat kialakítása.

Feladatok:

Ismerjék fel, hogy az ember társas lény, hiszen társ kapcsolatok hiányában a személyiségfejlődésük zavart szenved.

A közösségek szerepének, a társas viselkedés szabályszerűségeinek megismertetése.

Megfelelő kommunikációs és együttműködési készség és képesség elsajátítása (önálló ismeretszerzés, véleményformálás, vélemények, érvek kifejtése, értelmezése, megvédése, juttatásának technikája).

A kölcsönös egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása, megértése, technikájának elsajátíttatása. Az egyéni és közösségi érdekek összehangolása. Erősítjük a csoporthoz tartozás érzését és felelősségét.

Tiszteljék társaikat, törődjenek egymással: segítsük a másság elfogadását, a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

A "mi" tudatélményének megteremtése, erősítése.

Az osztályban kialakuló konfliktushelyzetek megoldása, érdekek ütköztetésének módjai, konfliktuskezelési technikák kialakítása, fejlesztése.

Közös, felelősségteljes döntéshozatal megtanítása, a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése, jogok-kötelességek tudatosítása.

A DÖK (érdekképviselői, érdekérvényesítési szervezet) hatékony működésének segítése.

A gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok megismertetése, állampolgári jogok ismerete, gyakorlása, tisztelete.

Az emberek egyenjogúságának elismerése: a faji, vallási, etnikai különbségek elfogadása, előítéletektől mentes szemlélet kialakítása.

Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek ügye iránt, lehetőség szerinti bekapcsolódás a problémák megoldásába.

A különböző kultúrák megismerése és elfogadása iránti igény felkeltése (például: külföldi kapcsolatok; az európai hagyományok, európai örökségek megismertetése).

Módszerek:

- Beszélgetés.
- Szituációs játékok.
- Közösségfejlesztő tréningek, feladatok.
- Szociometriai felmérések.
- Élménybeszámolók.
- Közös célokért együtt végzett feladatok (osztálykirándulás, klubdélután).
- Drámajátékok.
- Szépirodalmi művek részleteinek megbeszélése, elemzése.
- Videofilmek megtekintése, a látottak megvitatása.
- Érdekérvényesítési technikák gyakorlása.
- Adott téma önálló feldolgozása beszámoló vagy vitaindító formájában.
- Külföldi partnerkapcsolatok kialakítása, ápolása.

A tanulói közösségeket irányító pedagógusnak legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak úgy érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

b.) Tanulói közösség, diákönkormányzat:

Feladatai:

Összehangolja az iskolai és iskolán kívüli tevékenységeket.

Figyelemmel kíséri az osztályok tanulmányi munkáját, magatartását, tisztaságát.

Szervezi az ügyeleti munkát.

A diákönkormányzat fejlesztése:

A diákönkormányzat létezése a demokráciára való nevelést szolgálja.

1.7. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

1.7.1.A nevelőkkel kapcsolatos általános elvárások, tevékenységükkel kapcsolatos feladatok:

Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.

Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi és hitbeli kibontakozását. Személyi ügyekben a szeretetről és a diszkrécióról ne feledkezzen meg.

Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét. Törekedjen a hitben és szeretetben való növekedésre.

Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.

Az iskola tanulóitól - a mindennapi életben szokásos figyelmelességek kivételével - ajándékot, kölcsönt, jogtalan előnyt nem fogadhat el.

A katolikus egyház tanításának elfogadása, a hivatali titok megőrzése az iskola minden tanárára nézve kötelező.

Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját, azt tanmenetben vagy témaköri tantervben rögzíti, s szeptember 20-ig a munkaközösség-vezetőnek benyújtja. A megtartott órák sorszámát, anyagát, az óráról hiányzó tanulókat bejegyzzi a haladási naplóba.

Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Óráját pontosan kezdi és fejezi be.

Saját órájáról indokolt esetben az osztályfőnökkel folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet. Az osztályfőnök akadályoztatása esetén ideiglenesen jogaiba lép.

Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.

Alkalmazkodik ahhoz a szabályhoz, hogy egy osztály egy napon legfeljebb kétféle dolgot írhat.

A dolgozatokat legfeljebb két héten belül kijavítja, értékeli és kiadja a tanulóknak.

A szülői házzal való kapcsolattartás érdekében fogadóórákat tart. Az órarendben beállított helyettesítőként az iskolában tartózkodik.

Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő tevékenységekbe, foglalkozásokba /ügyeletek, felvételiztetés/ bekapcsolódik.

A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.

A tantervekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.

A következő feladatokkal az igazgató megbízhatja: klub vezetése, nagyobb iskolai rendezvény /pl. színi előadás/ rendezése, tanulmányi, kulturális, sportversenyeken való felügyelet, a tanulók versenyekre való utaztatása, táboroztatás, tanulmányi kirándulásokon kísérőtanárként való részvétel.

1.7.2.Az osztályfőnökök tevékenységével kapcsolatos elvárások és feladatok

Az osztályközösség élén, mint pedagógus-vezető, az osztályfőnök áll.

Az osztályfőnököt az igazgató-helyettesek és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok mikroértekezletének összehívására.

A keresztény pedagógia elvei és gyakorlata szerint nevelik tanítványaikat. Célzatosan összehangolják osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesznek azért, hogy osztályuk jó közösséggé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálják személyiségüket, segítik önismeretük,

hivatástudatuk fejlődését. Tanítványaik családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, aminek érdekében ajánlatos a családlátogatás, amelyről feljegyzést készít.

Megkülönböztetetten figyelnek azokra, akik képességeik alatt teljesítenek, felderítik az okokat és segítenek kiküszöbölni azokat. Keresik a hátrányos helyzetű tanulókon való segítség módjait, gondoskodnak a hivalkodó öltözködés, viselkedés elkerüléséről.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

Törekedjen arra, hogy alaposan megismerje tanítványait.

Az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődést (szünetekben, lelkigyakorlatokon, miséken való részvételével).

Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.

Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogathatja óráikat.

Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői közösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (beszédfejlesztő, gyógy-testnevelő, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szociális segítő)

Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét (ellenőrzi, hogy be van-e írva minden osztályzat az ellenőrzőbe, tájékoztató füzetbe), az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.

Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

Mikro- és szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.

Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az-elektronikus napló precíz vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt).

Saját hatáskörében - indokolt esetben - évi 3 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyermek hiányzását.

Gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról.

Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az előttük álló iskolai feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.

Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

Nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít a helyi körülmények, adottságok figyelembe vételével.

Szükség esetén tanácskozást hív össze az osztályában tanító pedagógusok számára.

Gondot fordít arra, hogy tanítványai teherbírásukkal összhangban vállaljanak részt a tanórán kívüli szabadon választható elfoglaltságokból.

1.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A társadalomban lezajló változások átalakítják a megszokott értékrendet, próbára teszik a felnőttek alkalmazkodási képességét. A sok feszültség, bizonytalanság leginkább a családok életében csapódik le, a gyermekek sínylik meg legjobban ezeket a változásokat

Egyre több a csonka-, vagy az anyagi javak megszerzéséért erőn felül teljesítő család, akik nem tudják az alapvetően fontos harmonikus családi környezetet (puha, meleg, biztonságot, szeretetet adó "fészek") nyújtani a gyermeküknek, így a gyermekek közül egyre többen küzdenek beilleszkedési, magatartási nehézségekkel. Ezeknek a problémáknak a kezelésére szoros kapcsolatot kell kiépíteni a Nevelési Tanácsadóval, a gyermekvédelmi szakemberekkel, hitoktatókkal és legfőképp a szülőkkel (családlátogatás, fogadóóra, szülői értekezlet).

Problematikusak (nehezen nevelhetők) azok az ép értelmű gyermekek, akiknek magatartása gyakran kifogásolható, egyéni sajátosságai, teljesítményeik jelentős mértékben eltérnek az adott életkori szakaszban megkívánható szinttől, és az általánosan használt pedagógiai módszerekkel nem lehet náluk kellő eredményt elérni, de nem igényelnek gyógypedagógiai, vagy javító nevelést.

Feladataink:

Lehetőség szerint derítsük ki, mi a helytelen viselkedés háttere (figyelemfelkeltés, hatalom, tekintély megszerzése, feszültség levezetése, rossz modellkövetés, elkerülő viselkedés, tehetetlenség).

Fontos a személyes kapcsolat kialakítása, a hiteles, őszinte kommunikáció, és következetesség a nevelésben - egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés formájában.

Segítségnyújtás az egyéni tanulmányi munkában, a napi testi-lelki problémák megoldásában bizalmas beszélgetések formájában.

Egyszerű feladatok, megbízatások elvégzése után jusson sikerélményhez, kapjon dicséretet a tanuló ("kapjuk rajta", amikor jó, - tegyük dicsérhetővé!).

Ismertessük meg a tanulókkal az emberi viselkedés, magatartás alapvető szabályait, gyakoroltassuk a pozitív magatartásformákat a mindennapi kapcsolatokban, erősítsük meg bennük a helyes viselkedésformákat („én-típusú” kommunikáció: nem a gyereket, a viselkedését utasítjuk el).

Fejlődni kell a tanulóknak az empátiás képességeknek: azt nem csinálom, ami nekem sem jó; valamint a kommunikatív metakommunikációs képességeket is fejleszteni kell: tudja kifejezni magát, és megérteni mások érzéseit.

Erősíteni kell a tanulóknak társaik, a felnőttek előítéletek nélküli megismerésének képességét, legyen képes a másságot elfogadni (tolerancia-képesség fejlesztése).

Váljon képessé a konfliktushelyzetek felismerésére, kezelésére, erőszakmentes megoldására. Képes legyen a közösségi és az egyéni értékrend meghatározására, megtartására.

Ennek érdekében legfontosabb teendőink:

a./ Megelőzés:

A szülők felkészítése az otthoni bánásmódra, fejlesztésre (önismereti csoportok, családterápiák, csoportterápiák, stb., az elfogadó, szerető szülői magatartás érdekében) - szakemberek bevonásával (lelki igazgató, családvédelmi szakember, orvos, védőnő).

b./ Megküzdési stratégiák a gondok orvoslására:

A pedagógusok képzése, továbbképzése, felkészítése a felismerésre, a saját hatáskörük cselekvési lehetőségeinek tudatosítása.

Az érintett gyerekek törvény által biztosított jogainak ismerete, érvényesítése.

A gyerekek fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált foglalkozás, felzárkóztatás, tehetség gondozás.

- Annak felismerése, hogy mikor kell a gyereket speciális szakemberhez,

pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézményhez irányítani.

A lelki igazgatóhoz való irányítás.

Integrált oktatás-nevelés biztosítása a gyerek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.

c./ A sikeres felnőtté válás érdekében:

Pályaválasztást elősegítő pályaaorientációs foglalkozás.

Az előzőekben felsoroltak mellett időben fel kell készülni a deviáns magatartási formák előfordulására, és a korai felismeréssel, gondozással, felzárkóztatással lehetőleg elkerülni a súlyosabb megnyilvánulásokat (drog, bűnözés, öngyilkosság).

1.8.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

"Hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok azok, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren."

Célok:

Hogy a hátrányok leküzdhetők legyenek, és a későbbiek során ne halmozódjanak a problémák.

Elsődleges céljaink:

A szociális háttér megismerése.

A szociális hátrányok enyhítése, beilleszkedésük elősegítése.

Szociális hátrányokból eredő zavarok leküzdése, helyes értékrend kialakítása.

Kapcsolatfelvétel, együttműködés a Család - és Gyermekegészségügyi Szolgálat, Nevelési Tanácsadó- és Pedagógiai Szakszolgálattal, hitoktatókkal.

Felvilágosító munka szervezése, információk biztosítása, melynek segítségével a hátrányok enyhíthetők.

Feladatok:

- A szociális hátrányok okainak felmérése a gyermeki jogok tiszteletben tartásával.
- Családlátogatások. A szülőkkel való beszélgetéskor adjunk felvilágosítást a szociális juttatások
- lehetőségéről étkezési térítési kedvezmény, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, stb.).
- Olyan szemléletet alakítsunk ki a gyermekekben, melynek segítségével el tudják fogadni szociális hátránnyal küzdő társukat. Tanulják meg a "másságot" elfogadni.
- Közvetítsünk pozitív értékeket a gyermekeknek személyes példaadással.
- A negatív nevelési szokásokat pozitív szokások kialakításával ellensúlyozzuk.
- Tanulóinknak biztosítjuk alsó tagozaton a napközis, felső tagozaton a tanulószobás foglalkozást.

- Felhívjuk figyelmüket a drog, alkohol, dohányzás káros hatásaira.
- Pályázatokat figyelve ösztönözzük őket arra, hogy vegyenek részt pályázatokon, segítjük őket ennek elkészítésében.

Korrektív és kompenzációs szervezeti formákban próbáljuk segíteni tanulásukat:

- tanulás iránti motiváció kialakítása
- tanulás fontosságának felismertetése
- tanulási szokások kialakítása.

Ismereteik bővítése érdekében olyan tevékenységek biztosítása, melyek enyhítik szociális hátrányukat:

- könyvtárlátogatás
- múzeum-, színház- és mozilátogatás
- kirándulás
- iskolai és osztályrendezvényeken való részvétel
- szakkörökön, sportkörökön, versenyeken való részvétel.
- Differenciált feladatok adásával, az egyéni bánásmód előtérbe helyezésével segítjük a korrektíót.
- Rendszeres felzárkóztatással biztosítjuk a hiányosságok pótlását.
- Önismeret-, önértékelés fejlesztésével fejlesztjük önbizalmukat.
- A segítségadáshoz nélkülözhetetlen az iskola és a család közreműködése.

Módszerek:

Fogadóórák, ifjúságvédelmi fogadóóra.

Előadások szervezése a gyermekeknek. (például: drog, bűnözés).

Célzott beszélgetés.

Tájékoztató kiadványok terjesztése.

1.8.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet. Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei:

- az iskolai
- az osztályközösségi,
- a hitéleti programok.

Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Iskolánk feladata tehát:

- szűrés, diagnosztizálás, okfeltárás, fejlesztést támogató eljárások, gyakorlatok, egyéni fejlődési napló
- a tanító, tanár és gyógypedagógus állandó munkakapcsolata, értékelő eszmegbeszélés
- szoros kapcsolat az óvodával, a nevelési tanácsadóval, a gyógypedagógiai szakszolgálattal, az óvoda-iskola átmenet segítése, szakmai együttműködés
- megfelelő beilleszkedés hatékony segítése
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni, kiscsoportos foglalkozás szervezése, felzárkóztató jellegű korrepetálás, □
- differenciált felzárkóztató foglalkozások,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása,
- családlátogatások, fogadóórák során személyre szóló segítség, tanácsadás,
- szülők és a családok nevelési konfliktusos gondjainak megoldásában segítség,
- szükség esetén az osztályfőnök felveszi a kapcsolatot a gyermekvédelmi felelőssel, esetleg a Nevelési Tanácsadó segítségét kéri.

1.8.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarcok jelentős része a tanulási zavarokból következik.

A tanulási zavarok értelmezése:

Tágabb értelemben minden olyan zavar, lemaradás, amely az iskolai tanulást hátrányosan befolyásolja. Szűkebb értelemben a tanulási képesség specifikus vagy globális zavarait jelenti.

Típusai:

Neurogén tanulási zavarok:

- Dysphasia, (nyelvi fejlődési zavar)
- Dyscalculia (specifikus számolási zavar)
- Dyslexia (olvasási és helyesírási gyengeség)
- Dysgraphia (írászavar)
- Dyspraxia (mozgászavar)
-

Ezek a gyermek fejlődésében időbeni változásokat idéznek elő, lassítják az észlelési, mozgásos, emlékezeti folyamatok integrációját, a képesség-struktúrán belül különböző mértékű különbségeket idéznek elő.

Pszichoreaktív, környezetfüggő tanulási zavarok: Főként a korai szakaszban elszenvedett környezeti ártalmak hatására jön létre.

Jellemzője:

Motivátlanság

Szorongás

Túlkövetelés

Kudarccentriereltség

Jó képességekkel rendelkező, kiemelkedő intelligenciával bíró tanulóknál is felléphetnek tanulási zavarok.

Ezek okai lehetnek:

-Hátrányos szocio-ökonómiai státus, -Korai szocializációs probléma,

Rossz családi interakció,

A szülők oktatás- nevelés iránti nem megfelelő attitűdje,

A nem megfelelő tantervek,

A nem megfelelő oktatási módszerek,

A nem megfelelő stratégiák.

Feladatok:

Differenciált eljárással, felzárkóztató, tehetséggondozó programmal megteremthető az a bázis, amely a tanulási zavarok enyhítését, megszüntetését eredményezheti.

Az iskola sokat tehet azért, hogy a gyermek kellemes élményként élje meg az ismeretszerzést, amely biztosítja számára az önkibontakozás lehetőségét. A megelégedettség - mint érzelmi - gondolati - erkölcsi értékelés - aktivitást vált ki. Ébren kell tartani a tanulóban az érdeklődést, bővíteni kell a tanuló motivációs bázisát!

A tanuláshoz való viszony szorosan összefügg az iskola pszichés klímájával, az iskolai túlterheléssel, a tanár és diák viszonyainak jellemzőivel, a tantárgyi kötődéssel.

Nagyon sokat javít a tanulás iránti pozitív viszony kialakításában a szorongás-és stresszmentes iskolai légkör, a kölcsönös kommunikációra épített didaktikai szituáció.

Eszközök:

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;

a napközi otthon;

az egyéni foglalkozások;

a felzárkóztató foglalkozások;

az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;

a továbbtanulás irányítása, segítése.

1.8.4. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Nem képessége alatt, hiszen felelős a talentumaiért, de nem is képessége fölött, mert attól neurotikus, szorongó lesz. Minden diáknak meg kell tapasztalnia, hogy nem a teljesítményéért fontos ő Istennek és nekünk, hanem saját magáért. Csak ebben a légkörben értik meg, hogy a kudarc szükséges velejárója az életnek, s a helyes önismeret szempontjából rendkívül fontos.

Képesség:

Általános képesség, ami minden feladatban megnyilvánul.

Speciális képesség, ami egyes területeken - például: zene, matematika - nyilvánul meg.

Tehetség:

Egy-egy speciális tevékenység elvégzéséhez szükséges képességek halmozódása és az átlagosnál minőségileg magasabb foka, kreativitás, a feladat iránti elkötelezettség (szorgalom) együttes megnyilvánulása.

A kreativitás, a képesség, a tehetség fogalmak közös jellemzője a teljesítményképes tudás. Tanulóinkat arra kell felkészíteni, hogy használható tudás birtokában kreatív felnőtté váljanak. A siker azon múlik, hogy biztosítjuk-e azokat a programokat, szervezeti formákat, amelyek keretében fel tudjuk ismerni, és tudatosan irányítani tudjuk a gyermekeinkben rejlő értékek kibontakozását.

1.Feladataink

- Pedagógusok továbbképzése, módszertani ismereteik bővítése, speciális pedagógiai képességek megszerzése.

- A tanulók adottságainak, képességeinek felderítése, a tehetség felismerése és azonosítása. A kiváló képesség korai megnyilvánulását a szülők elmondása alapján, későbbi évfolyamokon kognitív módszerek (tantárgytesztek, intelligencia-, kreativitás-mérés, tanulási képesség, tanulási stílus mérése), nem kognitív eljárások (énkép, önértékelő teszt), valamint intuitív megítélések alapján (személyiségről, tevékenységről, produktumról) tárjuk fel.

- Az intellektuális képességek fejlesztése, készség a kreatív önálló ismeretszerző képesség kibontakoztatására.

Személyiségfejlesztés során a pozitív énkép erősítése.

Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakítása.

Differenciált fejlesztés tanórán és tanórán kívül az egyéni képességekhez mérten.

Önálló könyvtár- és számítógép használat képességének kialakítása.

2. A tehetséggondozás színterei

Digitális kultúra 3- 8. évfolyamokon.

Szakkörök, tehetségfejlesztő foglalkozások

Városi sportkörökbe irányítás

Könyvtár

Énekkar

Iskolai sportköri foglalkozások

Zeneoktatás

Néptánc

Képzőművészeti oktatás

Atlétika

Külső intézmények, oktatók által, a szülők hozzájárulásával iskolánkban működő foglalkozások:

Futball-, kézilabda, kosárlabda edzések

3.A tehetség megnyilvánulásának lehetőségei

Tanulmányi versenyek (iskolai, városi, vármegyei, országos).
Írásbeli pályázatok különböző tantárgyakból.
Ünnepélyek, gálaműsorok, farsangi műsorok.
Hangversenyek.
Előadó művészeti versenyek (vers- és prózamondó, szépkiejtési, népdaléneklő).
Képzőművészeti és technika bemutatók, kiállítások, rajzpályázatok.
„Szent Mihály napok” rendezvényei.
Sportversenyek.

4.A tehetségfejlesztés munkafázisai:

Megfigyelés, kiválasztás.
Képzés, differenciált fejlesztés a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon.
Versenyeztetés, szerepeltetés.
Folyamatos értékelés.
Pozitív motiváció, útmutatás a jövőre.

1.8.5. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, oktatásának elvei

1.A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és AMI nevelő-oktató munkáját a **hagyományos pedagógiai elveken túl** a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai és iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése esetén az óvoda pedagógiai programja a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet, iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot

is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakra.

A sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatása iskolánkban **integráltan** történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
sajátos tanulási képességek,
egyéni szükségletek,
a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

1.1. Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,

egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele, támasz- és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben, a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

1.2. Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / illetve az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek, tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,

a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,

az általános műveltség megalapozása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,

az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

1.3. A nevelés-oktatás fő feladatai:

az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,

a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,

az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,

a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,

a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,

a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

2. Az egyéni megsegítés, és fejlesztés

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése minden esetben egyéni fejlesztési terv alapján történik, amit a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógus készít, a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye, valamint saját diagnosztikus mérései alapján. Javasolt, hogy a fejlesztési tervet a befogadó pedagógus is ismerje meg. Ez alapja lehet a tanórákon történő egyéni megsegítéseknek és a differenciálás megtervezésének. Számos esetben azonban épp a befogadó pedagógus nyújthat segítséget észrevételeivel, tanácsaival a gyógypedagógusnak a rehabilitációs-rehabilitációs tevékenységben és tervezésben.

A sajátos nevelési igényű tanulók speciális igényeinek kielégítése a fejlesztés középpontba állításával valósítható meg. Ez azonban nem azonos a pedagógiai korrekcióval. Azt jelenti, hogy egyéni tanulói igényekhez igazodva differenciált foglalkoztatást és a rugalmas alkalmazkodást alakít ki a pedagógus az egyén fejlődési üteméhez igazodva. A tanulók képességei és kompetenciái különböző fejlettségűek lehetnek. Ha egy képesség fejlődését szeretnénk elérni, akkor olyan tevékenységeket kell végeztetni a tanulóval, ami erre a képességre célzottan fejlesztő hatású lehet. A tevékenység módjainak, eszközeinek kiválasztásában kezdetben a gyógypedagógus nagyon sokat segíthet. Közös munkával biztosítani tudják a sajátos nevelési igényű gyermekek számára azokat az egyéni tanulási útvonalatokat, egyéni tanulási stratégiákat, amelyek megakadályozhatják az iskolai kudarcok elszívését.

Sajátos nevelési igényű tanulók esetében a pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozások egyéni fejlesztési terv alapján valósulnak meg.

Az egyéni fejlesztés színterei

Tanórán

Egyéni megsegítést igényelhet a tanuló a tanórákon is. Differenciálással és különböző nevelési, módszertani eljárások alkalmazásával az egyéni megsegítés a tanóra szerves részeként, feltűnés nélkül, természetes módon valósulhat meg. Egyéni megsegítést nem csak a sajátos nevelési igényű tanuló kaphat. Minden gyermek kerülhet olyan helyzetbe, hogy szüksége lehet a tanár megkülönböztető figyelmére.

Tanórán kívül

Egyéni megsegítés történhet a korrepetáláson is. Módszereiben nincs különbség a sajátos nevelési igényű és többi tanuló között. A rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozásokon egyénileg vagy kiscsoportban a gyógypedagógus speciális, a sérülésnek megfelelő terápiás tevékenységgel segíti a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését.

Az egyéni fejlesztés tanórákon alkalmazható módja

Leghatékonyabb mód a differenciálás. A differenciálás lényege a tanítási-tanulási folyamat tanulókhoz történő igazítása. A differenciálás szükségességét a tanulók különbözősége indokolja. Különbözőségeik szerint a tanulókat csoportokba kell sorolni, s ezzel megteremteni a differenciálás alapjait. Differenciált feladatot ne csak a sajátos nevelési igényű tanuló kapjanak. A tanulók értékelése is differenciáltan történjen. Differenciálni lehet a feladatok mennyisége, mélysége, minősége, formája, a megoldási stratégiák, elvárt megoldási szintek stb. szerint.

A számonkérés, egyéni munkarend szabályai

A tanuló ismereteinek a vizsgának nem minősülő évközi számonkérésekor a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató engedélyezi az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében biztosítani kell az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközök használatát és a hosszabb felkészülési időt.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarend keretében tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. Az egyéni munkarend keretében tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az igazgató köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt az egyéni munkarenddel rendelkező kötelelességeiről és jogairól. Az egyéni munkarenddel rendelkező kérelmére részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon, valamint felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra. Ezen kérelmekről az igazgató dönt.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók

esetében biztosítani kell az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat.

1.9. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

„...a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége...”

(Idézet az 1959-ben elfogadott „Nyilatkozat a Gyermek Jogairól” című ENSZ-dokumentumból.)

Ez a megállapítás túlmutat a gyermekvédelem korábbi értelmezési keretein, amennyiben megállapítja: a gyermek pusztán életkora által védelemre – érdekei, jogai védelmére – szorul; azaz gyermeki létéből fakadóan védelemre szorul akkor is, ha nem veszélyeztetett.

A gyermekvédelem legelső szintje az elsődleges szocializációs közegek – család és iskola – gyermekeket oltalmazó működése, a gyermekek speciális életkori szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlesztő közeg biztosítása.

Ennek a természetes oltalomnak a jelenléte maga a *megelőző gyermekvédelem*, amely feladata az iskolának és minden pedagógusnak. Ahol a természetes oltalom sérült, ott lép be a hagyományos értelemben vett aktív segítő, sőt akár *beavatkozó gyermekvédelem*, amely jórészt túlmutat az iskola felelősségi körén. Ezen a ponton az iskola közvetlen partnereként megjelenik a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat.

A bevezetőben idézett ENSZ-nyilatkozat szellemében az Egyesült Nemzetek Szervezete 1989-ben megalkotta az „Egyezmény a Gyermek Jogairól” című nemzetközi egyezményét, melyhez Magyarország is csatlakozott, majd ezzel összhangban elfogadta az *1997. évi XXXI. törvényt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról*. A törvény a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményként nevezi meg az iskolát, és ezzel együtt meghatározott gyermekvédelmi feladatot ró a közoktatási intézményekre.

A törvényi előírásnak megfelelően a gyermek veszélyeztetettsége iránti érzékenység a pedagógus részéről nem pusztán humanitárius gesztus, hanem törvényben is előírt kötelezettség, azaz a veszélyeztetettség feltárása nem maradhat kizárólag az érzékenyebb, érzelmi beállítódású pedagógusok attribútuma.

Ugyanakkor világos, hogy a veszélyeztetett gyermekekkel, a gyermekvédelmi feladatokkal való szembenézés komoly felelősséget jelent és komoly szakértelmet igényel. Ezért fontos, hogy ugyanezen a törvényi helyen világossá válik: a tanár nem marad egyedül az általa felfedezett problémával, és nem az ő felelőssége a helyzet megoldása; *feladata a jelzés* a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat felé. Az ilyen jelzést megelőzik a tanári repertoárból ismert eljárások: beszélgetés az érintett gyermekkel, családdal, illetve valamely segítő szervezet igénybevétele felajánlása.

A törvény szerint „*veszélyeztetettség: olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy megakadályozza*”.

Ez a megfogalmazás nyilván nem ad komoly támpontot egy-egy valós eset megítélésében, és így megőrzi a tanári mérlegelés lehetőségét és felelősségét.

Ezt a nehézséget hivatott a köznevelési törvény áthidalni a *hátrányos helyzet* és a *halmozottan hátrányos helyzet* fogalmának nagyon jól konkretizálható meghatározásával. Iskolánkban elsősorban a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat tartjuk nyilván. Ennek értelmében:

Hátrányos helyzetű az a tanuló, akit a jegyző védelembe vesz. A gyakorlatban ez a *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben* való részesülést jelenti.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló, akit a jegyző védelembe vett, és akinek szülői a tanuló oktatási intézménybe való bekerülésekor legfeljebb nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A leggyakoribb problémát a szociálisan ellehetetlenült, a tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, a bántalmazott és elhanyagolt, illetve a deviáns viselkedésű gyermekek jelentik.

A *bántalmazásnak* három fajtáját szokás megkülönböztetni: lelki, fizikai és szexuális típusút. A lelki bántalmazás szinte semmiféle figyelmet nem kap, pedig az a gyermek, akit nem becsülnék, megaláznak, szóval ütnek, nem szeretnek, vagy ennek nem adják jelét, kiközösítenek, megkülönböztetnek, nem számíthat jó kilátásokra felnőtt életében: agresszív vagy éppen túlságosan visszahúzódó lesz, könnyen válik a drog, alkohol és deviáns viselkedés áldozatává.

Az iskolai megelőző gyermekvédelemnek egy keresztény szellemiségű iskolában elsősorban a *szerető, támogató légkör* megteremtésén kell fáradoznia, elutasítva a lelki bántalmazás minden formáját mind a tanulók egymás közötti viszonyában, mind a tanár-diák kapcsolatban és nem utolsósorban a tanulók előtt mintaként szolgáló pedagógus-pedagógus kapcsolatban. E tevékenységben kiemelkedő szerepe van az lelki igazgatónak, az iskolavezetésnek, az osztályfőnököknek és minden, az iskolában dolgozó pedagógusnak, technikai dolgozónak.

Az iskolai gyermekvédelem gyakorlata

A *gyermekvédelmet irányító munkatárs és az óvodai, iskolai szociális segítő* képezi a kapcsolatot az iskola és a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat – egyúttal a pedagógiai és a szociális megközelítés között. Erre a hídszerepre nagyon nagy szükség van, hiszen így válik lehetővé az, hogy az arra rászoruló gyermekek már az iskola védett közegén belül megkapják a szükséges személyes gondoskodást.

Az osztályfőnök és a szaktanár számára az iskolai közegben megoldhatatlan kommunikációs konfliktust okozhat, ha diákjának életében valami problémát érzékel. A hierarchikus tanár-diák kapcsolatban, a tanórára és osztálykeretre szerveződött iskolai struktúrában szinte lehetetlen megteremteni az intim beszélgetéshez szükséges légkört és bizalmat.

Sikeres *problémafeltárás* csak az elfogadás és *empátia* közegében jöhet létre. Miközben a problémafeltáró beszélgetésben aggasztó jelek, történések hátterét, magyarázatát keressük, a siker nyitja mégsem a pedagógus praxisban kitüntetett szerepet játszó kérdező, hanem az *értő figyelemmel* történő meghallgatás. Ez az értő figyelem egyszerű emberi nyitottságból, a másakra való kíváncsiságból táplálkozhat, és éppen természetessége adja az igazi érzelmi erejét. Ez az, ami a tanár-diák kapcsolatban megteremtheti az intimitást. Az empatikus, segítő tanár ebben a helyzetben tehát emberi attitűdje szerint cselekszik, segítsége emberi gesztusként hat és igazi megerősítést közvetít.

Az iskolai gyermekvédelem feladatai:

Iskolánkban a legfontosabb gyermekvédelmi munka a *megelőzés*. Esetenként szükséges a *problémák feltárása* és a *veszélyeztető tényezők csökkentése, megszüntetése*. Ez utóbbi a gyermekvédelmi szakszolgálatokkal együttműködve történik. Súlyosabb esetben a tanulók *utókövetése* is indokolt.

Megelőzés, feltárás

Feladat	Célok	Tevékenységek	Felelősök
Megelőzés	- a gyermekekre ható káros hatások enyhítése	- a fejlődéshez szükséges feltételek biztosítása	- gyermekvédelmi felelős

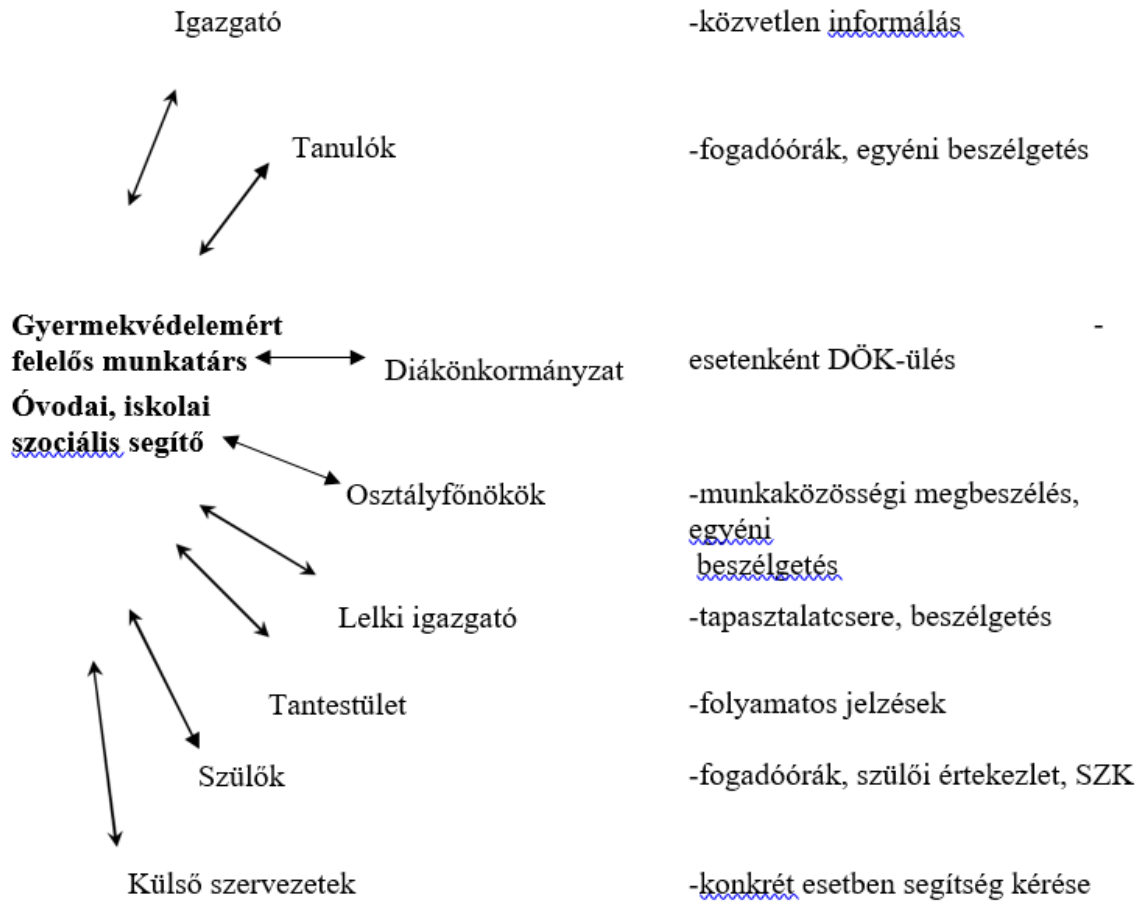
	<p>- a pozitív hatások érvényesülésének segítése</p>	<p>- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel</p> <p>- tájékoztatás a lehetséges szociális kedvezményekről (étkezési térítés, napközis ellátás, tankönyvtámogatás stb.)</p> <p>- a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása</p> <p>- a pedagógusok együttműködése a tanulókkal, a szülőkkel és a gyermekvédelmi felelőssel</p> <p>- a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló program működtetése- egészségnevelés</p> <p>- bűnmegelőzési program működtetése:</p> <p>a tanulási kudarccal kapcsolatos jelzőrendszer kialakítása, a felzárkóztatás segítése; a gyerekek szocializációs esélyeinek javítása; azonnali reakció az iskolában előforduló erőszakos megnyilvánulásokra, az erőszakos viselkedést tanúsító diákok szembesítése tettük következményeivel;</p> <p>a családon belüli erőszak megelőzése érdekében részvétel a jelzőrendszerben, a szülői közösségek mobilizálása, a családon belüli erőszak elleni fellépés kultúrájának érdekében; az áldozattá válás megelőzése, az iskolán belüli kirekesztés felderítése, az ellene való hatékony fellépés</p>	<p>- iskolavezetés</p> <p>- osztálytanítók</p> <p>- osztályfőnökök</p>
<p>Feltárás</p>	<p>- veszélyeztetett gyerekek kiszűrése. Figyelemmel kell kísérni a tanulási nehézséggel küzdő, magatartás zavaros,</p>	<p>- családlátogatások</p> <p>- a családi háttér, a körülmények feltérképezése, helyzetfelmérés</p> <p>- rávilágítás a helytelen nevelésre (következetlenség, túlzott</p>	

	<p>túlzottan visszahúzódó, agresszív, sajátos nevelési igényű, szegény, rossz szociális háttérű, nagy családos tanulókat. - a gyerekek problémáinak felismerése - segítségnyújtás</p>	<p>szigor vagy engedékenység) segítségnyújtás konkrét nevelési helyzetekben védő, óvó intézkedések kezdemenyezése, jelzés</p>	
--	--	---	--

Okok megszüntetése, „utánkövetés”

Feladat	Célok	Tevékenységek	Felelősök
<i>Az okok megszüntetését célzó intézkedések</i>	Család-és Gyermekjóléti Szolgálat segítségével a probléma gyökerének feltárása	<ul style="list-style-type: none"> - környezettanulmány készítése - a tanuló személyiségének feltárása - szóbeli, írásbeli tájékoztatás a hivatalok részére 	osztálytanítók osztályfőnökök gyermekvédelmi felelős
<i>Az okok megszüntetése utáni tennivalók („utánkövetés”)</i>	a „visszaesés” esélyének csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> - iskolai hiányzások figyelemmel kísérése - a gyerek tanulmányi eredményének figyelemmel kísérése - felzárkóztató foglalkozásra irányítás - mentálhigiénés-, drog-, és bűnmegelőzési programokra irányítás - külső szakemberek bevonásával viselkedésmódosító eljárások alkalmazása 	

Az iskolai gyermekvédelem intézményrendszere

Külső segítő szervezetek, hatóságok:

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
Gyámügyi Hivatal
Gyermekpszichiátria
Drogambulancia
Rendőrség Ifjúságvédelmi Alosztálya
Magyar Katolikus Karitás
Iskolaorvos, védőnő

3. Az iskolai drogstratégia

"...Mint költő, élő lelkiismeret:
Szétkürtölöm most minden égi
tájra, Hogy vannak züllött ifjú
emberek, Akikből nem lesz se
szent, se honfi hős. S e fiúkért
valaki felelős:"

(Mécs László: Vád és védőbeszéd)

Alapelvek

Szomorú tény, hogy az évezred küszöbén a magyar diákok egyharmada már kipróbált valamiféle szert. Amellett, hogy jelentősen növekszik a drogfogyasztók száma, aggasztóan tolódik lefelé az első drogélmény életkora. Már előfordul a 11-12 éves fogyasztó és a 13-14 éves dealer is.

A drogprobléma kialakulása a szenvedélybeteggé válás „útvonalán” történik. Azokon a fiatalokon, akik már szenvedélybeteggé váltak, függő állapotba kerültek, nehezebb segíteni, mint azokon, akik, bár problémákkal küzdenek, még nem hódoltak ilyen szenvedélynek. Velük jól lehet kommunikálni. *Legfontosabb feladatunk* a szenvedélybetegség kialakulásának a megelőzése, a *primer prevenció*, amely a szülők, tanárok együttes felelőssége az alakuló személyiségű gyermekért.

Az iskolai drogprevenció keretei elsősorban az osztályfőnöki órák.

Az, hogy a diákok mit tartanak értéknek (idea, történés, anyagi javak), egyrészt attól függ, hogy a család, a kortárs csoport és az iskola milyen értékeket közvetít a gyermekek felé. Másrészt attól is függ, hogy ezek az értékek milyen összhangban vannak egymással.

A közelmúlt és napjaink átmenet-specifikus hatásai miatt túlzottan felértékelődött a materiális javak birtoklásának, a sikernek és az eredményességnek a megítélése.

A pedagógus lehetséges szerepe ebben a helyzetben az, hogy kellő tapintattal, odafordulással és maximális differenciálással értelmezze a szocializáció ellen ható megítéléseket, deviáns értékeket, és megfelelő körülményeket teremtsen a konszenzus kialakítására, a tanár-diák párbeszéd konstruktív tételé érdekében.

	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
témakörök	foglalkozások tárgyalandó témák	foglalkozások tárgyalandó témák	foglalkozások tárgyalandó témák	foglalkozások tárgyalandó témák
1. önismeret	1. bevezetés 2. ki vagyok én? 3. én a társaim szemében 4. a másik ember is fontos	1. változásaim - hogyan fejlődöm? 2. apozitív én be- mutatása a tár- saknak	1. milyen vagyok? azonosságok, nemmi különböző- ségek 2. leválás a családról, az önállósodás kezdetek	1. ki vagyok én? gyerek? felnőtt? készülődés a pályaválasztásra 2. pálya választás- jövőkép milyen lehetőségeim vannak? 3. hogyan építem önmagam
2.én és a he- lyem a kör- nyezetben	1. közösségek 2. én és a helyem a családban	1. helyem az isko- lában, osztály- ban: elfogadás, elutasítás 2. helyem az is- kolában, osz- tályban: együttműkö- dés	1. én és a barátom, . elfogadás, kizárás 2. a barátság és a kortársak szerepe -	1. barátság - párkapcsolat 2. felelős felnőtté válás
3: egészséges és biztonság- os élet	1. az egészség ér- téke életünk- ben 2. hogyan élhetek egészségesen?	1. növekszem, v ál- tozom 2.életrend,élet- ritmus	1. mi bánt engem? válságos hely- zetek 2. mit tegyek? problémamegoldás	1. az én életösvényem 2. teendőim a teljes életért
4.veszélyez- tető tényezők	1. veszélyes any a- gok, helyzetek otthonunkban és a környeze- tünkben 2. a drog fogalma, hatása a szer-	1. kísértésnek ki- téve 3. alkohol 4. veszélyes és til- tott szerek	1. az egyén és a drogok médiák 3. a reklám hatása 4. kritikus hel yze- tek és döntések	1. a drogok és a társadalom 2. vigyázok magamra, vigyáznak rám 3. hová fordulhatok, kik segít nekem?

	vezetire, a családra és a társadalomra			
5.óvod és védő magad!	1. személyes biztonság: jogaim és kötelességeim 2. személyes biztonság: felelősségem	1. hogyan tudok visszautasítani vélemény alkotás, ítéletformálás 2. hogyan tudok visszautasítani? kritikai gondolkodás	1. visszautasítási technikák, döntéshozás 2. a nemet-mondás módjai: kiállítás	1. nemet mondani. határozott elállás, alkotó gondolkodás 2. határozott elállás, a következmények vállalása

Az iskolában a legkézenfekvőbb nevelési erő maga a pedagógus, aki nem csak szavaival, hanem példájával, életmódjával, értékrendjével és minden megnyilatkozásával nevel. Kiemelten fontos, hogy a tanulók szeretve, biztonságban érezzék magukat iskolánkban.

A 6-14 éves tanulók életük meghatározó részét az iskola falain belül töltik. Nem mindegy, hogy milyen szellemiségben történik személyiségük formálása. A keresztény erkölcsiség és értékrend *következetes betartása* a legjobb védő és óvó eszköz a szenvedélybetegségekkel szemben.

Segítő kapcsolatok szinterei és kapcsolódási pontok:

A szülők:

A legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett nevelőmunkában.

Az iskola értékrendjével azonosulva biztosítja a nyugodt családi légkört. Partner az értékközvetítő munkában.

Háziorvos, iskolaorvos

Segítséget tud nyújtani a szakmai továbbképzések nyújtásában.

Szakrendelésre tud irányítani.

Szűrővizsgálat alkalmával felülvizsgálhatja a tanulókat.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó

A veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése.

Egyéni terápiák, szakvélemények.

Rendészeti szervek,

Bűnmegelőzési programok.

A jelzőrendszer részét képezik.

Egyházi szervezetek, lelkipásztorok, hitoktatók

Saját drogprogramjukba be tudják vonni a közösségükhöz tartozó gyerekeket.

Életcél, jövőkép, pozitív világszemlélet segítségével tudják formálni a tanulókat értelmi és érzelmi síkon.

Példát, kapaszkodót adnak.

Az iskolában előforduló védő és veszélyeztető tényezők:

Védő tényezők: hitéleti munka, sporttevékenységek, úszás, szakkörök, ifjúságvédelem, tanári kar, családi légkör, szülők érdeklődése, városközpont közelsége, jó megközelíthetőség, ügyeleti rendszer, gyermekfelügyelet, szabadidős tevékenységek, nyári programok, sok példaadó családban élő tanuló.

Veszélyeztető tényezők: Forgalmas út, magatartási problémával küzdő tanulók, túlterhelt pedagógusok, magas követelményekből fakadó stressz helyzetek, felbomló családok, munkanélküliség, családi élet rendezetlensége, hitbeli közömbösség, média negatív hatása, kortárs csoportok, szülői felügyelet hiánya, zaklatott életvitel, éhség, alkoholizmus.

Zárszó

*„Az embernek nem kell mindig jól járnia! Nem kell minden helyzetből nyertesén kikerülnie! Aki ezt a kényszert el tudja engedni, az belsőleg nagyon szabad lesz. Az élet hosszú, bele kell, hogy férjenek vereségek, összeomlások, újrakezdések is. És ennek során új aspektusai nyílnak meg a dolgoknak, olyanok, amelyeket csak alulnézetből lehet látni.”*Mérei Ferenc

1.10. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Nemzeti Köznevelési törvény 48. §.

Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében – a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg öt éves időtartamra.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,

a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,

az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,

a házirend elfogadása előtt.

Az iskolai, diákönkormányzat véleményét - az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl -

a) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,

b) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,

c) tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,

d) az iskolai sportkör - a munkaterv részét képező - szakmai programjának megállapításához,

e) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,

f) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,

g) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,

h) az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről, az iskola házirendjében szabályozott módon

ki kell kérni.

A diákközgyűlés az iskola tanulóinak legmagasabb tájékozódó, tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösségek által megválasztott küldöttekből áll. A diákközgyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait, kritikai megjegyzéseit. A diákközgyűlés az igazgató által, illetve a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze.

Az igazgató és a DÖK vezető évente számot adnak arról, hogy az előző diákközgyűlés óta eltelt időszakban:

Milyen tevékenységet végeztek az adott területen?

Hogyan érvényesültek az intézményben a tanulói és a gyermeki jogok, kötelességek?

Melyek az iskolai Házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatai?

Az osztályközösségek

Az azonos évfolyamra járó, és közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség, mint az intézmény diákönkormányzatának legkisebb egysége;

megválasztja az osztály titkárát és annak helyettesét,

küldöttet delegál az intézmény diákönkormányzatának vezetőségébe.

1.11. A szülőkkel, a tanulókkal, az iskola partnereivel való együttműködés formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskola nevelési stratégiájának legfőbb partnere a család; az iskola célja, hogy a családdal együttműködve egységes nevelési szemléletet alakítson ki a nevelés hatékonyságának növelésére.

Mivel a családból hozott nevelés meghatározó a kisgyermek személyiségfejlődése szempontjából, erősíteni kívánjuk az otthon kialakított pozitív értékrendet, és arra törekszünk, hogy a szülők is elfogadják az iskola által megfogalmazott nevelési elveket és követelményeket. A szülőknek és a pedagógusoknak egyaránt célja a kölcsönös kapcsolattartás a gyermek fejlődése érdekében. Az együttműködésnek kölcsönös bizalomra, megértésre kell épülnie, hogy a tanulók a családban és az iskolában egyaránt jól érezzék magukat, s a követelményeket teljesíteni tudják, hogy a nevelő-oktató munka minél eredményesebb legyen. Ehhez a nevelőnek meg kell ismernie a gyermek otthoni, családi körülményeit, mert csak annak ismeretében javíthatja az otthonról hozott helytelen beidegződéseket, pótolhatja az esetleges nevelési hiányosságokat, melyeknek többféle oka is lehet (szociálisan hátrányos helyzet, szülői hanyagság, túl elfoglalt szülők, stb.).

A közös célok elérése érdekében a szülőknek is meg kell ismerniük az iskola életét, a gyermeküket tanító nevelőket, az iskola Házi rendjét, Pedagógiai programját, az iskola által nyújtott lehetőségeket, az iskola értékrendszerét, a tanulókkal szemben támasztott követelményeket.

A szülőkkel való kapcsolattartásunk alapját képezi a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, mely szabályozza a szülők jogait, a szülők és a pedagógusok kötelezéseit, a kapcsolattartás alapvető formáit.

A kapcsolattartás formái:

Szülői értekezlet évi 3 alkalommal (az osztály közösségi magatartásával kapcsolatos nevelési témák megvitatása; az osztály neveltségi szintjének megbeszélése; a tanév folyamán szervezett programok, tervek; pályaválasztás, stb.)

Szülői rekollekció évente 2 alkalommal (karácsony és húsvét előtt)

Réteg szülői értekezlet (például: a 7-8. évfolyamosoknak a pályaválasztással kapcsolatban, az 1. évfolyamosok szüleinek előzetes tájékoztató, táborozók szüleinek tartott tájékoztató, a SZMK vezetőinek tartott tájékoztató).

Fogadóóra évi két alkalommal (a tanulók egyéni tanulási, magatartási problémáinak megbeszélése, segítségnyújtás a szülőknek az otthoni neveléshez és tanulást segítő tevékenységekhez).

A nyílt nap konkrét lehetőséget nyújt arra, hogy a szülők az iskolában folyó mindennapi életbe, a tanítási órákon folyó munkába betekintést nyerjenek, és megnyerjük őket az iskolai nevelőmunka tényleges támogatására.

A családlátogatás (1. és 5. évfolyam osztályfőnökeinek kötelező) lehetőséget nyújt a pedagógusnak arra, hogy felmérje a család szociális hátterét, lakásuk egészségügyi helyzetét, a gyermek helyét a lakásban, szüleihez, testvéreihez való viszonyát, helyét a családi munkamegosztásban, otthoni tanulási szokásait, kedvenc játékait, foglalatosságait.

Ugyanakkor jó alkalom a szülőkkel való kötetlen beszélgetésre, amely során feltárhatjuk a szülők nevelési módszereit, ismeretet szerezhethetünk a gyermek korábban szerzett élményeiről, betegségeiről, esetleges fejlődési rendellenességeiről, stb.

Segítséget nyújtunk a szülőknek a nevelési lelki problémák keresztény elvek alapján történő megoldásában.

Tisztelettel és szeretettel fogadjuk a szülők kritikai észrevételeit, és elfogulatlanul megvizsgáljuk igazságtartalmukat, törekszünk az esetleges hibák kijavítására.

A szülőket meghívjuk az **iskolai és osztályrendezvényekre** (tanévnyitó, tanévzáró, állami és egyházi ünnepélyek, rendezvények, alapítványi bálók, szabadidős programok: színház- és mozilátogatás, kiállítások, kirándulások, táborozás, stb.), ezzel is bővítve az együttműködés és a közös munka lehetőségeit.

A szülőkkel való napi kapcsolattartás lehetőségét biztosítják az **üzenetek** is. Ezek formái:

Tájékoztató füzet, ellenőrző és az E-napló tartalmazza a tanuló személyi adatait, a gyermeket tanító tanárok névsorát, a tanuló osztályzatait. A szülőknek rendszeresen át kell nézniük a bejegyzéseket és aláírásukkal jelezniük azok tudomásul vételét. A tanuló hiányzásainak igazolását is az ellenőrzőbe kell bejegyezni - a szülő legfeljebb három napot igazolhat. "Az iskola értesítései, a szülő kérései" rovatban rövidebb közérdekű közleményeket hozhatunk a szülők tudomására, illetve hasonlóképpen rövidebb információkat kaphatunk a szülőktől.

Telefon, levél - Sürgős esetben telefonon kell értesíteni a szülőt (például: ha gyermekét baleset éri vagy az iskolában megbetegszik), hosszabb terjedelmű közlendőkre pedig a levél alkalmas.

Képviselési fórumok :

Szülői Munkaközösség választmánya, a Szülők Fóruma

Az iskola kérése, elvárásai a szülőktől:

Az iskola Pedagógiai programjában megfogalmazott célok, alapelvek megvalósításának segítése.

Az iskola Pedagógiai programjában és a Házirendben foglaltak összehangolása a családi neveléssel.

Együttműködés, partneri kapcsolat, kapcsolattartás, a szülői értekezletek, fogadóórák látogatása, az ellenőrző bejegyzéseinek aláírása.

A gyermekek iskolai munkájának, magatartásának figyelemmel kísérése, ellenőrzése.

Segítségnyújtás az iskolai rendezvények lebonyolításához (farsang, kirándulás, klubdelután, színház-, mozi látogatás, stb.).

Bekapcsolódás a gyermekvédelmi munkába.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

Partnereink igényeinek kielégítésére törekszünk. Felmérjük, mit várnak el tőlünk, hogy képzelik el a kölcsönös, folyamatos együttműködés módjait.

Tudatosítjuk a szülőknél, hogy az iskolában folyó nevelőmunka és az otthoni nevelés csak akkor hatékony, ha azonosak értékrendjeink, törekvéseink, céljaink.

Gyermekeink helyes nevelése, egészséges testi és szellemi fejlődése közös célunk, amelyért közösen kell cselekednünk.

Lehetővé tesszük, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei is bekapcsolódjanak pl. a Szent Mihály hét programjaiba, melyen egy-egy vitaindító kiselőadás után a szülők választ kapnak kérdéseikre. (Például: drogfogyasztás, magatartászavarok, tanulási nehézségek, pályaválasztás, stb.)

Pszichológus (tanár) tarthat a tanulási típusokat, módszereket elemző foglalkozásokat, melyek elősegíthetik a gyermekek eredményesebb tanulását.

Fenntartónkkal, a Hajdúdorogi Főegyházvármegye görögkatolikus érsek-metropolitájával és képviselőjével, oktatási referensével és oktatási bizottságával fontosnak tartjuk az élő kapcsolat ápolását.

A városkörnyéki görögkatolikus egyházközségekkel kölcsönös kapcsolattartásra törekszünk. Mivel tanulóink között más felekezetűek is vannak, kapcsolatot tartunk a területileg illetékes Római Katolikus Egyházközség és a Református Egyházközség vezetőivel és iskolánkban tanító hitoktatóival is.

A Katolikus Pedagógiai Intézet szervezésében nevelő-testületünk részt vesz a szakmai és lelki továbbképzéseken. Az Intézet munkatársai segítenek bennünket szakmai és gazdasági tanácsadással is.

A Városi- és Vármegyei Önkormányzattal, valamint Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézettel törekszünk jó kapcsolat kialakítására.

A görögkatolikus egyházi iskolákkal való kapcsolattartás révén iskolánk mintát, tapasztalatokat, a jobb megismerést szolgáló összehasonlítási alapot nyer, intézményi és személyes emberi kapcsolatokban gyarapszik. A tanulóikkal rendezett találkozások az ökumené szellemét erősítik. De versenyeken is rendszeresen összemérik diákjaink képességeiket, tudásukat.

Városunk Klikes és baptista fenntartású iskolájával alkalmi kapcsolatokat ápolunk: sport- és szellemi vetélkedőkön való találkozás, más iskolák által meghirdetett versenyeken való részvétel.

Tanulóink rendszeresen részt vesznek a középiskolák felkészítő tanfolyamain. Az osztályfőnökök és a pályaválasztási felelős nyílt napokra irányítják őket, szüleiket pedig szülői értekezletekre, hogy jobban megismerjék a középiskolákat.

Nevelőmunkánk támasza a Szülői Munkaközösség. A szülők segítenek rendezvényeink szervezésében és lebonyolításában.

A kapcsolatok rendszerében sajátos helyet foglal el a tömegkommunikációval való kapcsolatrendszerünk: sajtó, rádió, televízió, elektronikus információhordozó eszközök. Segítenek céljaink, iskolánk tevékenységrendszerének széleskörű megismertetésében.

1.12. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.

A TANULÓ MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA

1. A tanulói teljesítmények értékelése:

Értékelési alapelvek:

- Az értékelés kiemelt célja a személyiség fejlesztése, az önértékelési és önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása.
- Az értékelés személyre szóló, kifejezi a tanuló önmagához képest való fejlődését.
- Tantárgytól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd és írás, valamint a kifejezőkészség minősége.
- A szóbeli és írásbeli értékelési formák között szükséges a helyes arány, egyensúly megteremtése.
- Az értékelés legyen objektív és megbízható, feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgy jellegének.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének értékeléskor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- Az értékelésben a pozitív megerősítés legyen a vezérelv és csak másodsorban a hiányosságok feltárása!
- Fontos, hogy a tanuló tisztában legyen a vele szemben támasztott követelményekkel, valamint azzal, hogy milyen módon felelhet meg az elvárásoknak.
- A tanulót és a szülőt az érdemjegyekről, a tanuló tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról a tanév során folyamatosan tájékoztatni kell.
- A szóbeli feleletre kapott érdemjegyet a pedagógus még azon a napon rögzíti a Kréta-rendszerben. Az értékelt írásbeli munkákat a tanuló tíz tanítási napon belül kézhez kapja, az érdemjegyeket pedig a pedagógus még aznap rögzíti a Kréta-rendszerben
- - Amennyiben a pedagógus önhibájából nem javítja ki a dogozatot időre, a tanuló választhat, hogy kéri vagy nem kéri az érdemjegyet.

A számonkérés formái:

- Szóbeli felelet: havonta legalább egy, heti egyórás tantárgy esetén kéthavonta egy.
- Írásbeli számonkérés.
- Gyűjtőmunka, tanórai aktivitás, kiegészítő feladatok vállalása esetén az értékelés: pontozással (10 piros pont = egy jeles osztályzat).
- A számonkérésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is.

Az osztályzatok elnyerésének kritériuma:

- **Jeles (5-ös) a felelet** minősítése, ha:
  - ./ a tanuló önállóan, a tantárgy szakkifejezéseinek helyes használatával, példák említésével ad számot a tananyagról,
  - ./ ezen felül helyesen válaszol a tananyaggal kapcsolatos gondolkodtató kérdésekre, 3./ az ismétlő feladatot is jól megoldja.
- **Jó (4-es) a felelet** értéke, ha:
  - a tanuló a fentiek szerint, de kisebb hiányosságokkal teljesít, például: nem emlékszik a korábbi tananyagra, nem tud az ismétlő kérdésekre válaszolni.
- **Közepes (3-as) a felelet** értéke, ha:
  - a tanuló tájékozott a tananyagban, de csak tanári, vagy tanulói segítséggel, kérdésekre adott válaszával tudja azt kifejezni.
- **Elégséges (2-es) a felelet** értéke, ha:
  - tanári, illetve tanulói segítséggel is hiányos ismeretekről ad jelzést, kb. 40 százalékban.
- **Elégtelen (1-es) a felelet** értéke, ha:
  - a tanuló 30 százaléknál kisebb tájékozottságot mutat.

Az írásbeli teljesítmény értékelése (egységes pontrendszer alapján):

Jeles	(5-ös)	100-91 %
Jó	(4-es)	90-76 %
Közepes	(3-as)	75-51 %
Elégséges	(2-es)	50-31 %
Elégtelen	(1-es)	30- 0 %

A Tantárgyi értékelés módja tanév közben az alsó tagozaton:

- osztályban a tanulók nem kapnak érdemjegyeket (Kivéve a magatartás és szorgalom havi érdemjegyeit!) A különböző tantárgyakból nyújtott teljesítményeiket különböző jelekkel (piros vagy fekete pont, csillag, szíves csillag, mosolygós vagy szomorú arc stb.) vagy szöveges értékeléssel minősítik tanítóik, melyeket a tájékoztató füzetbe is mindig beírnak.
- a 2-4. évfolyamokon tanév közben érdemjegyeket kapnak a tanulók.

A tantárgyi értékelés módja

1.évfolyamon:

Szöveges értékelés: tantárgyanként különböző. A részletesen értékelő mondatok megtalálhatók az egyes tantárgyak helyi tantervének, egy-egy évfolyam végén.

Közös minősítések és szükség esetén (pl. 8 osztályos gimnáziumba való jelentkezés) történő átválthatóságuk.

- kiválóan megfelelt - 5
- jól megfelelt - 4
- megfelelt - 3
- felzárkóztatásra szorul 1-2

2. évtől:

- jeles (5)

- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

A kiemelkedő teljesítmény minősítése:

1. évfolyamon és 2.évfolyamon félévkor: a ... tantárgyból kiválóan megfelelt, 2.-8. évfolyam: „kitűnő” minősítés kerül beírásra.

2. A magatartás és szorgalom értékelése

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzőleg megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

A magatartási és szorgalmi jegyek megállapításához támpontul szolgáló segédeszközünk: Havi magatartás és szorgalom jegyek.

A magatartás és szorgalom értékelés szempontjai havi értékelésnél:

MAGATARTÁS

- **Példás (5-ös) magatartás:**

Ha az adott hónapban a tanulónak nem volt osztályfőnöki fokozata.

Ha fegyelmezett az órákon és az órákon kívül, viselkedése példamutató. Közösségi feladatait hiánytalanul elvégezte, kezdeményező.

Ha tisztelettudó a felnőttekkel, türelmes társaival.

Ha az iskolából nem mulasztott igazolatlanul (5 kérés 1 igazolatlan órát von maga után!)

Megjegyzés: Ha a tanulónak van 1-2 beírása az osztálytükörben, de abban a hónapban közösségi munkáért, vagy egyéb, iskolának hasznos tevékenységéért (versenyeredmény) írásbeli dicséretet kapott, megkaphatja a példás magatartást.

- **Jó (4-es) magatartás:**

Az iskolai rendszabályokat következetesen betartja.

A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez.

A legenyhébb büntető fokozat (szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés).

Írásbeli fokozat nélkül 2-3 bejegyzés az osztály tükörben (dicséretet nem kapott abban a hónapban).

Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó.

Az iskolából nem mulasztott igazolatlanul (5 kérés 1 igazolatlan órát von maga után!)

- **Változó (3-as) magatartás:**

Viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Felelősségtudata változó.

A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad.

Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni, hangneme kifogásolható.

Osztályfőnöki írásbeli fegyelmi fokozatot ért el.

- **Rossz (2-es) magatartás:**

A Házi rend szabályait nagyon hiányosan tartja be.

Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van társaira, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget.

Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, tiszteletlen. Sorozatos igazolatlan mulasztás,

Igazgatói fegyelmi fokozatok

Kirívó fegyelmi vétség, mely önmaga és társai testi épségét és az iskola hírnevét veszélyezteti.

SZORGALOM:

Az értékelés szempontjai:

- **Példás (5-ös) szorgalom:**

Képességeinek megfelelően teljesít, tanul, gyűjtőmunkát végez. Felszerelése mindig rendben van.

Házi feladatait elkészíti.

Az órákon aktív, érdeklődő.

- **Jó (4-es) szorgalom:**

A szempontok megegyeznek a példás szorgalom odaítélésének szempontjaival, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség. (A tanuló nem mindig példamutató.)

- **Változó (3-as) szorgalom:**

Nem teljesít képességeinek megfelelően, az órákra nem készül rendszeresen, figyelmetlen, pontatlan.

Felszerelése időnként hiányos.

Házi feladatait nem készíti el rendszeresen.

Az órákon sokszor passzív, érdektelen, nehezen aktivizálható.

- **Hanyag (2-es) szorgalom:**

Képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Elégtelen osztályzatok sorozata.

A felszerelés hiánya, rendetlensége.

A házi feladatok elkészítésének elmulasztása.

Az órákon teljes érdektelenség, tájékozatlanság, közömbösség, passzivitás.

A félévzáró és tanév végi magatartási és szorgalmi szöveges értékelés és érdemjegyek megítélésében a tantestületi konferencia dönt, az elmarasztalások és a dicséret, valamint a havi magatartási jegyek figyelembevételével.

3. A tanulók jutalmazása és büntetése:

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és időben kell alkalmazni.

Csődöt mond a jutalmazás:

- ha a jutalom értékét veszti,
- ha a jutalom időben túl távoli,
- ha a jutalom (máshonnan) megszerezhető,
- ha el nem fogadható viselkedéssel is megszerezhető,
- ha az elfogadható viselkedés jutalom nélkül marad,

- ha a jutalom elérése túl nehéz.

A jutalmazás hátránya lehet, hogy a gyerek a jutalomért „hajt”. Arra neveljük ezzel, hogy a jó viselkedésért ellenszolgáltatást kell kapnia. Nem látja értelmét annak a cselekvésnek, melyet nem jutalmaznak. Osztályzatokra hajt, nem a tudásra, nem a belülről jövő megelégedettségért dolgozik, hanem csak a külső elismerésért.

A jutalmazás formái:

Az évközi versenyeredmények jutalmazása

: házi, városi, vármegyei, vagy országos tanulmányi, sport és egyéb versenyeken elért eredményért osztályfőnöki, szaktanári vagy igazgatói dicséret adható. Ezek átadása a versenyek után az iskolaközösség előtt történik.

Szóbeli dicséret osztályközösség vagy az iskola tanulóközössége előtt.

Írásbeli:

Osztályfőnöki fokozatok:

- 5 dicséző bejegyzés az osztálytükörben: osztályfőnöki dicséret
- Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményes szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Adható:

Szaktanári dicséret abban az esetben, ha a tanuló egyenletesen jó teljesítményt mutat, vagy ha teljesítménye látványosan javul.

Célja:

- ösztönzés
- a szülők tájékoztatása

Igazgatói dicséret:

- 5 osztályfőnöki dicséret jutalmaként
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- Igazgatói dicséretben részesülnek a tanulók kiemelkedő közösségi munkáért, az iskola javát szolgáló, hírnevét öregbítő cselekedetért.
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Büntetés, elmarasztalás:

- A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a diák helyes irányba terelése.
- A büntetés szabályai: Csak a bűnt büntetem, nem a bűnöst.
- Mindig ott kell álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- Büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell.
- Büntetni csak kivételesen súlyos esetben szabad más gyerek jelenlétében, mert ez megszégyenítés.
- Nem szabad túl súlyosan, vagy túl gyakran büntetni, mert a gyerek feladja a megjavulásra irányuló próbálkozásait.
- Az enyhe büntetés nem hatékony, a túl súlyos viszont agresszivitást, erőszakot szülhet, károsíthatja a gyermek testi, lelki egészségét.

Az elmarasztalás, büntetés formái:

Osztályfőnöki fokozatok:

- szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 4-es.
- írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.
- osztályfőnöki intés, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.
- osztályfőnöki megrovás, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.
- A felszerelés és a házi feladat hiányát a szorgalom érdemjegyébe számítjuk be. 5 hiányzó házi feladat következménye :1 elégtelen osztályzat az adott tantárgyból.

Rendkívüli osztályfőnöki fokozatok adhatók:

- kisebb szándékos károkozás, rongálás, firkálás, a falak, berendezési tárgyak bemocskolása
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése
- többször tapasztalt csúnya beszéd, káromkodás
- az iskola területének engedély nélküli elhagyása tanítási idő alatt
- hetesi illetve ügyeletesi feladat nem teljesítése

Az osztályfőnöki fokozatok után:

- **Nevelőtestületi meghallgatás és szóbeli figyelmeztetés.**
- **Ezek után a fokozatok után következik az igazgatói elmarasztalás:**
- **Az igazgatói büntetés fokozatai:**
- Igazgatói írásbeli figyelmeztetés Havi érdemjegy: 2.
- Igazgatói intő
- Havi érdemjegy: 2.
- Igazgatói megrovás
- Havi érdemjegy: 2.

Rendkívüli igazgatói fokozatok adhatók:

- verekedés, szándékos súlyos testi sértés
- lopás, nagy értékű károkozás az iskola épületében, vagy a társak személyes felszerelési tárgyainban
- dohányzás
- alkohol és drog fogyasztása
- az iskola engedély nélküli elhagyása (súlyosabb esetek!).
- A rendkívüli igazgatói fokozatok mellett továbbra is odaítélhető a következő osztályfőnöki fokozat:
- (Például a tanulónak csak osztályfőnöki figyelmeztetője volt, de dohányzás miatt igazgatóit kapott, a következő fokozata az osztályfőnöki intés lehet.)

Nevelőtestületi írásbeli fokozatok:

- nevelőtestületi írásbeli figyelmeztetés (a szülő értesítése levélben és telefonon!)
- nevelőtestületi intés
- nevelőtestületi megrovás – nevelőtestületi határozat más iskola közösségébe való áthelyezésről.

A tanuló **súlyos kötelelességszegése esetén** a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint **fegyelmi eljárás** is **indítható**. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.

A fegyelmi bizottság összetétele:

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 56 § (5) szerint a fegyelmi tárgyalást a nevelőtestület saját tagjai közül választott legalább háromtagú bizottság folytatja le. A bizottság az elnökét saját tagjai közül választja meg.

A büntetések a súlyuknak megfelelően a havi és az év végi magatartás, illetve szorgalomjegyben is tükröződnek. Minden esetben az osztálykönyvbe és a tájékoztató füzetbe bejegyzésre kerülnek. Tudomásul vételét a szülő aláírásával jelzi.

Adható még: **szaktanári figyelmeztetés**, melynek célja a szülő közvetlen tájékoztatása

1.13. Intézményünk tanulmányok alatti vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja

A tanulmányokkal kapcsolatos vizsgakötelezettségek

Az intézményben lefolytatandó állami vizsgák értékelésének és ügyvitelének rendelkezéseit a vizsgakövetelmények, valamint a vizsgaszabályzat határozzák meg.

A helyi vizsgák lebonyolítási rendjét az intézmény helyi vizsgaszabályzata tartalmazza.

- A helyi vizsgák:
- osztályozó
- javító
- különbözeti
- pótló

A helyi vizsgák időpontját az intézmény éves munkaterve tartalmazza. A vizsgáztató bizottságokat az igazgató jelöli ki. A bizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek vezetéséért. A vizsgák eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba. A záradékot az igazgató is aláírja.

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012.(VIII.31.) EMMI-rendelet 64-73..§ bekezdéseiben foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati), és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

azon tanulók osztályzatainak megállapítása:

akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni.

akik a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretnék a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

Általános szabályok:

- Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz
- osztályozó, különbözeti, javító és pótló vizsgákra vonatkozik.
- Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

Osztályozó vizsga

Az intézményben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

A *félévi és év végi* tanulmányi osztályzatok megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** kell tennie, ha:

- a) az igazgató felmentette a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- b) az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) egy tanévben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- d) ha a tanuló hiányzása egy adott tantárgyból az évi tanítási órák 30%-át meghaladta és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- e) átvételnél az iskola igazgatója előírja,
- f) a tanuló független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

- Az a), b), c), f) esetben, ha a tanuló kérésére jön létre (pl. utólag fel szeretné venni a választható tantárgyat, előrehozott vizsgát szeretne tenni, stb.), akkor a tanuló köteles az osztályozó vizsga kitűzött időpontja előtt legalább 10 nappal az igazgatóhelyettesnél a vizsgára jelentkezni. Az igazgatóhelyettes a jelentkezések összegzése után kijelöli a vizsgabizottságot, meghatározza a vizsga idejét és helyét.
- A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.
- A tanulmányok alatti vizsgán a köznevelési törvény 47.§ (1) bekezdésének hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.
- A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.
- Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon

tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az iskola vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – legfeljebb három tantárgyból (20/2012.EMMI-rendelet,64 § (7)a)- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó illetve a különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A köznevelési törvény 46.§ (6) bekezdés m. pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi. A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév, vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgykból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei:

A vizsgabizottság minimum három főből áll:
elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár

Az elnök:

felel a szabályok betartásáért, ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet, ha kell szavazást rendel el.

Kérdező tanár(ok):

csak megfelelő tanári végzettséggel lehet.

Ellenőrző tanár

-lehetőség szerint szakos tanár,
-felel a vizsga szabályszerűségéért.

Írásbeli vizsgák általános szabályai:

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet,
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot,
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc, a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.
- Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell

biztosítani. Kivétel: pótló vizsga esetén három írásbeli vizsga tartható.

- Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgán szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlagra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása:

a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot, ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlappja és értesíti az igazgatót.

Szóbeli vizsga általános szabályai:

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le,
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie,
- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani,
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre,
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő,
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja,
- a felelet maximum 10 percet tarthat,
- ha a vizsgázó az adott tételtől teljes tudatlanságról tesz tanúbizonytságot, egy alkalommal póttételt húz,
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről.
- Szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje:

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény Pedagógiai Programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei

Irodalom	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Történelem	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Matematika	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Fizika	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Földrajz	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Biológia	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Kémia	<u>írásbeli</u> + szóbeli vizsga
Informatika	<u>gyakorlati</u> vizsga
Testnevelés	<u>gyakorlati</u> vizsga

1.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Nkt.51. § (1) Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi kérelmekről az intézmény Pedagógiai Programjában foglaltak szerint kell dönteni.

Intézményünk a Hajdúdorogi Főegyházvármegye fenntartásában működik. Egyházi jellegénél fogva előnyt élveznek a felvétel és átvétel során, azon családok gyermekei, akik görögkatolikusok és lelkészi ajánlással rendelkeznek. A felvehető tanulói létszám 25%-ban római katolikus és református családok gyermekeit vesszük fel. A tanuló átvételére a tanév során bármikor lehetőség van, ha a tanuló a fenti rendelkezésnek megfelel, és a törvény által előírt szükséges tanúsító igazolásokat be tudja mutatni.

Feltételei:

Az átadó iskola elbocsátója: "Értesítés iskolaváltoztatásról".

Érvényes iskolai bizonyítvány. Jó tanulmányi eredmény és magatartás, hitoktatásban való részvétel.

Intézményünkben nem oktatott idegen nyelv esetén megköveteljük a szülő nyilatkozatát arról, hogy vállalja gyermeke idegen nyelvi oktatásának finanszírozását, vizsgáztatásáról gondoskodik.

Az átlépők beilleszkedésének segítése:

1 hónap türelmi idő

szükség esetén korrepetálás, felzárkóztatás, a tananyag különbözőségének kompenzálása.

Átlépés évfolyamon belül másik osztályba:

Csak nagyon indokolt esetben:

szülői kérésre,

fegyelmi döntésként, ha a gyermek érdeke és a közösség harmóniája megkívánja.

1.15. A felvételi eljárás különös szabályai

Nkt. 31.§. (2) A nevelési – oktatási intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működhet, és ennek megfelelően a tanulók felvételénél előfeltételként kikötheti valamely vallás elfogadását, és ezt felvételi eljárás keretében vizsgálhatja.

Intézményünkben a felvételi eljárás keretében vizsgáljuk a görögkatolikus hitéletet a családban, papi, lelkészi ajánlás alapján.

Felvétel során elsőbbséget élveznek a görögkatolikus gyerekek. A beiratkozáshoz szükséges dokumentumokon túl minden esetben szükséges bemutatni a hivatalos lelkészi ajánlást.

Belépés az iskola első évfolyamára:

Feltételei:

Legalább hatéves életkor. (adott év augusztus 31-ig betölti a hat évet)

Problémás esetben, vagy ha a gyermek nem járt óvodába, szükséges az iskolai érettségi vizsgálat eredménye a Nevelési Tanácsadótól. Figyelembe vehető döntés: "Beiskolázható az általános iskola első évfolyamára".

Egyházközséghez tartozás.

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. . A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Felvételi körzetünk: Nyíradony város közigazgatási területe.

Felvételi vizsgát nem tartunk, csak elbeszélgetés van a szülőkkel és gyerekekkel.

A beiratkozás módja:

A szükséges iratok, dokumentumok:

a szülő személyi igazolványa

a gyermek születési anyakönyvi kivonata, személyi azonosító okirat

lelkészi ajánlás felekezeti szerint

Kilépés, a tanulói jogviszony megszüntetése

Az általános iskolai tanulmányok bejezése előtt:

a./ Más iskolába való távozáskor.

A tanuló mindaddig nyilvántartásunkban marad, amíg a fogadó iskola az „Értesítés beiratkozásról” című nyomtatvánnyal érkezését vissza nem igazolja.

b./ Átlépés más iskolatípusba:

a 4. évfolyam elvégzése után nyolcosztályos gimnáziumba

a 6. évfolyam elvégzése után hatosztályos gimnáziumba Feltétele:

sikeres felvételi vizsga a választott intézménybe

érvényes tanév végi bizonyítvány

Az általános iskolai tanulmányok befejezésekor:

A 8. évfolyam elvégzése után átlépés négyosztályos gimnáziumi képzésbe, vagy szakképző intézménybe a 9. évfolyamra.

Az átlépés feltétele

sikeres felvételi vizsga a választott intézményben
a felvétel visszaigazolása
sikeres tanév végi bizonyítvány
a bizonyítvány záradéka a „9. évfolyamra léphet”

1.16. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A Pedagógiai Programot évente felül kell vizsgálni. Törvényi változások, fenntartói elvárások esetén kötelező módosítani. Egyéb esetben az alábbiak szerint járunk el.

A pedagógiai program módosítása:

A pedagógiai program módosítására az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a nevelők szakmai munkaközösségei, a szülői szervezet, a szülői munkaközösség, az iskola fenntartója, tehet javaslatot, illetve törvény szabályozhatja.

A tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a diákönkormányzat és a szülői tanács képviselői útján javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, kikérve az SZMK, és a DÖK véleményét és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. Amennyiben törvény másként nem rendelkezik, szakértő véleménye szükséges az elfogadáshoz.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az igazgatóhelyetteseknél
- az iskola honlapján

A SZENT MIHÁLY GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*„Minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, s az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra kész legyen.
(2 Tim. 3,16)*

1. Az intézmény bemutatása

Nyíradonyban 2011. 09. 01. óta működik egyházi fenntartású iskola. Városunkban nagyon sok olyan katolikus és más világnézetet valló fiatal család él, amely igényli gyermekei számára a hitre nevelést. Ennek következményeként merült fel annak lehetősége, hogy már az óvodai nevelés is valósuljon meg egyházi keretek között. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

4 csoportos óvodánk gyermekközpontú, a harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeit közvetítve kultúránk ápolása, a gyermekek hitének megalapozása és fejlesztése.

Céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családokkal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára, és programunkkal biztosítsuk a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeiknek megfelelően. Programjaink, szakmai munkánk minősége, az óvodapedagógusok felkészültsége és keresztény szemlélete a garancia arra, hogy a ránk bízott gyermekeket szeretetben, a szülői és fenntartói elvárásoknak megfelelően, az óvoda céljait szem előtt tartva neveljük.

Közös munkánk csak úgy lehet eredményes, ha az "óvoda, - és iskolahasználók" köre: a növendékek, a diákok, a szülők, a pedagógusok együttműködve, közös erkölcsi alapvetéssel, mindannyiunk megalapozására élnek és dolgoznak együtt.

1.1 Az intézmény alapadatai

Alapító okirat alapján:

Az intézmény hivatalos neve:	Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
OM azonosító:	201 584
Az intézmény feladat ellátási helye:	4254 Nyíradony, Jókai út. 3
Székhelye:	4254 Nyíradony, Árpád tér 10.
Tel.:	06-52/ 203-786
Alapítás éve:	2017.
Alapító szerv:	Hajdúdorogi Főegyházvármegye 4025 Debrecen, Petőfi tér 8.
Fenntartói szerv:	Hajdúdorogi Metropolitai Egyház (röviden: Hajdúdorogi Főegyházvármegye) 4025 Debrecen, Petőfi tér 8.

Az intézmény típusa:

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény / óvoda, általános iskola, alapfokú művészeti iskola/

Törvényességi felügyelet:

Hajdú – Bihar Vármegyei Kormányhivatal,

Oktatási és Hatósági Osztály

4024 Debrecen, Piac u. 54

Óvodai csoportok száma: négy csoport

Óvodai férőhelyek száma: 120 fő

/ A mindenkor hatályos Alapító Okirat szerint, mellékelve/

A fenntartó jogállása:

Önálló egyházi jogi személy

Az intézmény jogállása:

Önálló jogi személyként működő, egyházi fenntartású köznevelési intézmény

Működési területe:

Nyíradony Város közigazgatási területe

2.Bevezetés

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok, a gyermekeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A minősített óvodai programok elemzése során felhasználtuk azon elemeket, amelyek nevelőtestület kompetenciáihoz, pedagógiai hitvallásához a legközelebb állnak, és amelyeket a ránk bízott gyermekek nevelésében hatékonyabbnak tartunk.

A Pedagógiai program összeállításánál irányt mutatott:

- a) Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet által kiadott segédanyag a katolikus óvodák pedagógiai programjához,
  - b) Tevékenység Központú Óvodai Nevelési Program,
  - c) Nagy Jenőné: „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” c. programjának egyes elemei.
- A program elkészítésénél a hatályos jogszabályokon kívül felhasználtuk:

Segédanyag a katolikus óvodák helyi nevelési programjához kiadvány (KaPI, 2010.04. szerkesztette: Farkasné Egyed Zsuzsa, Grolyóné Szabó Éva, Mészáros Istvánné, Szerepi Imréné), és az

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja,

Önértékelési kézikönyv óvodák számára

2.1. Jogszabályi háttér:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2015. évi LXIII. törvény módosítása a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Alapító Okirat
- Codex Iuris Canonici (Egyházi törvénykönyv)

2.2. Az óvoda küldetésnyilatkozata:

**„Bizony mondom nektek,
amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek,
velem tettétek!”
(Mt. 25,40)**

Az egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot. Ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is. A katolikus közoktatás arra törekszik, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. A katolikus óvoda sajátos jellege, hogy tiszteli az emberi értékeket, érvényre juttatja az autonómiát. Korunk sajnos nélkülözi a stabil étekrendet. Az egyházi óvoda felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megalapozni, hiszen a megfelelően megalapozott erkölcsi értékekre épül a hit elsajátítása.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Fontos tehát, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvónők, dajka nénik, nevelőmunkát segítők) példájából tapasztalja meg Isten szeretetét. Az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg, ezt szeretnénk biztosítani a gyermekeknek az óvodai nevelés során.

Óvodánk fontosnak tartja a családok egységét, egymás tiszteletét, szeretetét. A családokkal történő kapcsolattartás folyamán egyre több embert szeretnénk hozzásegíteni az igazi emberi értékek megtalálásához. Az óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják ezt a szellemiséget. Más felekezeteiből érkező családoknál tiszteletben tartjuk a saját vallási szokásokat, támogatjuk a gyermekek felekezeti hitoktatását. Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket görög katolikus szellemben, görög katolikus hitre neveljük.

Az óvoda pedagógusfüggő. Céljait akkor éri el, ha az óvoda pedagógusai és minden dolgozója elfogadja a keresztény szemléletet, gyakorolja a katolikus vallását, hiszen őszintén és hitelesen így tudja közvetíteni a gyermekek és a családok felé a katolikus küldetést. Erre törekszik az óvoda minden dolgozója.

A jó óvodában a gyermekek aktív résztvevői a pedagógiai munkának. Célunk, hogy felébresszük bennük a teremtett világ és a Mennyei Atya iránti megismerési vágyat. A Teremtő Atya ismer minden embert. A gyermekekben szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el, melyet a neveléssel kell a felszínre hozni. Küldetésünk, hogy felismerjük ezeket az értékeket, és segítsük a gyermekeket a kiteljesedésben.

3. Katolikus gyermekkép, óvodakép

3.1. Katolikus Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert nevelni

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A keresztény ember áldásként éli meg a gyermeket. A gyermek a jövő élet hordozója. A lélek megismerésével a gyermekekben lappangó hajlamokat felkeltjük. Ebben a munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A közös munka során: nevelés, buzdítás, óvás, intés, mind mind lehetőség a lélek gazdagítására. A gyermek személyiségének kibontakoztatásában meghatározó szerepe van a személyi és tárgyi környezetnek.

Minden gyermeket a saját képességei szerint, annak figyelembe vételével neveljük, fejlesztjük. Nevelik, fejlesztik őt az új társkapcsolatok és az óvoda minden dolgozója.

Tetteinkkel sugározzuk a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy – tisztellek Téged, fontos vagy Nekem, csakis rád figyelek, segítek Neked. Feladatunk az, hogy minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Mi óvodapedagógusok arra törekszünk, hogy óvodásaink szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva, élvezzék az óvodában töltött éveiket.

Feladatunk:

hogy az óvodai környezetet, az óvoda légkörét olyanná alakítsuk, hogy abban a gyermekek jól érezzék magukat, építően hasson a lelki életükre, a szellemi fejlődésükre, a megfelelő viselkedéskultúra elsajátítására, az egészséges életmódra.

hogy az egyéni képességek kibontakoztatásával sikerélményhez juttassuk a gyermekeket. Mindezt játékos formában tevékenységbe ágyazva végezzük.

hogy életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően megismertessük a gyermekeket a görögkatolikus szokásokkal, szertartásrenddel, keresztény értékekkel.

A katolikus óvoda szakmailag önálló nevelési intézmény. Kiegészíti, segíti a családi nevelést, de nem helyettesíti azt. Biztosítja az óvodás korú gyermekek fejlődésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális és nevelő-személyiségfejlesztő.

Az óvoda segíti az iskolai és egyéb közösségbe, valamint a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges szociális képességek és személyiségvonások, pszichikus funkciók fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához.

Görögkatolikus óvodánk, mint minden más óvoda, arra a célra van rendelve, hogy a teljes emberi személy kifejlődésén munkálkodjon. Ezt a célt a keresztény életszemlélet szerint igyekszik elérni. Óvodánk a családi szellemre épít, alapja a szeretet és a kölcsönös bizalom.

3.2. Katolikus óvodakép:

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Óvodánk a 2011 –es CXC Nemzeti Köznevelésről szóló törvényben szereplő jogszabályt figyelembe véve,

„miszerint, ha a nevelési-oktatási intézményt egyház tartja fenn, a nevelési-oktatási intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működhet, és ennek megfelelően a gyermekek vagy a tanulók felvételének előfeltételeként kikötheti valamely vallás, világnézet elfogadását, és ezt felvételi eljárás keretében vizsgálhatja” **elsősorban a görögkatolikus családok gyermekeit fogadja, az óvodába lépés feltétele a lelkesi ajánlás csatolása.**

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A nevelést teljesen átvenni a családoktól nem lehet, de velük együtt, a közös célt szem előtt tartva az óvodánk szeretné minél magasabb szinten betölteni a vállalt feladatát.

Az óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének

legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodánk teljesíti a funkcióit: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő, ezáltal a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei

3.3. Az egyházi nevelésre irányuló alapelveink:

Az egyház azért hozza létre az óvodáit, mert különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifejlődésére. (C.I.C.794-795 kánon) Az óvodában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, végső céljá.

A családokkal együttműködve, szeretetteljes légkörben, jó példával és hitre való nyitottsággal biztosítjuk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítését, alapvető jogaik biztosítását. Azok a gyermekek, akik keresztény családba születtek, a szülők hite és döntése alapján válnak az egyház tagjaivá.

Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az egyenlő hozzáférés biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására. Az alkalmazott pedagógiai módszereket, eszközöket a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, személyiségéhez, éréséhez igazítjuk, biztosítva az egyéni bánásmód és a differenciálás alapelvét. Építünk a gyermekek meglévő tapasztalataira, a kialakult családi hagyományokra, szokásokra. Tevékenységközpontúan, játékosan, a személyes példaadást előtérbe helyezve nevelünk. Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó szociális körülményeit, a családok szerkezetét, értékrendjét, elvárásait.

3.4 Óvodai nevelésünk alapelvei:

A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi

A nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermekek személyiségéhez, egyéni szükségleteihez és a keresztény értékrendhez igazodnak.

Nevelésünk során biztosítjuk a gyermekek számára a szabad játék lehetőségét, a játéktevékenységeken keresztül fejlesztjük a képességeiket, a teljes személyiséget.

A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, ápolását a nemzetiségi hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Intézményi célok:

Alapvető célunk, a tanulás támogatása. Ehhez szükséges támogató, tanulási környezet biztosítása.

Az óvodai nevelésünk célja:

- A személyiség komplex, harmonikus fejlesztése.
- Hátránycsökkentés, esélyteremtés, képességfejlesztés, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.
- Befogadó nevelés, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek segítése, felzárkóztatása.
- A helyes értékrend, szokások és önértékelés kialakítása.
- Környezettudatos magatartás kialakítása.
- Az isten által teremtett világ megismerése.

3.5. Intézményi elvárások:

3.5.1. Pedagógusokkal szembeni elvárások:

- A magas szintű pedagógiai, módszertani felkészültség

- A pedagógiai és napi tevékenységek alapos, céltudatos tervezése az óvodai dokumentumok alapján. A megvalósítás pontos kivitelezése, eredményesség reflektálása, az önértékelés hasznosítása a további tervezések során.
- Tudatosan, a gyermekek érdeklődésének, életkori és egyéni sajátosságainak, valamint a foglalkozások anyagának és a kitűzött céloknak megfelelően szervezze a tanulási folyamatot, alkalmazza a tanulásszervezési eljárásokat.
- A gyermekek személyiségének komplex fejlesztése, az egyéni bánásmód és a differenciálás alkalmazásával. A SNI és BTM zavarral küzdő, valamint a HH, HHH gyermekek integrált nevelésének szakszerű megszervezése, sikeres nevelése. Hátránykompenzálás, befogadó nevelés.
- A jó közösségfejlesztés, ahol a gyermekek értékesnek, sikeresnek, boldognak érzik magukat. Legyen nyitott a különböző társadalmi és kulturális családból érkező gyermekek másságára, törekedjen a sikeres integrálásra. A konfliktus megelőzési és konfliktuskezelési módszerei sikeres alkalmazásával a problémahelyzetek megelőzésére, megoldására törekedjen.
- A gyermekek személyiségének, egyéni képességeinek megfelelő folyamatos értékelés, elemzés. Az eredmények felhasználása, visszacsatolása a további tevékenységek tervezése, szervezése során. Pozitív megerősítés, fejlesztő értékelés alkalmazása. Az óvodában használt mérési, értékelési módszerek alapos ismerete, felhasználása.
- Igényes kommunikációjával a problémamegoldásra, az együttműködésre törekedjen. A gyermekkel alkalmazott kommunikációs módszerei az adott helyzetnek és a gyermekek szintjének megfelelő, egyértelmű, világos, jól érthető legyen. A szülőkkel, kollégákkal, partnerekkel szembeni kommunikációját a tisztelet, elfogadás, magas szintű szakmaiság jellemezze.
- Munkájában pontos, megbízható, felelősségteljes legyen. Szakmailag, pedagógiailag legyen naprakész, tájékozott. Önértékelése legyen reális, önképzése, saját szakmai fejlődése iránt elkötelezett.

3.5.2. Igazgatóval szembeni elvárások:

Támogató, befogadó és elfogadó **tanulási környezet** kialakítása, folyamatos fenntartása. A szükséges erőforrások felkutatása, megteremtése. Az intézmény dolgozóinak hatékony irányítása. Szisztematikus, következetes rendszer működtetése az intézményi célok elérése, a sikeres nevelőmunka érdekében. Az értékközpontú nevelés folyamatának irányítása. Megbízható, objektív értékelési rendszer létrehozása, alkalmazása.

jövőkép kialakítása, megvalósulására irányuló stratégiaalkotás, szervezetépítés, küldetések szerepek tisztázása, elvárások pontos meghatározása. Informálódik és folyamatosan informálja a kollégákat és az intézményi partnereket. Hatékonyan, érthetően kommunikálja a feladatokat. Következétesen, célirányosan, a jövőkép megvalósítására ösztönözze a munkatársakat. A **változásokat** a pontos célkitűzésekkel, a hozzárendelt elérendő feladatokkal, a megvalósíthatóság mérlegelésével, határozott döntésekkel vezesse be és érje el. Legyen tisztában a változás folyamatával, az ellenállások kezelésének lehetőségeivel. A változásokkal járó konfliktusokat, a felmerülő problémákat, az esetleges káoszt hatékony módszerek alkalmazásával kezelje. A célok megvalósulásának folyamatos nyomon követése, a nevelőtestület bevonásával az elért eredmények mérlegelése, további célok kitűzése.

Önismeret, önértékelési képesség, önreflexió, saját erősségének, szakmai és személyes fejleszhető területeinek az ismerete. Kritikusan reflektáljon saját viselkedésére, személyiségére, döntéseire, elemezze azt és szükség esetén változtasson azokon. Naprakész szakmai ismeretekkel rendelkezzen. Tartsa be az erkölcsi és etikai szabályokat. Legyen elkötelezett a gyermekek nevelése, a kollégák és önmaga képzése és fejlesztése iránt. Hiteles és etikus legyen. A vezetői programjában megfogalmazott célokat tudatosan és következetesen tervezze és hajtsa végre, ha a körülmények változása indokolja, akkor vizsgálja felül a kitűzött célokat, és módosítsa azt a nevelőtestület bevonásával.

Elvárás, hogy a kollégáit, az óvoda dolgozóit megfelelően inspirálja, motiválja és támogassa a kitűzött célok megvalósítása érdekében. Ehhez a mások képességeibe vetett bizalomra építve alkalmazza a **megosztott vezetést** a munkatársaival. **Hatékony csapatépítésre** törekszik, aktívan részt vállal a csapat munkájában, koordinálja a működést. Biztosítja a kollégák szakmai továbbképzését, támogatja az egyéni elképzeléseket. A kollégákat a szakirodalom olvasására ösztönzi. A problémahelyzetek megoldása, a konfliktusok kezelése során az emberi morális szempontokat, az intézményi elvárásokat mérlegelve hozza meg a döntéseit. Kommunikációja határozott, személyisége elfogadó, pozitív kisugárzású. A közös célok elérése érdekében az erkölcsi és etikai normákat betartva támogató, tudásmegosztó, szeretetteljes munkahelyi légkört alakít ki, ahol minden munkatárs jól érzi magát. A kiegészítés megelőzésére törekszik.

Hatékony és eredményes intézmény menedzselés az intézmény céljainak elérése érdekében. Naprakész jogszabályi ismeretekkel rendelkezzen. Az intézményi erőforrásokat (humán, gazdasági, technológiai, fizikai) az elvárásoknak megfelelően hatékonyan kezelje. Az óvoda arculatának kialakítása során a meglévő sajátosságokat kiemelve pozitív kép kialakítására törekedjen. Időbeosztása, adminisztrációja, a feladatok prioritásának beosztása hatékonyan támogassa az intézményi célok elérését. A szülőkkel, a fenntartóval, a helyi egyházi képviselővel, a külső partnerekkel és az intézmény dolgozóival hatékony együttműködést alakítson ki.

3.5.3. Óvodával szembeni elvárások:

Az intézmény a jogszabályoknak megfelelően működjön, a változásokra gyorsan és hatékonyan reagáljon.

Az óvoda működése a település, az ellátási körzet igényeihez igazodjon, törekedjen a helyi egyházközséggel való folyamatos kapcsolattartásra.

A minőségi munka fejlesztése érdekében az intézmény tárgyi eszközeinek bővítése, fejlesztése a költségvetési tervek szerint valósuljon meg.

Az intézmény szakmai teljesítményének szinten tartása, javítása.

Az óvoda a hatékony gyermekvédelemre, a hátránykompenzálásra, az egyenlő esély biztosítására, a hátrányos helyzetűek integrálására törekedjen. Egyéni bánásmód érvényesülés, ezzel együtt a lemorzsolódás megelőzése.

4.A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda nevelési feladatai

- A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi fejlesztése.
- A hitre nevelés erősítése
- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
- Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása, hátránykompenzáció.

4.1. A hitre nevelés

A keresztény nevelés alapvető célja a hit ébresztése és fejlesztése, a személyiség gazdagítása, hogy a gyermek felnőtté válva képes legyen az elkötelezett döntésre, az evangéliumi értékek szerinti életre.

Feladatunk:

Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben

A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, közvetítése a gyermekek által a családba.

A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során. A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.

Szoros együttműködés a különböző felekezetekkel, ezáltal is segítve a befogadó nevelést és az eredményes esélyteremtést.

Ismerkedés a katolikus vallási élet eszközeivel: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete

4.2. Az egészséges életmód alakítása

Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése kiemelt jelentőségű.

Az óvoda feladata:

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek figyelembevétele, kielégítése. (bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolat kialakítása a testápolás, étkezés, önkiszolgálás, öltözködés területein.)

Az egészséges életmódra és életvitelre nevelés.

Önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása.

A környezet védelméhez és óvásához kapcsolódó szokások, környezettudatos magatartás kialakítása. (közös játépakolás, napi szinten és ünnepek előtti közös takarítás, kirándulások túrák szervezése, szelektív hulladékgyűjtés a természetben és közvetlen környezetünkben, újrahasznosítás lehetőségeinek megismertetése, környezetbarát anyagok használatára törekvés).

Egészséges és biztonságos környezet megteremtése (óvodai eszközök, játékok bútorok karbantartása, cseréje, pótlása).

Megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés. (megfelelő tisztálkodás, gyakori kézmosás, fogápolás, elegendő folyadékbevitel, napvédelem)

Harmonikus és összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése (szabályok elsajátítása, balesetmegelőzés figyelemfelhívással, biztonságos eszközökkel, közös mozgásos programok szervezése a szülőkkel, másik csoporttal).

A mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció (a testi neveléshez, mozgáshoz szükséges udvar, játszó tér, játékeszközök biztosítása).

Szabad levegőn való tartózkodás, tevékenykedtetés lehetőség szerint minden nap (tudatos, egymásra épülő mozgásfejlesztés, foglalkoztatás).

Étkezési kultúra alakítása, erősítése (közös étkezések előtt és után hálaadó ima, esztétikusan terített tiszta asztal, megfelelő óvodai bútorzat és evőeszköz).

Korszerű, egészséges táplálkozás biztosítása (újszerű ízekkel való megismerkedés, életkornak megfelelő tápanyagok, vitaminok bevitele).

Nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése (elalvás előtti mindennapos mesélés, ima, tiszta, jól szellőztetett, megfelelő hőmérsékletű helység biztosítása, ruházat könnyítése, egyéni alvásigények figyelembe vétele).

Higiénés szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása (következetesség betartása, gyakori ellenőrzéssel, WC intimitás biztosítása függönyök elhelyezésével).

Speciális szakemberek bevonásával prevenciók, korrekciók testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása (egészségügyi szűrővizsgálatok, mérések, védőnői tisztasági vizsgálatok biztosítása, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, mozgásfejlesztő szakember, pszichológus bevonása, gyermekvédelmi családsegítő szakemberekkel való együttműködés).

4.3. Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának az érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Az óvónő-gyermek és a dajka – gyermek kapcsolatát a harmonikus, elfogadó, szeretetteljes attitűd jellemzi.

Óvodánkban mindezeket biztosítjuk a gyermekeink számára. Fejlesztjük az erkölcsi, érzelmi, akarati tulajdonságaikat, segítjük az érzelmi intelligencia kialakulását. Fontosnak tartjuk a kora gyermekkor ismeretét, anya-gyermek, család-gyermek kapcsolatát. A családi gondoskodáson túl az Isteni gondviselés megélése elengedhetetlen a napi tevékenységeink során.

A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése. Alkalmakhoz, jeles napokhoz kapcsolva (pl.: Őszköszöntő; Szent Mihály - hét; Karácsony; Föld Napja; Húsvét – váró stb.) családi, gyermekközösségi napok szervezése.

Feladatunk:

- A gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatok pozitív attitűdjének kialakítása
- A gyermeki jellem alakítása
- Türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása
- Az érzelmek megjelenítésének formái, az önkifejező és önértékesítő törekvések segítése
- Bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése
- Önfegyelm, udvariasság elsajátítása
- Szokás és normarendszer megalapozása

- Szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel..
- Természetes társas kapcsolatok alakítása, támogatása
- Hagyományápolás, jeles napok, szülőföldhöz kötődés megalapozása
- Egyházi és világi ünnepek méltó megünneplése

4.4. Az anyanyelvi és értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása

Környezetére kíváncsian reagáló, érzelmeit változatos formában kifejező, a tevékenységekben kitartással részt vevő gyermeki személyiség kialakítására törekszünk. Megfelelő problémafelismerő és megoldó képességekkel, összpontosítási figyelemmel, önértékelő képességgel rendelkező gyermekek nevelésével, élményt nyújtó ismeretek alkalmazásával a hitéletre és egyben az iskolai élet elfogadására készítjük fel a gyermekeket.

Ezek a feladok, az óvodai élet valamennyi tevékenységterületén megvalósulnak, a nevelőmunka egész folyamatában jelen vannak.

Feladatunk:

- Az anyanyelv ismeretére elsajátítására, megbecsülésére nevelés
- Beszélő és hallgatni tudó környezet alakítása
- Az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkulturája
- A gyermekek kommunikációjának ösztönzése, a metakommunikáció és verbális kommunikáció fejlesztése
- A spontán szerzett ismeretek tapasztalati úton történő rendszerezéseA gyakorlással, az életkori sajátosságokat figyelembe véve, változatos módon, élményszerűen elmélyítjük a megszerzett ismereteket.
- Tevékenységeken keresztül a gondolkodási műveletek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, kreativitás, gondolkodás) fejlesztése
- Az egyéni fejlődési ütemek figyelembevételével jártasságok, készségek, képességek kialakítása, megalapozása.
- Óvodai nevelésünk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

4.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Óvodánkban olyan környezet kialakítására törekszünk, ahol a másság elfogadása természetes. Az intézmény Alapító Okiratában megfogalmazott ellátási kötelezettségünknek eleget teszünk. Igyekszünk biztosítani az ellátáshoz szükséges feltételeket. Minden gyermeknek az egyéni szükségletei szerint biztosítjuk az óvodai nevelést

Inkluzív nevelésünk eredményességének feltétele az óvodapedagógus, a dajka, valamint a speciális végzettségű szakember összehangolt munkája. Ezért a pedagógus továbbképzések egyik fő irányát ebben jelöltem meg, támogatni kívánva az óvónők módszertani megújulását. Az alkalmankénti esetmegbeszélésekre szükség esetén igénybe vesszük a szakszolgálat munkatársainak segítségét is.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása
- Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése (enyhe értelmi fogyatékos)
- Beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek ellátása
- Kiemelten tehetséges gyermekek ellátása, óvodai tehetséggondozás
- Gyermek és ifjúságvédelem
- A gyermekek védelme és a gyámügyi igazgatóságról szóló törvény szerinti hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása
- Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek és az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések
- A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, gyermekvédelmi feladatok

4.5.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása

Pedagógiai szűrővizsgálat

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek megfelelő ellátásához elengedhetetlen a gyermekek megismerése, képességeinek, készségeinek, esetleges problémáinak a pontos feltárása. Csak ennek ismeretében lehetséges a rászoruló gyermekek egyéni megsegítése, ha kell külső szakemberek bevonásával is, azért, hogy megelőzzük az esetleges tanulási nehézségek, zavarok kialakulását, a későbbi iskolai kudarcokat, vagy elősegítsük a kiemelkedően tehetséges gyermekek kibontakozását.

A feltárás, érettségi szint megállapítás az óvónői megfigyeléseken, tapasztalatok rendszerezésén túl megfelelő szűrővizsgálat elvégzésével tehető teljessé.

Ezt a vizsgálatot minden ötödik életévét betöltött óvodással elvégezzük. Előfordulhat ugyanis, hogy egy kimagasló szociokulturális közegben élő gyerek esetében a széles látókör, az ismeretanyag gazdagsága, valamint a választékos szókincs elfedi az iskolában esetleg megjelenő tanulási problémát, vagy épp ellenkezően, egy szociálisan hátrányos, ingerszegény környezetben nevelkedő gyermeknél a gyermek alulteljesít. Megfelelő fejlesztő program alkalmazásával a hátrányait

behozhatja, nem alakul ki a későbbi iskolai kudarc. A vizsgálatok nemcsak a különböző elmaradásokra deríthetnek fényt, hanem a tehetséges gyerekek felismerését is segíthetik. Céljuk, hogy legyen adatunk az elmaradás mértékéről, be tudjuk határolni, hogy az a tanulási probléma melyik típusába tartozik a gyermek, és ki lehet a kompetens fejlesztő személy.

A vizsgálat célja az átlagostól eltérő iskola-előkészítés, csoporton belüli vagy csoporton kívüli kiscsoportos, illetve egyéni fejlesztés szükség szerinti megszervezése, a hiányok pótlása. A hiánypótlás egyes esetekben tehetséggondozásnak is felfogható, hiszen az óvodai fejlesztőmunka eredménye lehet, hogy a gyermek kimagaslóan teljesít majd az iskolában, mivel a fejlődésben elmaradt részképességei megfelelő szintre kerülnek. E problémák megoldása nagyon fontos, mivel ép értelmű gyerekekről van szó, akik a megfelelő fejlesztő terápia nélkül lényegesen gyengébb eredményeket érnének el, mint ami értelmi képességük alapján elvárható.

Az elmaradás fokától függően a gyermeket a Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Bizottsághoz küldjük további vizsgálatra, a megfelelő vizsgálati kérelemmel és a gyerekorvossal előzetesen kitöltetett formanyomtatvánnyal és a szülő beleegyezésével. A sajátos nevelési igényt csak a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság diagnosztizálhatja.

A vizsgálati módszer alkalmazásához szülői beleegyezést kérünk. A módszerről a tájékoztatást a Helyi Nevelési Programunkban tesszük közzé, melynek elfogadása egyúttal a szülői beleegyezés nyilatkozatot is tartalmazza a vizsgáló eljárás lefolytatásához.

Az óvodánkban kiválasztott és alkalmazott vizsgálati módszer: MSSST (Meeting Street School Screening Test), mely olyan papír-ceruza teszt, mely minimális eszközigényű verbális és nonverbális feladatokból áll. Méri a szenzomotoros (érzékszervi) integrációt, a motoros, mozgásos készségeket, a vizuo-perceptuo-motoros készségeket és a nyelvi készségeket is. A teszthez tartozik még egy viselkedésmérő skála is, melynek célja a gyermek magatartásának a megfigyelése.

Tanulási viselkedést megfigyelő szempontok: Együttműködés, figyelem, koncentrációs készség, önellenőrzési szint, mozgásszabályozás, ceruzahasználat, szemmozgás szabályozás, beszéd, grammatika, teljesítőképesség, eredményesség.

A fent leírt vizsgálatot kiegészítettük a Goodenough-féle eljárással (emberrajz), amivel a gyermeki intelligenciát más oldalról tudjuk megközelíteni. Az emberalak ábrázolásában erőteljesen megnyilvánulnak a pszichikus teljesítmények. A rajz színvonala elárulja a szenzomotoros fejlettséget, az élmények, ismeretek, képességek, készségek fokát. A rajz a gyermeki személyiség kifejezése. Az emberrajz színvonala és az értelmi fejlettség szoros összefüggésben van egymással, így az RQ és az IQ gyakran megegyezik.

A két szűrővizsgálattal és az óvónői megfigyelésekkel teljes képet kapunk a gyermek fejlettségi szintjéről. A két vizsgálat eredményét összevetve megállapítható az egyéni fejlődési szint, mely segítséget jelent az iskolaérettség megállapításához.

A szűrővizsgálatokat az óvodapedagógus végzi. Indokolt esetben szakmai segítséget kér a szakszolgálat szakembereitől.

A vizsgálat után a gyermek óvónője és a szülők értékelő, elemző vizsgálati eredményt, szóbeli tájékoztatást kapnak a vizsgálatot végző szakembertől. Az óvónők ennek megfelelően a szabad játék során egyénileg vagy mikro csoportos formában kezdeményezik a különböző fejlesztő játékokat. Azoknál a gyerekeknél, akiknél csupán egy-két részterület kismértékű elmaradása diagnosztizálható, az óvodapedagógus segítségével csoporton belüli fejlesztést alkalmazunk. Indokolt esetben az óvoda gyógyopedagógusa a csoportból kiemelve foglalkozik azokkal a gyerekekkel, akiket a Szakértői Bizottság fejlesztő pedagógiai megsegítésre javasolt.

Az óvónők feladata az alapvető szokások, hagyományok kialakítása, a hagyományos óvodai foglalkozások vezetése elfogadó, szeretetteljes nevelési légkörben, kiemelten figyelve arra, hogy a problémás gyerekek aktívan, a szabad játék lehetőségeit kihasználva, szívesen vegyenek részt az óvodai foglalkozásokon.

4.5.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésénél a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A sérülések arányában kialakítjuk a szociálisképességek, a kognitív képességek, az akaraterő és az önállóság területein elvárható maximális teljesítményt.

A tevékenységek során fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy minél több sikerélményhez jussanak a gyermekek, pozitív elfogadásban részesüljenek.

4.5.3. Beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek ellátása

A BTM zavarral küzdő gyermekek ellátásának szempontjai hasonlóak a SNI ellátáshoz. A különbség, hogy a gyermekek fejlesztése elsősorban az óvónőkre hárul. A fejlesztést segítik a hetirendszerűséggel, kiscsoportos foglalkoztatási formában a fejlesztő pedagógusok vezetésével történő fejlesztő foglalkozások.

Óvodapedagógusok feladatai:

- A szakvéleménybe foglaltak iránymutatásával tervezi a nevelőmunkáját, megvalósítja a differenciált képességfejlesztést.
- Nevelőmunkája során törekszik egyéni és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között alkalmazni a fejlesztőpedagógiai módszereket, a speciális fejlesztő eszközöket.
- Együttműködik a gyermeket ellátó más szakemberrel.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről
- Pontosan vezeti a fejlődés nyomonkövető naplót

4.5.4. Lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása

Az óvodában a foglalkozások alkalmával személyre szabott feladatokkal segítik az óvónénik a könnyebb megértést.

A tevékenységben megvalósuló tanulás szervezése, irányítása és biztosítása.

A családokat tanácsadással, családlátogatásokkal segítik az óvodapedagógusok.

4.5.5. Kiemelten tehetséges gyermekek ellátása, óvodai tehetséggondozás

2011. évi CXC törvény 4.§/14 bekezdése alapján kiemelten tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességekkel rendelkezik, nagyfokú a kreativitása, felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció és elkötelezettség.

Az óvodás korú gyermekekben kialakulóban vannak ezek a képességek, éppen ezért nem beszélhetünk kimondottan tehetséges gyermekekről, pusztán tehetség csírákról. Fő feladatunk, hogy minden gyermekben meglássuk a rá jellemző tehetségterületet, támogassuk a kibontakozását, lehetőséget biztosítsunk számára, hogy sikerélményhez jusson, és a számára eredményes tevékenységeket minél többször gyakorolhassa.

A tehetséges gyermekek felismerése

A tehetség a személyiség alapvető vonása, mely lehetővé teszi a képességek magas szintű alakítását. A kreativitás képessége ebben a korban leginkább a játékban mutatkozik meg. A gyermek különlegeset alkot, egyéni ötletei vannak, melyeket igyekszik megvalósítani.

Legfontosabb feladatunk, hogy a gyermeket hagyjuk önállóan alkotni. Dicsérettel, buzdítással lehetőségek biztosításával elképzelései megvalósítására sarkalljuk. Óvodánkban arra törekszünk, hogy minél több területen lehetőséget kapjanak gyermekeink a kibontakozásra, lehetőség szerint minden gyermek bekapcsolódhasson a számára legkedveltebb foglalkozásokba.

A szülőkkel való együttműködés elengedhetetlen része az óvodai tehetséggondozásnak.

Támogatásukkal, együttműködésükkel tudunk eredményeket elérni.

Az óvodai tehetséggondozó csoportba a „beválogatás” az óvónői megfigyelésen, a szülői együttműködésen és a nagycsoportosok év eleji szűrővizsgálatának eredményei alapján történik. Igyekszünk minden nagycsoportos gyermeket az érdeklődésének, és képességeinek megfelelően bevonni valamilyen tehetséggondozó műhelybe.

Célunk:

- A gyermeki képességek kibontakoztatása, lehetőségek kibővítése
- Tanulás iránti érdeklődés felkeltése játékos keretek között
- Komplex személyiség fejlesztés

Tehetséggondozó műhelyünk:

Játékos idegen nyelvi foglalkozások (angol, német), néptánc, mese terápia, kutyaterápia.

Bozsik ovi-focil sportműhely

A Komplex Művészeti Műhelyfoglalkozásokon a *képzőművészet* mellett a *bábozás, dramatizálás, irodalmi nevelés, mozgás-tánc és az ének-zene* műveltségterületeit használjuk fel egy-egy témakör feldolgozása során. Témaköreink elsősorban az aktuális ünnepeket, a kirándulások élményeit, fontosabb óvodai események feldolgozását tartalmazzák. A területek egymásra épülnek, egymást kiegészítve elősegítik a tehetségek kibontakozását. A műhelyfoglalkozásokat megelőzi az élményszerzés, egy-egy kirándulás, ünnepi esemény.

A foglalkozásokat heti egy alkalommal, egy órában szervezzük, 12 fő gyermek részvételével. A műhelyvezetést két óvónő párhuzamosan végzi.

A tehetségek beválogatása és csoportbeosztása az óvónői javaslatok, a szülői hozzájárulás és a tanév eleji szűrővizsgálatok eredménye alapján történik. A műhelyfoglalkozásba nagycsoportos gyermekeket válogattunk be.

Feladataink:

- Egyénre szabott, differenciált feladatok biztosítása az érdeklődési körnek megfelelően
- Változatos eszközök, hely, idő biztosítása a tevékenységekhez
- Pozitív, inger gazdag környezet biztosítása
- Önkifejezés, sikerélmény biztosítása, motiválás
- Problémahelyzetek teremtése, kihívások elé állítás, melyben tapasztalati úton fejlődnek a gyermeki képességek, a kreativitás. Dokumentálás (2. számú melléklet alapján)

“Bozsik ovi-foci” sportműhely: Az óvodai tehetséggondozás megvalósítása érdekében megállapodást kötünk minden évben a nagycsoportos gyermekeink számára a Magyar Labdarugó Szövetséggel, az OTP Bank Bozsik Program keretén belül sportfoglalkozások rendszeres lebonyolítására.

4.6. Gyermek és ifjúságvédelem

A gyermekek védelme és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Óvodai nevelésünk során fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekekre és családjukra egyaránt. Segítséget nyújtunk a jogszabályokban meghatározott támogatások igényléséhez, együttműködünk, és koordináló szerepet töltünk be a támogató szakemberekkel. Az óvodába lépéskor felmérjük az esetleges hátrányokat, kidolgozzuk a szükséges intézkedéseket.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek és az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Óvodánkban nagy figyelmet fordítunk az integrációra, a képesség kibontakozást elősegítő differenciált fejlesztésekre. Gyermekközpontú, családorientált nevelésre törekszünk. Fontos célkitűzésünk az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

Feladataink:

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk, ennek alapján meghatározzuk a feladatainkat
- Szükség esetén az egyéni segítségnyújtáson túl támogató szakemberek, szervezetek segítségét kérjük
- Segítjük az óvodai beilleszkedést a gyermekek és a családok számára is
- Célunk az óvoda elfogadtatása, megszerettetése.
- Figyelemmel kísérjük a hiányzásokat, feltárjuk az okokat, intézkedéseket kezdeményezünk a rendszeres óvodába járás elősegítése érdekében
- Rendszeresen látogatjuk a családokat, segítséget, tanácsot adunk
- Igénybe vesszük a gyermekvédelmi szakember, a védőnői szolgálat és a gyermekorvos segítségét
- A csoport és az óvodai programok szervezése során ügyelünk arra, hogy ne maradjanak ki ezek a gyermekek a programokból

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, gyermekvédelmi feladatok

A gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő és jelzőrendszer munkájában részt veszünk, szükség esetén jelzéssel élünk, intézkedést kezdeményezünk. Óvodánkban minden pedagógus

alapfeladata a gyermekvédelmi munka, jelzés az óvoda gyermekvédelmi felelőse és az igazgató felé szükség esetén.

Alapelvünk:

Nevelésünk során a gyermekek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása

Tilos a hátrányos megkülönböztetés!

Tiszteletben tartjuk a gondolati, lelkiismereti és vallásszabadságot

Humánus, megértő, elfogadó egyéni bánásmódot alkalmazunk

A családok gyermekeik iránti felelősségének erősítésére törekszünk

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az Óvoda 2017. szeptember 1-től fogadja a 3-6-(7) éves korú gyermekeket. Óvodánkban 2 óvodai csoportban, vegyes életkori összetételben, neveltük a gyermekeket. Az óvodai csoportok létszáma a Nkt.25§ (7) bekezdése értelmében maximum 25 fő, melyet fenntartói engedéllyel 20%-al megnövelhetünk, így 30 fő gyereket tudunk fogadni csoportonként. 2018. szeptember 1-től óvodánk 3 csoportos lett, majd 2021. szeptember 1-től 4 óvodai csoportban neveljük az óvodás gyerekeket,

így befogadóképességünk 120 fő lett. 2022.szeptember 1-től a felújított, kibővített Jókai u. 3. szám alatti épületet használja mind a 4 csoport.

Intézményünkben keresztény hittel és szemlélettel, a családdal szorosan együttműködve neveljük a gyermekeket. Pedagógiai programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül, melyet kiegészít a katolikus keresztény nevelés szemlélete, alapelvei, cél és feladatrendszere valamint értékrendszere.

5.1. Személyi feltételek

A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségtartalom biztosítása.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelésükhöz szükséges személyi feltételeket biztosítjuk az intézményben. A pedagógiai munkát a dajkák segítik.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, nemzethez, hazához, embertársakhoz, a gyermekekhez és szüleikhez meghatározó. A keresztény értékeket képviselve életük a gyermekek számára követendő mintává válik. Összehangolt munkájuk hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

A nevelőtestületre a nyitottság, a megújulásra törekvés, a szakmai fejlődés a jellemző.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását, fejlesztését speciálisan képzett szakemberek segítik.

Óvoda dolgozói

Óvodapedagógus: 8 fő

Dajka: 4 fő

Pedagógiai asszisztens: 1 fő

Óvodatitkár: 1 fő

5.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda tárgyi feltételei a jogszabályi előírásoknak megfelelnek. A csoportszobák és a kiszolgáló helyiségek felszerelése alapszintű. A játékeszközök és a fejlesztő eszközök folyamatos pótlását biztosítjuk, a sérült, törött eszközöket folyamatosan selejtezzük. Az óvoda szép, nagy tornaszobával rendelkezik. Az óvodában van külön fejlesztő szoba, orvosi szobával és megfelelő számú kiszolgáló helyiségekkel rendelkezik.

Az óvoda épülete otthonos, családi légkört biztosít az óvodásoknak. A gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel testméreteiknek, egészségük megőrzését támogatja, elősegíti fejlődésüket, biztosítja a balesetmentes tevékenységeket. Lehetővé teszi a gyermekek mozgás és játékigényének kielégítését. A játékokat, eszközöket, amelyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon és gyermekek biztonságára figyelve helyeztük el. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

5.3.Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek egészséges, tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez és fejlesztéséhez a jól szervezett napirend és hetirend biztosítja a szervezeti keretet. Nevelésünk a helyi Nevelési Programunk alapján történik. Az egész óvodai életet magába foglaló tevékenységek szervezése a helyi sajátosságok figyelembevételével történik.

5.3.1.Csoportszervezés

A csoportok összetételét a szülői igények, az egyenlő létszámelosztás, az arányos terhelés befolyásolja. Különös gondot fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek elosztására.

5.3.2.Napirend

Az óvoda teljes nyitva tartása idején a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. Kialakításánál a helyi sajátosságokat, szülői igényeket és a gyermeki szükségleteket lehetőség szerint figyelembe vesszük. Napirendünket a folyamatosság, a rugalmasság, tág időkeretek alkalmazása jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

A ritmikusan, szokás szinten, azonos időben visszatérő tevékenységek érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermekeknek.

Napirend

Időtartam		Tevékenység
7.00 – 8.00		Gyülekezés, szabad játék
8.00 – 8.50		Szabadon választott tevékenység, lelki percek
8.50 – 9.00		Mindennapos testnevelés
9.00 – 9.30		Tisztálkodási teendők, ima, tízórai
9.30 – 11.30		Szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron, séták, egyéni fejlesztések, kezdeményezések, tevékenységek. Nagycsoportosoknak a 45 perces iskola-előkészítő foglalkozások 10-10.45-ig tartanak, mikor mind a két óvodapedagógus jelen van.
11.30 – 12.30		Tisztálkodási teendők, előkészületek az ebédhez, ima, ebéd
12.30 – 13.00		Tisztálkodási teendők, ima, altatás mesével, dallal
13.00 – 14.45		Pihenés
14.45 – 15.30		Ébredés, csoportszoba visszarendezése, tisztálkodási teendők, ima, uzsonna
15.30 – 17.00		Játék a csoportszobában vagy a szabadban, hazamenetel

5.3.4.Hetirend

A heti rendben a napirendhez hasonlóan törekszünk a stabil, visszatérő, rendszerességet, szokásokat megalapozó tevékenységek kialakítására. Az óvodapedagógusok döntése alapján lehetőség van a rugalmas változtatásra is. (Pl. kirándulások, ünnepek szervezése idején)

A hetirend kialakításánál figyelembe vett tényezők:

Helyi tárgyi és személyi feltételek,

Csoportok összetétele

A tanulószervezés rendszere

A heti rend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A tevékenységek szervezésének formája témától függően változhat az óvónő döntése alapján kötött vagy kötetlen szervezeti formában. A vegyes csoportokban a nagycsoportos korú gyermekeknek felajánlott tevékenységek differenciált formában a kisebbek számára önként választható tevékenységként jelennek meg.

5.3.5.Gondozási tevékenység

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógusok a dajkákkal együtt végzik a gondozási tevékenységeket.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

1. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 1. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

5.4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodánk kapcsolattartási formájára a nyitottság és kezdeményezőkézség a jellemző. Partneri kapcsolatainkban fontos szerepet kap az esélyteremtés, befogadó nevelés segítése. Ehhez továbbra is arra törekszünk, hogy még több partnert tudjunk bevonni fejlesztő, esélyteremtő munkánkba.

Kapcsolataink:

5.4.1 Fenntartó- Óvoda

Az óvoda fenntartója a Hajdúdorogi Főegyházvármegye. Munkakapcsolatunk folyamatos, állandó. Az óvoda sikeres, szabályos, zavartalan működéséhez elengedhetetlen a nyílt, kölcsönös problémafeltáró kapcsolat működtetése. A működés biztosítása érdekében az óvoda könyvelőirodájával és a CIB bankkal is folyamatos kapcsolatot tartunk.

Kapcsolattartás formái:

Személyes, telefonos, e-mailen és postai úton történő rendszeres kapcsolattartás a Hajdúdorogi Főegyházvármegye érsek-metropolitájával az Oktatás—Nevelésügyi Osztályával, a Gazdasági Irodával

Kapcsolattartás az óvoda pénzügyi részével.

5.4.2. Helyi egyházközség- Óvoda

A felekezeti, illetve egyházi óvodák kapcsolatot tartanak az adott egyházi intézményekkel.

Az óvodalelkész minden óvodai rendezvényre meghívjuk, az egyházi ünnepeket közösen szervezzük és bonyolítjuk le. A szülők és családok részére az óvodalelkész vezetésével és kezdeményezésére lelki programokat szervezünk, melyre meghívjuk a helyi görögkatolikus egyházközség érdeklődő tagjait is. Hetente egy alkalommal rendszeres görögkatolikus hittan, illetve felekezet szerinti hittan foglalkozások kerülnek megrendezésre az óvodánkban minden gyermeknek. A foglalkozásokat hitoktató tartja. Heti rendszerességgel az óvodalelkész vezetésével az óvoda nevelőtestülete részére közös imádságokat, lelki beszélgetéseket szervezünk.

Egyházi óvoda vagyunk, így még természetesebb, hogy szorosan együttműködünk a különböző felekezetekkel. Sokat segítenek abban, hogy megvalósítsuk a befogadó nevelést és az eredményes esélyteremtést. Ezt azzal is segítik, hogy a különböző felekezetű gyerekek a saját hitoktatójuk által tartott foglalkozáson vesznek részt.

Kapcsolattartás formái:

- Egyházi és óvodai ünnepek
- Liturgikus események, Szentmise
- Nyári táborok, óvodai játszóház, nyílt napok
- Gyermekvédelmi Intézmények

5.4.3. Család- Óvoda

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A gyermek elsődleges nevelési közege a család. Az óvoda kiegészítője a folyamatnak. A nem megfelelő családi körülmények miatt gyakran az óvodára hárul a gyermekek hátrányának a kompenzálása, a lemaradások pótlása. Munkánk során figyelembe vesszük az eltérő családi szokásokat, a szociális háttérrel, és a segítségnyújtás módját a családokhoz igazítjuk. Célunk, hogy az óvoda és a szülők együttműködő partnerként vegyenek részt a nevelési folyamatban.

A kapcsolattartás folyamán különösen ügyelünk:

- A titoktartásra
- A kölcsönös tisztelet és bizalom megalapozására, fenntartására
- Partneri szerepre

Kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás
- Beszoktatás
- Fogadóórák
- Alkalmi beszélgetések
- Ünnepek, jeles napok, óvodai programok, játszóház
- Szülői értekezlet
- Lelki napok, Szent Liturgia
- Nyílt napok
- Óvodai honlap, faliújság, városi honlap és újság
- Telefon, E-mail

5. 4. 4. Bölcsőde – Óvoda

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei,

gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Az intézmény szakemberei segítik a bölcsőde - óvoda átmenetet. Törekszünk arra, hogy a bölcsődébe járó gyermekek betekintést nyerhessenek az óvodai életbe. Ennek elősegítésére nyílt napokat szervezünk leendő óvodásainknak. A kapcsolatot jellemzi a konstruktív szakmai együttműködés, kommunikáció, problémamegoldás.

Kapcsolattartás formái:

- Alkalmi beszélgetések
- Szakmai megbeszélések
- Nyílt napok
- Gyakori találkozások (látogatás a bölcsődében)
- Közös programok szervezése (Mikulás – váró; Farsang; Húsvét – váró)

5.4.5. Óvoda- Iskola

Az általános iskolával, az önkormányzati és a művészeti iskolával jó kapcsolata van az iskolának, ezt szeretnénk kiterjeszteni az óvodára is. Kapcsolatunkat a folyamatosság, a kölcsönös együttműködés jellemzi. Külön programjaink, foglalkozásaink vannak arra, hogy zökkenőmentes legyen az óvoda - iskola átmenet. Rendszeresen találkoznak óvodás gyermekeink az iskolásokkal: pl.: nagycsoportosaink részt vesznek nyílt iskolai napon, ahol órákon is részt vesznek. Az iskola diákjai is gyakran visszatérnek az óvodába, egy - egy program erejéig. Részt veszünk egymás programjain, foglalkozásain, kiemelten azokon, melyek segítik a lemorzsolódás csökkentését, illetve a befogadó nevelést és az eredményes esélyteremtést. Nagyon jól működik az óvoda - iskola átmenet segítése az intézményen belül. Gyakran látogatnak el alsós osztályok az óvodába, illetve óvodásaink is többször megfordulnak az iskolában. Közös programok is könnyítik az átmenetet.

Kapcsolattartás formái:

- Nyílt napok: óvodai és iskolai
- Év végi bemutató foglalkozások, szereplések, óvodai és iskolai ünnepek
- Óvodai tehetséggondozás: néptánc, hangszeres zeneoktatás, sportrendezvények
- Közös szülői értekezlet
- Egymás programjainak a hirdetése, támogatása
- Nagycsoportosok számára: iskola előkészítő foglalkozások hetente

5.4.6. Óvoda- Szakszolgálatok

Pedagógiai Szakszolgálatok

Óvodánk az Alapító Okiratában foglaltak szerint végzi a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. A feladat ellátásához nélkülözhetetlen a rendszeres kapcsolattartás a vármegyei és a helyi pedagógiai szakszolgálattal.

Kapcsolattartás területei:

- Iskolaérettségi, pedagógiai és pszichológiai vizsgálatok

- Pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai, logopédiai fejlesztések
- Szakmai, módszertani tanácsadás, szülői tájékoztatás

Pedagógiai Szakmai Szolgáltatók

Pedagógus továbbképzések, előadások, konferenciák szervezése, lebonyolítása. Szaktanácsadói ellátás, szakmai tanácsok, szakirodalom igénybevétele pedagógusok részére.

Szolgáltatók:

- KaPI
- Oktatási Hivatal

Gyermekjóléti szolgálatok

A városi gyermekvédelmi szolgálat munkatársával az óvoda gyermekvédelmi felelőse és az igazgató tartja a kapcsolatot.

Formája:

Óvodai gyermekvédelmi terv készítése,

féléves és év végi beszámoló az óvoda gyermekvédelmi munkájáról.

Év eleji és tanév végi értekezlet a városi köznevelési intézetek gyermekvédelmi felelősei és igazgatói bevonásával

5.4.7. Óvoda- Egészségügyi Intézmények

Intézményünk a hatályos rendeleteknek megfelelően kapcsolatot tart:

- a városi védőnői szolgálattal,
- az óvoda gyermekorvosával,
- az óvoda dolgozóinak orvosi munka alkalmassági szűrésére szerződött orvossal.

5.4.8. Óvoda- Kulturális intézmények

Az óvodásaink rendszeresen részt vesznek a városi rendezvényeken, programokon.

Ápoljuk a kialakult jó kapcsolatot:

- A Móricz Zsigmond Művelődési Házzal
- Harangi Imre Rendezvénycsarnokkal
- Valcer Alapfokú Művészeti Iskola
- Városi Sportegyesület

5.4.9. Óvoda-köznevelési intézmények, társintézmények

A városban található köznevelési intézményekkel rendszeres kapcsolatot tartunk fenn. Folyamatos együttműködés, egymás rendezvényein, való részvétel, közös programok szervezése jellemzi a kapcsolatokat. A kölesönös óvoda és iskolalátogatások során találkoznak a gyermekeink az általános iskolai tanítónéikkel, ismerkednek az iskolával.

6. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógusok feladatai

- Hitre nevelés
- Játék
- Vers, mese
- Ének-zene, énekes játék
- Rajzolás, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás

6.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka, szeretetének megvilágítása a gyermekekben. A hitre nevelés átszövi az egész óvodai életet. A vallásos élmények biztosításával a gyermekek természetes vallásos érzelmeit próbáljuk ébresztgetni, erősíteni.

Óvodánkban a kisgyermek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, vagy ennek híján a gyermekek elindítása a keresztény életre. Az óvoda fontos feladatának tekinti a családok bevonását az egyházközség életébe. Célunk továbbá, a sajátos görögkatolikus vallási környezet megalapozása.

Célunk:

- Az ünneplés jelentőségének a megéreztetése, az ünnep érzelmi tartalommal történő feltöltése
- Az ünnep kiemelése a mindennapi eseményekből, megfelelő előkészítése, méltó megtartása és lezárása.
- A gyermekek ismerjék meg a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására.
- Alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmai.

- Ismerjék és szeressék meg Jézust, életének főbb eseményeit, mélyüljön személyes irányulásuk a Mennyei Atya felé, és örömmel imádkozzanak minden nap.
- Jézus iránti szeretetüket a jóra való törekvésben, az áldozatvállalásban mutassák ki.

Feladatunk:

- Tapasztaltassuk meg a katolikus hitéletet az óvodai élet során.
- Teremtsük meg a lelki percekhez az elcsendesedés, ráhangolódás lehetőségét.
- Imádkozzunk étkezések előtt és után, délutáni pihenés alkalmával, ismertessük meg az imádságok különböző formáit, a görög katolikus köszönési módot.
- Ismertessük meg a templomi környezetet, berendezéseket, szimbólumokat, a helyes viselkedési szabályokat.
- Építsük be a tevékenységekbe, az ünnepek előtti készülődésekbe a helyi szokásokat, a görög katolikus hagyományokat, ezzel gazdagítsuk a gyermekek érzelmi életét.
- Az ünnepekhez kapcsolódóan ismertessünk meg bibliai történeteket, szentek életét életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően.
- Erősítsük és egészítsük ki a katolikus értékeket, valamint közvetítsük a gyermekek által a családba.
- Csodálkozzunk rá a teremtett világ szépségeire, annak megismerésére, megszerettetésére és védelmére (öröm, hála).

A megvalósítás területei, tartalma:

Napi:

Lelki percek

Betegekért mondott ima

Hálaadás gyakorlása

Étkezések előtti és utáni ima

Görögkatolikus köszönési mód

Heti:

Görögkatolikus hittanfoglalkozások

Születés és névnap megünneplése

Havonkénti és alkalomszerű:

Egyházi, óvodai ünnepek, jeles napok

Templomlátogatás, ovis liturgia

6.2.Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A játékban a gyermekek tudatos és spontán szerzett tapasztalataikat egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően dolgozzák fel. Ezen keresztül fejlődnek és fejleszthetőek képességeik. Az óvodai játéktevékenység tervezésében és szervezésében kiemelt figyelmet igényel a személyiségközpontú gondolkodásmód, a változatos tevékenységrendszerben történő fejlesztés. Az élményszerűség biztosítása érdekében fontosnak tartjuk a gyermekek családi – szociális – kulturális háttérének megismerését, a közös óvodai tevékenységhez kapcsolódó élményhátter átbeszélését. Elsődleges feladat az optimális feltételek átgondolása és megtervezése, a jó körülmények megteremtése a helyi adottságoknak, szükségleteknek megfelelően.

A gyermek a játékban megéli a döntés szabadságát, mivel ő választja ki, milyen eszközzel, milyen műveletet végez, ill. milyen szerepet vállal, kikkel és milyen szabályok szerint. Többnyire a felnőttet utánozza, mintaválasztását érzelmei befolyásolják. A megélt vagy vágyott helyzeteket reprodukálva kipróbál, megismer, felfedez műveleteket, szerepeket, viselkedésmódokat. Szerepjátékában gyakran azonosul a mesei, bibliai történet szereplőivel, újra éli játékában a „szeretet győzelmét”. Így fontos eszköz a keresztény nevelés elősegítésében.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléghőmérsékletet, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Cél:

A játék segítségével keresztény értékekre fogékony kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekek nevelése.

Feladatunk:

Olyan napirend megteremtése, amely biztosítja az egész napos, folyamatos szabad játék lehetőségét. (hely, idő, eszköz, nyugodt légkör)

A gyermeki játék tiszteletben tartása

A megfelelő szervezeti keretek, az élményszerzés lehetőségének a biztosítása

A gyermeki igényeknek, egyéni fejlettségi szintnek megfelelő játékfajták, kellő időtartamú tevékenységek biztosítása.

Feszültségoldás, nemkívánatos magatartás és viselkedésformák játékban való, megfelelő keretek közötti kifejezése, feldolgozása.

A problémahelyzetek megoldásában támogassuk az önálló megoldásokat, csak annyit segítsünk, amennyi feltétlenül szükséges.

Kreativitást és pszichikumot fejlesztő, élményszerzés/élményfeldolgozás elősegítése.

A pedagógus tudatos jelenlétével a szabad játék túlsúlyának érvényesülésének biztosítása.

Az óvónő az indirekt játékirányítás módszerével biztosítsa a hosszantartó és zavartalan szabad játékot.

A megvalósítás területei, tartalma:

- gyakorló játék
- szimbolikus szerepjáték
- konstruáló játékok
- szabályjátékok
- barkácsolás
- bábozás, dramatizálás

6.3. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Az óvodai irodalmi nevelés célja a 3-7 éves gyermekek értelmi, érzelmi, etikai életének megalapozása, fejlesztése, a gyermekirodalom és a gyermekirodalomhoz szorosan kapcsolódó tevékenységek, módszerek /bábjáték, dramatikus játék, dramatizálás, stb./ sajátos eszközeivel. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. A mese épp úgy, mint a játék, örömforrás a kisgyermek számára.

Az élősavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, áttelekesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg.

Az óvodai irodalmi nevelés célja a 3-7 éves gyermekek értelmi, érzelmi, etikai életének megalapozása, fejlesztése, a gyermekirodalom és a gyermekirodalomhoz szorosan kapcsolódó tevékenységek, módszerek /bábjáték, dramatikus játék, dramatizálás, stb./ sajátos eszközeivel, a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően kiválasztva. A mese épp úgy, mint a játék, örömforrás a kisgyermek számára.

A mesék fontossága abban rejlik, hogy építik a gyermeki személyiséget, a cselekvésszerűt, az önzönösöt, erősítik a belső képteremtést, népi kultúrát közvetítenek. Azért, hogy a mese, a vers betöltse a fent megfogalmazott jelentőségét, az alábbi célokat, feladatokat jelöljük meg magunk számára

A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Cél:

- A gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése.
- A gyermeki lelki nyugalom és béke megteremtése a mindennapos mesélés által.
- Komplex személyiség fejlesztés, önkifejezés, feszültségoldás, sikerélményhez juttatás.
- Pozitív személyiségjegyek megalapozása meseélmények segítségével, a mondókák, versek zeneiségével, rímeinek csengésével, bibliai történetek értelmezésével.
- Olvasóvá nevelés a magyar nyelv szépségének felfedeztetése.

Feladatunk:

A mindennapi mesélés során a mesetudat erősítése az érzelmi, esztétikai, közösségi neveléssel.

Néphagyományörzés, a magyar, a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is

Bábozás, dramatizálás biztosítása a nap folyamán bármikor.

Önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés, szereplési vágy támogatása.

Az irodalom szeretetének megalapozása, irodalmi élmény nyújtása a népi, a klasszikus és színvonalas kortárs irodalmi műveken keresztül, továbbá a gyermeki önkifejezés megalapozása,

Ismerkedés a szentek életével a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjüknek megfelelően. Az aktualitásoknak megfelelő vallásos tartalmú versek, irodalmi alkotások, bibliai történetek megismerése, feldolgozása.

A verbális kifejezőkészség, a helyes és szép kiejtés, hangsúlyozás és beszédritmus fejlesztése, szókincsbővítés. A mese mágikus, teremtő nyelvezetének a megismertetése.

A mindennapos mesélés a nevelés alapvető eleme, hasssa át az óvodai élet egészét.

Az óvónő előadásmódja, beszédstílusa, beszéde példaértékű, minta a gyermekek számára.

A versek, mesék kapcsolódjanak az adott évszakhoz, ünnephez, néphagyományhoz, szervesen illeszkedjenek az egyéb foglalkozásokhoz, tevékenységekhez.

Differenciált bánásmód alkalmazása a nyelvi hátrányokkal és eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, valamint a kiemelkedően tehetséges gyermekek számára.

Különbséget teszünk a gyermekek számára könnyen utánunk mondható, és a csupán meghallgatható szövegek között. Minden óvónő rendelkezzen a megfelelő repertoárral.

A versmondás, mondókázás összekapcsolása mozgásos és egyéb játékokkal (cselekvéses tanulás alkalmazása).

A mesehallgatás szabályainak megismertetése, elfogadása és betartása. (mesehallgatáskor csöndben vagyunk, nem zavarjuk egymást és a mesélőt)

Önálló meseszöveg, saját vers alkotására, a mese elmondására, eljátszására ösztönzés. A megvalósítás területei, tartalma:

Mondókák:

- Énekelt mondókák
- Mondóka játékok
- Mesemondókák
- Népi mondókák
- Tréfás mondókák
- Állatokról, természetről szóló mondókák
- Kitalált, „halandzsál” nyelvi játékok, mondókák
- Kiolvasók

Versek

- Önmagukról, a környezetükről szóló versek
- Népköltészet
- Magyar írók gyermekversei
- Más népek versei
- Görögkatolikus Imádságos versek

Mesék

- Halmazó és láncmesék
- Állatmesék
- Verses mesék
- Tündérmesék
- Magyar népmesék
- Műmesék

- Tréfás mesék
- Tanmesék
- Más népek meséi
- Bibliai történetek

6.4. Ének-zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A zene csodálatos nyelv. Képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozza a feszültséget, indulatokat kelt és szabályoz, nyugalmat teremt, érzelmeket kelt. Serkentően hat az emberi képzeletre, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést. Jelentős esztétikai hatással bír. A zene olyan agyi területeket is mozgósít, melyet szavakkal nem érünk el. A zenei elemek, mint dallam, dinamika, forma, ritmus nonverbálisan fejtik ki hatásukat, a fentiekén túl fejlesztik az alapvető képességterületeket.

Az ének-zenei ízlésformálás fontos feladatunk. Nem mindegy, hogy miből válogatunk. Kodály tanításait követve elengedhetetlen a magyar népi kultúra megismertetése, ezért alapvetően a magyar népdalokból, a saját gyermekdalaink széles skálájából válogathatunk. Ezen kívül az óvodai nevelésünk során fontosnak tartjuk a görög katolikus egyház zenei megismerését, hagyományok ápolását, népszokások elsajátítását, valamint a gyermekek szintjének és érdeklődésének megfelelő

kortárs zenei alkotásokkal való ismerkedés. A zenei képességek fejlesztésén túl zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog gyermekeket szeretnénk nevelni.

Az éneklés imádságként is része az óvodai nevelésünknek.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Cél:

- Hagyományőrzés: görög katolikus és a magyar népi kultúra megismerése.
- A nemzetiségi, etnikai hovatartozás figyelembevételével más népek hagyományinak, kultúrájának a megismerése.
- Zenei képességek fejlesztése.
- Zeneszerető, zeneértő gyermekek nevelése
- Komplex személyiség fejlesztés, önkifejezés, feszültségoldás, sikerélményhez juttatás.

Feladatunk:

- Vallásos tartalmú dalok, egyházi zene és klasszikus zene hallgatása, megismerése, megtanulása
- Komplex érzelmi, esztétikai nevelés a zenei és mozgásélményen keresztül
- Zenei képességek fejlesztése: ritmus, hallás, éneklési képesség, improvizálás, zenei kreativitás
- Gyermeki hangterjedelem és megfelelő hangmagasság megválasztása.
- Ismerkedés a ritmus és egyszerű dallamhangszerekkel, egyszerű hangkeltő eszközök készítése, használata.
- Zenei anyanyelv elsajátítása
- Közösségformálás, közösségépítés az együtténeklés során
- A dalanyagban vallásos tartalmú énekek a korcsoportnak megfelelően, ünnepkörönként jelenjenek meg.
- Kreativitás fejlesztése: Találjunk ki adott szöveghez új ritmusokat, dalokat, spontán dallaméneklés, mozgás és mozgás zenére, zenés háttérű festés, zenei improvizálás.
- Zenehallgatáson keresztül a gyermekek dalkincs anyagának gazdagítása, életkornak megfelelő, művészi értékű dalanyag felhasználása.
- Tiszta, könnyed, minta értékű éneklés megvalósítása, a módszertan alapos ismerete (tudatosság, tervszerűség, játékoság).
- Dallamhangszerek használata: furulya, xilofon, gitár, metalofon, szintetizátor hangjának megismertetése, óvónői hangszeres játék minél gyakoribb használata.

A megvalósítás területei, tartalma:

- Énekes mondókák
- Gyermekdalok
- Énekes játékok
- Népdalok
- Műdalok
- Egyházi zene
- Komolyzenei művek
- Komplex képességfejlesztés: (zenei, kognitív, motoros, szociális)
- Hallásfejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztése
- Helyes légzéstechnika
- Akusztikus figyelem, szerialitás, differenciálás
- Mozgás, térforma fejlesztése

6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, konstruálást, a kézi munkát, a műalkotásokkal való ismerkedést, s így a gyermekekben kialakítja az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását. Fejlődik a gyermekek tér-forma és szín-képzete, gazdagodik, képi-gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük, szép-iránti nyitottságuk.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Célunk, hogy a gyermekeket megismertessük a teremtett világgal, a természettel, a környezettel. A rácsodálkozás képességét alakítsuk ki bennük, hogy a vizuális tevékenységek gazdag, sokszínű technikáival, legyenek képesek kifejezni önmagukat.

Cél:

- Elsődleges szempontunk a vizuális tevékenységek gazdag, sokszínű technikával, önkifejező, boldog, a rácsodálkozás képességeit kifejező gyermekek nevelése.
- Célunk a kisgyermekben rejlő szépség, tenni akarás, az alkotás vágyának felébresztése, spontán alkotás örömeinek megélése vagy újraélésének elősegítése. Tevékenység során mondanivalójukat, élményeiket és érzelmeiket változatos eszközökkel és technikákkal fejezzék ki.

Feladatunk:

- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás iránt, a különböző anyagok, technikák, eljárások, eszközök megismertetésével, kipróbálásával
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés
- Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása
- Vallásos témák megjelenítése: az ábrázolást előzze meg élménynyújtás, Isten csodálatos alkotásai a teremtett világ, a természeti szépségekre való rácsodálkozás.
- Képességfejlesztés: finommotorika, szem-kéz koordináció, téri és síkbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása
- Érzelmek, gondolatok, képzeleti képek megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
- Önmegvalósítás, önkifejezés támogatása.
- Ismerkedés műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, hagyományápolásra, a hagyományok tiszteletére nevelés
- Szokásrendszer alakítása
- Komplex képességfejlesztés: (finommotorika, szem-kéz koordináció, vizuális képességek, kognitív képességek fejlesztése)
- vallásos szimbólumok festése, színezése, készítése

A megvalósítás területei, tartalma:

- Építés különböző tárgyakkal, formákkal, természeti anyagokkal (homok, hó)
- Plasztikai munkák (gyurmázás, formálás, díszítés)
- Képalakítás különböző technikákkal (rajzolás, festés, kollázs, montázs, grafikai eljárások)
- Környezet alakítása (gyűjtött anyagok rendezése, felhasználása)
- Találkozás műalkotásokkal (kiállítás látogatása, művészi album nézegetése)

6.6. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együttthatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Cél:

Egészséges, erős, a környezet változásaihoz alkalmazkodni tudó gyermekek nevelése

Az „Ép testben ép lélek” célt szem előtt tartva a gyermekek testi-lelki egészségének megőrzése, fejlesztése.

Feladatunk:

- Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- Mozgásigény kielégítése, a mozgásöröm átélése minden nap, mozgásos játékok tudatos alkalmazása.
- Balesetmentes környezet kialakítása, megfelelő eszközök, tornaszerek, kézi szerek biztosítása.
- Egészséges életmód kialakítása, szabad levegőn tartózkodás minden nap.
- Harmonikus, összerendezett mozgás kialakítása.
- Testi képességek fejlesztése: erő, ügyesség, állóképesség.
- Tartásjavítás, láb és gerinctorna elemeinek beépítése a mindennapos mozgásba.
- Nagymozgás és finommotorika fejlesztése napi tevékenységekbe ágyazva.
- Mozgásos játékokkal a testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése, egészséges versenyszellem kialakítása.
- Mozgásműveltség fejlesztése különösen a népi mozgásos, és egyéb játékok segítségével.
- A mozgáskedv megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Egyéni testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése, mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészségek alakítása a differenciált bánásmód alkalmazásával.
- Szabályalakítás, szabálytudat kialakítása, szabályok betartása, jó hangulat és közérzet kialakítása és megtartása

A megvalósítás területei, tartalma:

- Szabad, spontán mozgás
- Szervezett mozgások (mindennapos testnevelés, testnevelés foglalkozások,)
- Mozdásfejlesztés a játékban

Mozgásfajták:

- Nagymozgások (járások, futások, ugrások, kúszás térden és tenyéren, csúszás, mászás)
- Játékok (futójátékok, szabályjátékok, labdajátékok)
- Egyensúlygyakorlatok (állás, járás, kúszás, mászás, támaszugrás, támaszgyakorlatok, hossz tengely körüli gurulás, gurulóátfordulás)
- Finommotorika fejlesztése (kézfaj és ujjak gyakorlatai, lábfej és lábujjak gyakorlatai)
- Szem-kéz, szem-láb koordinációs gyakorlatok (Kézi szer gyakorlatok, dobások, járás, futás, szökdelés, ugrás)
- Testséma fejlesztő gyakorlatok
- Percepciófejlesztés

6.7. Külső világ tevékeny megismerése

A környezetünkben szerzett tapasztalatok segítséget nyújtanak a gyermekeknek, hogy koruknak megfelelően, biztonságosan tájékozódjanak a minket körülvevő teremtett világban. A kialakult képzetek, fogalmak a valóságnak megfelelőek legyenek. A környezetünkhöz, a gyermektársakhoz és a felnőttekhez való viszony feleljen meg az erkölcsi követelményeknek, a keresztény értékeknek. Fontos, hogy a szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek, mely életkoruknak megfelelő, a biztonságos eligazodáshoz, a tájékozódáshoz nélkülözhetetlen, valamint formai, térbeli, mennyiségi viszonyok megismerését szolgálja.

Célunk:

A természeti és társadalmi környezetről szerzett tapasztalatok, élmények, a természeti jelenségek, tárgyak, növények és állatfajok apró csodáinak felfedeztetésével, élményszerű átélésével, érzelmileg kötődő, a környezettel harmonikusan élő gyermekek nevelése.

A szülőföld iránti szeretetre, a népi kultúra iránti tiszteletre nevelés, értékek és hagyományok ápolása, megóvása.

A gyerekeket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek megismertetése.

A teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás Isten szeretetének látható jelein keresztül, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés.

Környezettudatos magatartás kialakítása

Feladatunk:

Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, az öröm és hála érzés átélésének segítése, a keresztény értékek kialakítására, megerősítésére, megőrzése.

Megfigyelő kirándulások, séták szervezése, ismertgyűjtés tapasztalati úton (évszakok jellegzetességei, jelenségek, növények, állatok megfigyelése természetes élőhelyükön, a hazai táj, a helyi hagyományok és népszokások megismerése)

Környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés, környezettudatos magatartás, környezetkultúra és biztonságos életviteli szokások kialakítása

A biztonságos közlekedési szabályok elsajátítására, az önfegyelemre, önmagunk és egymás megóvására nevelés

Ismerkedés az épített környezettel, kiemelten az egyházi épületekkel, templomokkal, műalkotásokkal, ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés: téri tájékozódás, mennyiségi, alak, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, egyszerűbb összefüggések megláttatása.

Játékos formában, cselekedtetéssel, problémahelyzetek létrehozásával aktivizáljuk a gyerekeket a gondolkodásra, figyelembe véve egyéni, az érési és életkori különbségeket.

A gyermeki kíváncsiság fenntartása, felkeltése változatos feladatadással, a felfedezés örömeinek biztosításával

A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése

A megvalósítás területei, tartalma:

Környező világ: (évszakok, napszakok, személyes adatok, testrészek, élőlények, természetvédelem, épületek és funkcióik, közlekedés, színek)

Matematikai tapasztalatok: (halmazok, mennyiségi viszonyok, számok-számlálás, téri-síkbeli tájékozódás, alakzatok)

6.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka a gyermekek mindennapi tevékenységének a része. Az óvodai évek során egyre önállóbb helyet kap, formájában és tartalmában bővül, gazdagodik. A kisgyermek fő tevékenységi formája a játék, ezért a munka jellegű tevékenységek is játékból bontakoznak ki.

A munkavégzéshez szükséges attitűdök alakításának fontos eszköze az óvodai dolgozók mintaadása, példája. A gyermeki munka irányítása tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, a gyermeket önmagához mérten fejlesztő értékelést igényel. Alapvető feltételei: megfelelő munkaeszköz, munkalehetőség, megfelelő hely, idő és légkör biztosítása.

Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élményeken keresztül élje meg, hogy Istentől, mint szeretett lénytől kapjuk feladatainkat.

Cél:

A gyermekek a saját személyükkel, a csoporttal kapcsolatban maguk végezhesenek el minden olyan munkát, mely nem veszélyezteti a testi épségüket, nem károsítja az egészségüket. Csak annyit segítsünk amennyi feltétlenül szükséges.

A gyermeki munka megszerettetése, kötelességtudat, kitartás kialakítása, fejlesztése, pozitív személyiségvonások alakítása.

Feladataink:

- A gyermeki munka tudatos irányítása mely pedagógiai szervezést, együttműködést igényel.
- Önkiszolgálásra nevelés.
- A közösségért végzett munka örömeinek, megbecsülésének éreztetése.
- A munka megbecsülésére nevelés.
- A munkavégzés során szerzett ismeretek, tapasztalatok erősítése, (folyamatos buzdítás, ellenőrzés, értékelés alkalmazása).
- Az óvoda dolgozóinak személyes példamutatása, a helyes eszközhasználat és a munkafolyamatok bemutatása.
- A család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak egyeztetése, együttműködés a nevelés során.

A megvalósítás területei, tartalma:

- Önkiszolgálás: (öltözködés, testápolás, étkezés).

- Közösség érdekében végzett munka: (naposi tevékenység, csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok).
- Alkalmoszerű munkák és egyéb megbízatások: (környezet rendjének biztosítása, segítség a felnőtteknek és egymásnak, egyéb megbízatások teljesítése).
- Évszakoknak megfelelő tevékenységek: (csoportszobában, az udvaron és az óvoda környezetében).

6.9. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, nagy részben utánzásokon alapuló, cselekvéses tapasztalatokra épülő, spontán és szervezett tevékenység. A gyermekek tanulásában kiemelkedően fontos a manipulációs lehetőségek biztosítása, az érzékelés, észlelés és a mozgás összekapcsolása. Az óvodában a gyermekeket a természetes kíváncsiság, a cselekvési vágy motiválja az a tapasztalatszerzésre, az új ismeretek elsajátítására. Ezért a gyermeki tevékenységvágy kielégítése az eredményes tanulás alapfeltétele. Az óvodai tanulás a játékosra épül, spontán és irányított formában egyaránt megtalálható. A tanulás az ismeretek elsajátításán túl a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését szolgáló, kölcsönösségen alapuló folyamat.

Cél:

- A tudás, tanulás iránti vágy felébresztése.
- Gondolkodási képességek fejlesztése.
- Iskolaérettség elérése.
- Élethosszig tartó tanulás megalapozása.

Feladataink:

- A cselekvéses tanulás támogatása az egyéni adottságok figyelembevételével, az optimális terhelhetőség és a motiválás biztosításával, személyre szabott, pozitív értékeléssel.
- A tanulást támogató környezetben az akusztikus, vizuális, kinezetikus, taktilis érzékelés és észlelés fejlesztése, a verbális kifejezőképesség, figyelem és a gondolkodás képességeinek a fejlesztése.
- A felfedezés lehetőségeinek a biztosítása, a kreativitás elősegítése, a játékos tapasztalatszerzés támogatása a gyermekek előzetes ismereteinek, érdeklődési körének figyelembevételével.
- A tanulási nehézség esetén egyéni fejlesztés, terápia, felzárkóztatás biztosítása, külső szakemberek bevonásával is.
- A tehetségigérek esetén az óvodai tehetséggondozás megvalósítása

- Személyre szabott differenciált bánásmód alkalmazásával, pozitív értékeléssel a tevékenységben megvalósuló tanulás támogatása.

A megvalósítás területei, tanulási formái:

- Spontán, játékos, közvetlen tapasztalatszerzések a természeti és társadalmi környezetből.
- élmények emlékezettel való felidézése.
- kreatív gondolkodást, képzeletet mozgósító tevékenységek.
- Gyakorlati problémamegoldás: megfigyelések végzése közösen és önállóan, összefüggések keresése, a jelenségek változásainak megfigyelése, többféle megoldási lehetőség keresése.
- Megbízások teljesítése.
- Kommunikáció és beszédfejlesztés.
- Utánzásos minta és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás, szokáskialakítás.
- Cselekvéses tanulás.

7.A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek belső, biológiai érése, valamint a családi és az óvodai nevelési folyamat eredménye, hogy a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai érettséget. A rugalmas beiskolázás lehetővé teszi, hogy az életkor figyelembevételével az egyéni fejlettségi szintet is figyelembe véve a legoptimálisabb időben, a gyermeknek legmegfelelőbb iskolatípusban kezdhesse meg általános iskolai tanulmányait.

Az iskolakezdésnek testi, lelki, és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el. Az eredményes iskolai tanuláshoz mindegyikre szükség van.

Testi fejlettség szintje:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6-7 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.

Teste arányos és teherbíró.

Mozgása összerendezett, harmonikus finommozgásra képes.

Mozgásigényét, viselkedését, testi szükségleteit szándékosa irányítani képes.

Lelki fejlettség szintje:

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott, érdeklődő.

A tanulási képességei fejlettek, képessé teszik az iskolai tanulásra.

Érzékelése, észlelése, téri és síkbeli tájékozódása fejlett, vizuális és akusztikus differenciálóképessége differenciált, testsémája és lateralitása kialakult.

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a bevésés időtartama, a felismerés mellett egyre hangsúlyosabbá válik a felidézés képessége.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, növekszik a tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és az átvitele.

A cselekvő, szemléletes gondolkodás mellett kialakulóban van a fogalmi gondolkodás.

Kommunikációjára jellemző, hogy érthetően, folyamatosan kommunikál, beszéde alakilag tiszta, változatos szókinccsel rendelkezik, összetett mondatokban, logikusan fejezi ki magát.

Gondolatait, érzelmeit mások számára is érthető módon fejezi ki. Verbális kifejezőképessége életkorának megfelelő, beszédtempója és hangsúlya megfelelő, különböző szófajokat használ, mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat a szituációnak megfelelően alkalmazza. Beszédfegyelme kialakult, végig tudja hallgatni és megéri a mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a környezetéről. Tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Felismeri a napszakokat, időben jól tájékozódik. Ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét. A környezetében élő növényeket és állatokat, azok gondozását és védelmét ismeri. Felismeri az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket, alkalmazza azokat. Ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza az alapvető viselkedési szabályokat, normákat, kialakulóban vannak azok a magatartási formák és szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

A keresztény erkölcsi normákat, értékeket természetesnek tartja, elfogadja önmagát és a társait, szeretettel fordul az embertársaihoz, konfliktusait igyekszik agressziómentesen megoldani.

Elemi számfogalommal és mennyiségi ismerettel rendelkezik.

A szociális fejlettség szintje:

Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és a társaival egyaránt.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van. Feladatértése, feladattartása eredményes, kitartása, munkatempója, önfegyelme az önálló problémamegoldást, a kreatív feladatmegoldásokat segíti.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, hogy a komplex gyermeki személyiség harmonikus, testi, lelki és szociális fejlődését elősegítse.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése során speciális szakemberek segítségével érhető el ez a szint.

A különleges gondozásra szoruló gyermekek a fejlettségi szintjüknek, a sajátos nevelési igényüknek megfelelő típusú, szakértői bizottság által javasolt iskolában kezdenek meg tanulmányaikat.

8.A pedagógiai munka dokumentálása

A 20/2012-es EMMI rendelet 30. fejezet 88.§ előírásai szerint az alábbi dokumentumokat használjuk a csoportokban.

Célunk:

A rögzített adatok áttekinthetőek, naprakészek és a jogszabályi előírásoknak megfelelőek legyenek.

A helyi sajátosságok figyelembevételével egységes dokumentumrendszer vezetése, melynek tartalma, szerkezete tükrözi az óvoda nevelési programját, az óvoda és a csoportok arculatát. (Tartalmazza a nevelési feladatokat, a tapasztalatszerzés formáit, időkereteit, témaköreit. Megfelel a nevelőmunka hatékonyság vizsgálatának, az értékelés alapjául szolgál.)

A dokumentációk tartalma a gyermekek személyiségének minél több oldalú megismerését, a fejlődésének nyomon követését szolgálja, ezáltal a tudatos pedagógiai tervezőmunka elengedhetetlen részét képezi.

Csoportnapló

Az adatok rögzítése a négy csoportban egységes, a jogszabályoknak megfelelő OVPED programban történik.

Felvételi-és mulasztási napló

A felvételi- és mulasztási naplót az óvónők napra készen vezetik, az adatokat megfelelően rögzítik és kezelik, a hiányzásokat jelölik. A három napon túli hiányzásokról orvosi igazolást kérnek, ha az betegségből ered. A tartós hiányzás okát feltárják, jellegétől függően jelzést tesznek a gyermekvédelmi megbízott óvónőnek, illetve az óvodavezetőnek.

Fejlődést nyomon követő napló

A nevelési év során a gyermekekről folyamatosan vezetett dokumentáció. Az óvodás korú gyermekek fejlődésének nyomon követésére, képességeinek mérésére szolgál. Naprakész vezetése az óvónők feladata.

Egyéni fejlődési napló

A sajátos nevelési igényű gyermekek Egészségügyi és Pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő foglalkoztatásáról elnevezésű egyéni fejlődési lapot vezetünk.

A fejlődési lapok külívét az óvodavezető és a csoportvezető óvónők, a belívet a fejlesztő szakemberek vezetik. A naplót megnyitja és lezárja az óvodavezető.

Egyéni nyilvántartási lap (2. sz. melléklet)

Az óvodai tehetséggondozásban részesülő gyermekek foglalkozásainak dokumentálására, saját szerkesztésű dokumentumot használunk, mely a gyermekek az egyéni nyomon követését szolgálja. A naplót a tehetséggondozó műhelyvezetői és az óvodavezető vezetik.

Nevelési programunk elkészítésénél fontos szempont volt, hogy a vallásos és erkölcsi nevelést

úgy építsük be alapidokumentumunkba, hogy az természetes módon hassa át a mindennapi tevékenységeket, és ne erőltetett módon legyen jelen a gyermekek életében. Bevezetése kötelező jelleggel minden óvodai csoportba megtörténik.

A program elkészítése az óvoda nevelőtestületének bevonásával történt.

Érvényességi rendelkezések

Hatályos: A Szent Mihály Görögkatolikus Óvodában az intézményi munka a módosított Pedagógiai Program alapján 2025.szeptember1. napjától kezdődik.

Érvényességi ideje: visszavonásig érvényes

A Pedagógiai Program módosítására jogosult: Az intézmény vezetője, valamint a nevelőtestület tagjai

A módosítás kérelmét a nevelőtestület esetében a testület több mint 50%-a indítványozhatja. A felülvizsgálat során felmerült indokokat az igazgatónak írásban kell benyújtani.

Módosítás a jogszabályi előírások változása esetén az ott meghatározott határidővel történik.

A Pedagógiai Program eljárásjoga:

A helyi nevelési programot az igazgató és a nevelőtestület készíti el, a nevelőtestület fogadja el.

A szülői szervezetnek javaslattevési és véleményezési joga van.

A helyi nevelési program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda Helyi Nevelési Programjának nyilvánosságra hozatala

Az óvoda nevelési programja: nyilvános.

Megtekinthető: Az intézmény honlapján.

Kifüggesztve: Az intézmény irodájában, könyvtárban.

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van. Hozzájárul az egyesített, integrált nevelés-oktatás megvalósításához, az esztétikai művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetencia területeinek folyamatos fejlesztéséhez. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást, a személyiségformálást eszközként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

1. Célja:

- A választott művészeti ágon és tanszakon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket.
- Az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.
- Alakítson ki a tanulóknál a nemzeti és egyetemes kultúra iránti nyitottságot, esztétikai érzékenységet.
- Neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére.
- Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi kapcsolatteremtésben, együttműködésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.
- Alakítson ki a tanulóknál egyéni és kollektív felelősségtudatot; az értékmegőrzés, a szép és kulturált környezet iránti igényt.

2. Feladata:

- Ismertesse meg az egyes művészeti szakterületek alapvető ismeretanyagát és technikáit.
- Alapozza meg az egyes művészi kifejezőkészségek kialakítását.
- Bontakoztassa ki a tanulóknál alkotó fantáziáját és fejlessze improvizációs készségét.
- Készítse fel az átlagosnál jobb képességű tanulókat a szakirányú továbbtanulásra.
- Tegye alkalmassá a növendékeket a művészeti együttesekbe, csoportokba való bekapcsolódásra.
- Alakítson ki bennük egyfajta belső igényt a művészetekkel való kapcsolattartásra (a tanulmányok befejezése utáni időszakokra vonatkoztatva is).
- Ösztönözze a tanulókat a társművészetekkel való együttműködésre, kapcsolattartásra.
- Feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

3. A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységi formák és módszerek:

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer;
- felzárkóztató és tehetséggondozó eljárások;
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer;
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer;

- közösségfejlesztő módszer;
- játékos, élményre épülő oktatás;
- alkotó műhelymunka egyéni és kiscsoportos formában.

4. Az alapfokú művészeti iskola eszközei és elvárásai:

Nevelési eszközök:

- példamutatás;
- példakövetés;
- az egyéni utak bejárásának lehetővé tétele.

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, jutalmazás;
- szerepeltetés, versenyeztetés, pályáztatás.

1, Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetememes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

2, Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi-motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytiszteltet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság - a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság - egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás - amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás - amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,

- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

3, Az alapfokú táncművészeti – néptáncoktatás célrendszere és funkciói

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A kárpát-medencei táncgyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód-változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára - beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is - az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

4, Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

1. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.
2. A művészeti tevékenység magába hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a szín- és bábművészetben ötvöződnek.
3. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.
4. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka irányi igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki

azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

5. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarat, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

6. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

5, A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A művészeti nevelés a leghatékonyabb és egyben a legeredményesebb eszköz a személyiségformálás összetett folyamatában. A művészeti tevékenység közben átélt érzelmek ösztönző hatással vannak az értelemre. Ebben a komplex folyamatban az ismeretek, a készségek és a képességek megszerzését, rögzülését az alkotó munka biztosítja.

A személyiségformálásának főbb feladatai

- az érzelmi és értelmi kompetencia fejlesztése,
- a szociális érzékenység fejlesztése,
- a közösségi kompetencia fejlesztése,
- a szakmai kompetencia fejlesztése,
- az egészséges és kulturális életmódra nevelés.

Iskolánk gyermekközpontú intézmény. A játék, a fejlődés-fejlesztés egyik legalapvetőbb eszköze, valamint a kifejezés és együttélés eszméinek megvalósítója a legfontosabb tevékenységi formánk és módszerünk a nevelés-oktatás során. Megalapozó és rendszerező, funkciója révén nem csak a már elsajátított ismeretek pozitív újraélését teszi lehetővé, hanem a megismerés, tanulás és ezáltal a személyiségfejlődés lehetőségét is magában hordozza.

A művészeti iskolában tanuló gyerekek aktív közreműködői tanítás-tanulás folyamatának. Fontos feladatunknak tekintjük, hogy felébresszük bennük a tudás iránti vágyat, az alkotás örömeit. Zenepedagógiai munkánk során felhívjuk a tanulóink figyelmét, hogy a siker csak komoly munkával érhető el.

Értékeik kihangsúlyozásával igazi partnerekké tesszük őket ebben a közös tevékenységben. Célunk, hogy segítsük önmaguk megismerését és elfogadását. Évről-évre, fokozatosan a saját belső erőforrásaik megismerésével, fejlesztésével pontosabb célok kitűzésére és elérésére válnak képessé. Tudásuk, alkotókészségük, kreatív gondolkodásuk, problémamegoldó képességük és műveltségük fejlesztésével, gyarapításával kívánjuk elérni, hogy tanítványaink kíváncsisággal forduljanak a folyamatosan változó világunk, valamint az új kihívásokat is felkínáló fejlődés felé.

6, A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás jellegzetes lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a színművészetben és bábművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

Az együttalkotás öröme, a közösség erejének felismerése, valamint a sikerek - kudarcok közös megélése, feldolgozása mélyíti tanítványainkban az empátiát és a segítőkészséget. Az ilyen hatások által formálódó személyiség a többi ember eredményeinknek felismerésére és elismerésére készítet, ugyanakkor hosszútávon fontos motiváló erőként is hat. A közösségért érzett egyéni felelősség növeli feladattudatukat, pontosságra és kitartásra ösztönöz és nevel. Az egymásra figyelés, az együttgondolkodás, a kapcsolatteremtési és kommunikációs készségek fejlesztése nélkül nem formálható egységes közösség egyetlen tanulói csoport sem. Egymás iránt kialakult kölcsönös megbecsülés és tisztelet, egyéni és közösségi identitástudat nélkül nincs fejlett közösség.

7, Az alapfokú művészeti iskolai pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. Osztályfőnöki feladatok kijelölése:

- Az alapfokú művészeti iskolai osztályfőnök feladatot ellátó pedagógus a tanulók meghatározott csoportjának oktatásszervezési feladataival megbízott szaktanár.
- Az osztályfőnöki megbízás feltétele a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény mellékletében meghatározott átlag csoportlétszám:
  - **zeneművészeti ágban:** legalább 8 egyéni tanuló, illetve legalább 4 tanulócsoport,
  - **egyéb művészeti ágban:** legalább 4 tanulócsoport

2. A művészeti iskolai osztályfőnöki munka tartalma:

- Rendelkezik a korszerű általános műveltséggel, társadalmi érzékenységgel.

- A tevékenysége során kifejezésre juttatja egyéni és közösségi felelősségérzetét.
- Magatartásával, megjelenésével, életvitelével példát mutatva segíti az iskola nevelési céljainak megvalósulását.
- Figyel a pedagógus- és diákközösség tagjainak pedagógiai, emberi nehézségeire, segíti a hibák felszámolását.

3. A művészeti iskolai osztályfőnök feladatai:

A nevelési-oktatói feladatok elosztása során gondoskodik a tanulók beosztásáról, a hozzá beosztott tanulókkal a csoportok kialakításáról.

Az ehhez rendelhető minimális tanulólétszámot, az alapfokú művészeti iskola felelős vezetőjének útmutatását és a helyi tantervben meghatározott szakmai szempontokat figyelembe véve alakítja, szervezi és működteti osztályát, csoportjait, látja el osztályfőnöki feladatait.

Feladata különösen:

- az osztályába, csoportjaiba beosztott tanulókkal kapcsolatos tanügyi adminisztráció elvégzése;
- az iskolai munkához kapcsolódó dokumentumok határidőre való elkészítése;
- a szülővel való kapcsolattartás, szülői értekezlet, fogadóóra illetve egyéni konzultáció formájában;
- rendszeres kapcsolattartás a kötelező és választható tárgyakat tanító tanárokkal;
- az iskolai SZMSZ-ben meghatározott módon a tanulók előmenetelének előkészítése az osztályozó értekezletre;
- a tanulók jelenlétével, hiányzásával kapcsolatos nyilvántartás vezetése;
- a Házirend ismertetése a tanév kezdetén;
- tájékoztatás a baleset- és egyéb védelmi intézkedésekről, különös tekintettel a hangszeres és egy művészeti oktatás sajátosságairól;
- közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában;
- segíti a speciális ellátást igénylő tanuló beilleszkedését (pl. állami gondozott)

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az iskola nevelőtestülete alapvető feladatának tekinti a differenciált képességfejlesztést, ez az alapelv az alapfokú művészeti iskola pedagógusai számára is vezérlő elv.

A Nkt. 46§(3) bekezdés a) pontja kimondja:

„A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve továbbtanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében.”

Ebből az alapvető gyermeki jogból, valamint a "minden képesség fejleszthető" elvből kiindulva, lehetőségeinkhez mérten minden jelentkező tanulót felvesszünk iskolánkba. A felvételnél nem elsődleges feltétel, kritérium a művészi adottság, képesség, készségszint. A felvételi meghallgatás tájékozódást nyújt és valójában ismerkedési lehetőséget jelent a tanuló, a szülő és a tanár számára.

Ebből a pedagógiai megközelítésből kiindulva intézményünkben is lehetőséget biztosítunk a figyelmet igénylő gyermekek és tanulók számára.

1. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek, tanulók:

- sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók;
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók;
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók;
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók.

Az intézményegység eredményes működésének megőrzése, sőt minőségi fejlesztése mellett elkötelezve igyekszünk, egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a növendékeik differenciált oktatására.

A személyiségfejlesztés és a teljesítmény centrikusság egységének összehangolására törekedve, művészeti iskolánk a **tehetség gondozásnak**, valamint a **felzárkóztatásnak** is egyaránt színtere.

Minden pedagógusunk feladata és egyben kötelessége, felelőssége is, hogy ezt időben észrevegye, s biztosítsa fejlesztés lehetőségét.

Ezért művészeti iskolánk

- lehetőséget ad - az alapfokú művészeti iskola által biztosított - több művészeti ág kipróbálására, hogy a tanuló a tanár irányításával megtalálhassa az adottságainak leginkább megfelelő tevékenységet,
- a tehetséggondozás időszakát nem bizonyos életkorhoz köti, hanem teljes folyamatként kezeli, bár a 10 éves korig terjedő időszakot, mint előkészítő és alapozó szakaszt tartja a legfontosabbnak,
- biztosítja a megfelelő és szakszerű képzést,
- bemutatókat, kiállításokat, házi versenyeket szervez,
- képző- és iparművészeti, valamint irodalmi pályázatokat hirdet,
- nyári alkotó táborokat szervez,
- a művészeti pályára, versenyekre, fesztiválokra készülő növendékek számára emelt óraszámokban biztosítja a felkészülést,
- támogatja a szaktanárok kapcsolatfelvételét és tartását a művészeti közép- és felsőfokú intézmények szakembereivel.

2. A tehetséggondozás során alkalmazott módszereink

- **elkülönítés** (egyéni vagy kiscsoportos formában történő foglalkozás)
- **gyorsítás** (a tehetséges tanulók tanulási szakaszainak lerövidítése)
- **dúsítás** (nagyobb mennyiségű és nehézségi fokú anyag elvégzettetése)

A tanulási nehézségekkel küzdő, kevésbé jó adottságokkal rendelkező tanulók fejlesztésére és felzárkóztatására minden esetben kiemelt figyelmet fordítunk. Külön foglalkozásokon adunk lehetőséget a gyerekeknek a hátrányok csökkentésére. Ezzel a többletmunkával az a célunk, hogy egyéni sikerekhez, sikerélményekhez juttassuk tanítványainkat, lendületet adva ezzel későbbi tanulmányaihoz, ezáltal növeljük önbizalmukat, önbecsülésüket és erősítsük akaratukat.

8, A tanulói jogviszony létesítése:

1. A tanulói jogviszony létesítése:

Felvétel vagy átvétel útján jön létre a tanulói jogviszony. Jelentkezés alapján történik.

Felvételi korhatár: 6 évtől 14 éves korig.

Korlátozott létszámban, van lehetőség 6 éves kor alatt (zeneóvoda) jelentkezők felvételére.

2. Felvétel, meghallgatás:

- A jelentkezőt bizottság hallgatja meg, amely javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra vegyék fel a jelentkezőt.
- A bizottságot a nevelőtestület tagjaiból megbízással az igazgató hozza létre.
- Ha a jelentkező az alapfokú művészetoktatási intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie.
- Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt "Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja"-nak az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.
- A különbözeti vizsga során a vizsgázót minden olyan tantárgyból meg kell hallgatni és értékelni kell, amelyek az "átlépett" évfolyamokon szerepelnek. A főtárgy, a kötelező tárgy és a választható tárgy osztályba sorolása eltérhet egymástól.
- A továbbképző évfolyamra lépés előfeltétele a művészeti alapvizsga letétele. Megszervezéséig a továbbképző évfolyamokon a tanulmányok akkor kezdhetők meg, ha a tanuló legalább két alapfokú évfolyamot sikeresen elvégzett.
- A felvételi vizsgák idejét és helyét az iskola igazgatója határozza meg és hozza nyilvánosságra a tanév rendjében meghatározott időben, de legkésőbb a felvételi időpont előtt 60 nappal.
- A tanuló felvételéről a bizottság véleménye és a férőhely alapján az igazgató dönt.

Felvételi meghallgatáson az egyes művészeti területeken végzett képességvizsgálat szempontjai:

- **Zeneművészeti ág tanszakain:** hallás, ritmusérzék, tiszta éneklés, manuális készség, fizikai és fiziológiai adottság.
- **Képző- és iparművészeti ág tanszakain:** ábrázoló és formázó készség, színek ismerete és használata, manuális adottság.
- **Táncművészeti ág tanszakain:** alkati adottságok, hallás és ritmusérzék.

3. Beiratkozás az alapfokú művészeti iskolába:

A felvételi meghallgatást követően beiratkozásra, minden tanév május 30-ig, vagy a tanévzáró ünnepséget követő napokon van lehetőség. Szeptember első hetében pótbeiratkozást biztosítunk a jelentkezők számára.

Az újonnan felvett 14 éven aluli gyermeket a szülő íratja be, vagy a szülő írásbeli nyilatkozatának bemutatása mellett a gyermek iratkozik be.

Ha a beírás külföldön szerzett bizonyítvánnyal történik, a beíráskor annak hiteles magyar nyelvű fordítását kell benyújtani.

A beiratkozás időpontját legalább 30 nappal korábban nyilvánosságra kell hozni.
A beírást az igazgatóhelyettesek, vagy az igazgató által megbízott pedagógus végzi.

Átvétel más alapfokú művészeti iskolából:

Tanuló átvételére bármikor lehetőség van a tanév során. A szülő által megírt átvételi kérelemhez be kell mutatni az elbocsátó iskola igazolását a térítési díj befizetéséről, továbbá a könyv-, kotta-, táncruha stb. eszközök kölcsönzésének rendezéséről.

A vendégtanulói jogviszony:

Az alapfokú művészeti iskola tanulója, az általa választott művészeti képzés (rendeletben meghatározott) követelményeit - az iskolák közötti meghallgatás alapján - más alapfokú művészetoktatási intézményben is elsajátíthatja vendégtanulói státuszban, jogviszonyban. A vendégtanulói jogviszony már meglévő tanulói jogviszony mellett jöhet létre, a tanulói előmenetel és továbbhaladás szempontjából kapcsolódik a tanulói jogviszonyhoz (önálló bizonyítvány megszerzését nem teszi lehetővé).

9, A tanulmányi kötelezettség teljesítése:

Felmentés a tanulmányi kötelezettségek alól:

Az alapfokú művészeti iskola igazgatóje részben vagy egészben felmentheti a tanulót a kötelező foglalkozások látogatása alól, abban az esetben, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos helyzete vagy rendkívüli körülmények ezt indokoltá teszik.

A felmentés történhet év végi beszámolási kötelezettség előírásával, illetve ennek elengedésével. A felmentés legfeljebb egy-egy tanév időtartamára szólhat. Kiskorú tanuló felmentéséhez minden esetben a szülő egyetértése is szükséges.

Összevont beszámoló:

A tanuló kérelmére engedélyezhető, hogy egy vagy több tantárgynak több évfolyamra megállapított tantervi követelményét egy tanévben teljesíthesse. Az összevont beszámoló engedélyezését május 10-ig írásban kell kérni. A kérelemről az igazgató az érintett pedagógus véleménye alapján hozza meg döntését. Kiskorú tanuló kérelméhez a szülő beleegyezése minden esetben szükséges.

Abban az esetben, ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanítási év alatt teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.

Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előző évfolyamra előírt minimális tantárgyi követelményeket teljesítette. A magasabb évfolyamba lépésről a nevelőtestület jogosult döntést hozni, az év végi osztályozó értekezleten, ahol előzetesen áttekinti a szaktanár által megállapított év végi osztályzatokat. Formai feltétel: az érdemjegyeket, szorgalomjegyet és a mulasztások számát tartalmazó bizonyítványba és törzslapra az ennek megfelelő záradék került. Az alapfokú évfolyamról a továbbképző évfolyamba az léphet, aki - a jogszabályban meghatározottak szerint szervezett - **művészeti alapvizsgát** tett. Az évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvánnyal, valamint a szülő által kitöltött és aláírt szülői nyilatkozattal jelentkezhetsz a tanuló a következő évfolyamra az intézmény által megjelölt és nyilvánosságra hozott napokon (júniusban a tanévzárót követő napon, szeptember első munkanapján).

A tanulmányok folytatása (Of.):

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az igazgatótól május 10-ig írásban kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanazon az évfolyamon folytathassa. Az igazgató a szaktanár meghallgatása alapján hozza meg döntését. Ebben az esetben a tanuló osztályzatot nem kaphat. A bizonyítványba és a törzslapra a "nem osztályozható" bejegyzést kell írni. Az előző osztályban, évfolyamban folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akinek igazolt és igazolatlan mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összes óraszám egyharmadát. Kivételt képez az, az eset, ha a tananyagot elsajátította és a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Ugyanabban az osztályban tanulmányokat folytatni egy-egy tárgyból is lehet. Ilyenkor a tanuló a többi tárgyból magasabb osztályba léphet.

Javítóvizsga:

Ha a tanuló valamely tárgyból elégtelen osztályzatot szerzett, javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga időpontját augusztus 25 és szeptember 15 közötti időpontban az igazgató jelöli ki. A javítóvizsgát bizottság előtt kell tenni, amelynek elnöke az igazgató vagy megbízottja, tagjai: a kérdező tanár és egy azonos vagy rokon szakos tanár. Az osztályzatot a bizottság állapítja meg. A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg. Ha a tanuló a javítóvizsgán igazolatlanul nem jelent meg vagy javítóvizsgája elégtelen, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

10, Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelő-oktató munka értékelési rendszere

A nevelés-oktatás, valamint a tanítás-tanulás folyamatának egyik alapvető eleme a tanulók és az elvégzett munkájuk állandó ellenőrzése, értékelése. Ennek az alapja a tanuló folyamatos és következetes megfigyelése.

Alapelveink:

- Az ellenőrzés és értékelés legyen minden esetben folyamatos, ösztönző, fejlesztő, személyre szóló. A pedagógus vegye figyelembe a tanuló képességeit, a teljesítményben bekövetkező fejlődési tendenciát, valamint tantervi követelményeket.
- A tanulók és a szülők ismerjék az ellenőrzés módjait és célját. A szülőket a gyermek, tanulmányi előmeneteléről folyamatosan tájékoztatni kell.
- Az ellenőrzés és értékelés során törekedni kell, hogy az mindig tárgyilagos, reális, nyílt és őszinte legyen a tanulók és szülők előtt egyaránt.
- A tanuló joga, hogy kifejtse a véleményét az ellenőrzés és az értékelés folyamatában.
- Az értékelés nem lehet megtorló, vagy fegyelmező jellegű.
- A szóbeli és írásbeli értékelés során arra törekszünk, hogy ezek a formák arányban legyenek, és alkalmazzuk az egyéni, csoportos értékelések módjait is.
- Az írásbeli ellenőrzések eredményét a szaktanár köteles legkésőbb két héten belül a tanulók tudomására hozni.
- Az érdemjegyek adását minden esetben szóbeli vagy írásbeli indoklás, értékelés kísérik.

- Az ismeretanyag elsajátítása mellett értékeljük a tanulók okkereső, kreatív, problémamegoldó gondolkodásmódját is.
- Az értékelés minden esetben félelemmentes légkörben kell, hogy történjen.
- Ahhoz, hogy a fent említett alapelveink megvalósulhassanak, a tanév kezdetén az egyes tantárgyak követelményeit világosan és érthetően kell megfogalmaznunk és a tanulóink tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes követelményrendszerét minden pedagógus köteles betartani.

Célok:

A nevelés-oktatás folyamatában az a legfontosabb célunk, hogy minden tanuló a saját, egyéni lehetőségeinek optimumáig jusson el értelmi, erkölcsi és testi fejlődésben egyaránt.

Ennek érdekében céljaink:

- a tanulók tudásszintjének felmérése és meghatározása;
- pontos meggyőződés a tananyag elsajátításának mértékéről és a továbbhaladás lehetőségéről;
- állandó megerősítés, a hibák feltárása, azok elkerülése és kijavítása;
- minősítés;
- folyamatos motiválás;
- folyamatos fejlesztés;
- tanulási és gondolkodási készségek, képességek állandó fejlesztése;
- információs és kommunikációs ismeretek, képességek bővítése és fejlesztése;
- szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése;
- testi és lelki egészség fejlesztése;
- kötelességtudásra nevelés;
- énkép és az önismeret fejlesztése;
- egységesség intézményi szinten.

Szempontjaink:

- a tanuló tárgyi tudása;
- a megszerzett ismeretek önálló alkalmazása;
- viszonyítás a tanuló korábbi teljesítményéhez;
- az egyéni teljesítmény viszonyítása az adott feladathoz, annak nehézségi fokához;
- munkafegyelem, logikus gondolkodás;
- tantárgyhoz, tevékenységhez való viszony;
- önálló ismeretszerzés;
- gyűjtőmunka;
- házi feladat;
- szorgalmi feladat;
- az egyéni adottságokhoz viszonyított teljesítmény, elért fejlődés;
- versenyeken való részvétel.

A tanulók értékelésének lehetséges formái:

Személyes, szóbeli értékelés:

- a tanítási órákon, ahol a szaktanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad;
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor;
- a fogadóórán;
- szülői értekezleteken a főtárgytanár által;
- az intézményen belüli és intézményen kívüli programok értékelésekor (szereplés, hangverseny látogatás, verseny, fesztiválon való közreműködés kapcsán)
- a nevelőtestület előtt szélsőséges esetekben;
- az igazgató által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán).
-

Szöveges, írásbeli értékelés:

- a főtárgy tanár vagy a szaktanár által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények illetve problémás tanuló esetében);
- dicséretes, illetve elmarasztalások beírása a Tájékoztató Füzetbe;
- a szaktanár által a tanulók írásbeli munkájára írott vélemény;
- külső, belső felkérésre készített minősítések, vélemények (pl. szakiskolai felvételi esetén);

Értékelés és minősítés:

- a szaktanárok minden tanév első óráján az általuk tanított tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások lehetséges következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket;
- a szaktanárok a tanuló teljesítményét tanév közben a helyi tantervben a tantárgyaknál megadott módon értékelik, félévkor és tanév végén minősítik.

A tanulók értékelésének rendje, szabályai, tanulmányok alatti vizsgák:

1. Zeneművészeti ágazatban:

Kötelező és lehetséges beszámoltatási formák gyakorlati tárgyakban:

- félév és tanév végén (január és május-június hónapban) vizsga jellegű meghallgatás, amelynek anyagát a szaktanár állítja össze a tanszaki munkaközösség által meghatározott irányelvek alapján.
- a „B” tagozatos növendékek tanévenként még két külön meghallgatáson is részt vesznek.

- évközi (órai) számonkérés
- közös órák tartása
- iskolán belüli és kívüli szereplések
- versenyeken, fesztiválokon, találkozókön való szereplés.
-

Kötelező beszámoltatási formák elméleti tárgyakban:

- tanév végén a végzett anyagból összefoglaló jellegű óra, vizsga tartása azonos szakos tanár, vizsgálónök jelenlétében,
- írásbeli felmérés írása félév és tanév végén.

Lehetséges beszámoltatási formák elméleti tárgyakban:

- évközi (órai) állandó feleltetés
- felmérés írása.

Kötelezően választható vagy választható tárgyként a kamarazene, zenekar, kórus tantárgyakból nincs beszámoló.

Szöveges minősítéssel a szaktanár értékeli a tanulókat az évközi munka és a szereplésen nyújtott teljesítményük alapján.

2. Táncművészeti ágazatban:

Kötelező beszámoltatási formák gyakorlati és elméleti tárgyakból:

Év végén csoportos vizsga tartása, amelynek anyagát a szaktanár állítja össze.

Lehetséges beszámoltatási formák:

Időszakos szereplések, részvétel versenyeken, fesztiválokon, találkozókön.

3. Képző- és iparművészeti művészeti ágazatban:

Kötelező és lehetséges beszámoltatási formák gyakorlati tárgyakban:

- Az ismeretek számonkérésére elsősorban a tanítási órákon kerül sor. Vizsga nincs.
- A tanulmányi munka értékelése az évközi munka és az év végi kiállításra készített önálló vizsgamunkák, illetve esetleges pályázati munkák alapján történik.

Kötelező beszámoltatási formái elméleti tárgyakban:

- tanév végén a végzett anyagból összefoglaló jellegű óra tartása azonos szakos

tanár, vizsgálónök jelenlétében.

Lehetséges beszámoltatási formák:

- kiselőadások tartása
- műelemzés szóban és írásban.

Az előképző és az 1-2. évfolyamban kötelező beszámoltatás nincs.

Bemutató óra, műhelymunka keretében kaphatunk képet tudásukról, fejlődésükről.

Lehetséges beszámoltatási formák:

- szereplések: versenyeken, fesztiválokon, találkozókön való részvétel.

Valamennyi művészeti ágban a tanuló félévi osztályzatát a szaktanára állapítja meg, az előző félév havonta adott érdemjegyeinek figyelembevételével.

A beszámolón az osztályzatot - a főtárgy tanárok javaslata alapján - a bizottság állapítja meg. Tanév végén az osztályzatot a hó végi jegyek és a beszámoló eredménye alapján a szaktanár állapítja meg, s a nevelőtestület - amely dönt a magasabb évfolyamba lépésről - hagyja jóvá. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését.

Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanuló, aki betegség miatt vagy más méltányolandó okból a beszámolón nem tud megjelenni.

4. Hiányzások adminisztrációja:

Nem bocsátható tanév végi vizsgára az a tanuló, akinek az igazolt és igazolatlan mulasztása a kötelező óraszám **egyharmadát meghaladja**, abban az esetben, ha az igazolatlan mulasztások száma magasabb az igazolt mulasztásnál, és az intézmény eleget tett az értesítési kötelezettségének.

Az a tanuló, akinek - önhibáján kívül - az igazolt mulasztása a kötelező óraszám egyharmadát meghaladja, csak a nevelőtestület jóváhagyásával tehet osztályozó vizsgát. A vizsga engedélyezését május 10-ig írásban kell kérvényezni.

A tanulmányok folytatása esetén (of.) nem kell osztályozni.

Ezt a tényt "no" rövidítéssel kell jelezni a naplókban, a törzslapon és a bizonyítványban.

Ha a tanuló valamely kötelező tárgy tanulása alól felmentést kapott, a felmentés tényét "fm" rövidítéssel kell jelezni az ellenőrző könyvben, a naplókban, a törzslapon és a bizonyítványban.

A vizsgaidőszak kezdő és záró időpontját az iskolai munkatervben kell rögzíteni. A félévi és év végi vizsgák tanszakok szerinti időpontját, helyét és a vizsgabizottság összetételét az erre a

célra külön kiadott **Félévi és Év végi munkarend** tartalmazza.

5. A tanulók értékelésének formái:

A tanulónak minden olyan tantárggyal összefüggő megnyilatkozását, teljesítményét, amelyre félévkor illetve év végén számszerű osztályzatot vagy szöveges értékelést kap, tanulmányi eredménye és szorgalma alapján havonként érdemjeggyel vagy szöveges minősítéssel értékelni kell.

A havonkénti értékeléstől csak felnőtt tanulók esetében lehet eltekinteni.

Az osztályozáskor minden esetben figyelembe kell venni az előírt, rendeletben meghatározott tantervi követelményeket, valamint a tanuló gyakorlati és elméleti ismeretekben elért fejlődését, eredményeit. Elődleges szempont a fejlődés elősegítése, ezért szem előtt tartjuk az értékelés motiváló hatását.

Az osztályzatok a következők lehetnek:

5.1. Zeneművészeti ágban:

A főtárgy, szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet - zeneirodalom tárgyak esetén:

Kitűnő	(5)
Jeles	(5)
Jó	(4)
Közepes	(3)
Elégséges	(2)
Elégtelen	(1)

A szolfézs előképző és hangszeres előképző 1. és 2. osztályában:

Kiválóan teljesített Jól teljesített Megfelelően teljesített Felzárkózásra szorul

Kötelező zongora, kötelezően választható vagy választható kamarazene, zenekar, kórus tantárgyak esetén:

Kiválóan teljesített Jól teljesített Megfelelően teljesített Felzárkózásra szorul

5.2. A képző- és iparművészeti, táncművészeti ágban:

Az előképző 1. és 2. évfolyamában szöveges minősítéssel értékelünk:

Kiválóan teljesített Jól teljesített Megfelelően teljesített Felzárkózásra szorul

Az alapfok és a továbbképző valamennyi évfolyamában az alábbi osztályzatokkal értékelünk:

Kitűnő	(5)
Jeles	(5)
Jó	(4)
Közepes	(3)
Elégséges	(2)
Elégtelen	(1)

6. A szorgalom minősítése:

A tanulók szorgalmát, a tanév folyamán minden hó végén, a szaktanárok külön-külön osztályzattal minősítik. Félév illetve tanév végén a tanuló szorgalmát egy osztályzattal kell minősíteni. A szorgalom minősítését a szaktanárok által adott hó végi osztályzatok számtani közepe teszi ki. Abban az esetben mikor az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső minősítés meghozásában a főtárgytanár(ok) által adott minősítés(ek) a döntő(ek).

A szorgalom minősítésének meghatározásakor figyelembe vehető szempontok:

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkájának szintje képességeihez viszonyítva	Igényes a tudás megszerzésére	Folyamatos (törekvő)	Ingadozó, gyakran dolgozik képességei szintje alatt	Képességeitől teljesítménye messze elmarad
Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, önálló	Rendszeres, folyamatosan készül	Rendszertelen, pontatlan, segítségre szorul	Megbízhatatlan, nem végzi el a feladatait
Kötelesség tudata	Fejlett, rendszeresen készül az órákra	Ösztönzésre dolgozik	Feladatait csak többszöri felszólításra, rendszertelenül végzi el	Gyakran mulasztja el kötelességeit
Érdeklődése	Tanítási órán és azon kívül is vállal feladatokat, versenyez, pályázatokon vesz részt	A követelményeknek eleget tesz, de érdeklődése megmarad az intézményi tananyag keretein belül	Hullámzó, esetlegesen vállalt feladatokat	Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi

A szorgalom minősítésének meghozatalakor, a pedagógusoknak és a nevelőtestületnek minden esetben figyelembe kell venni a tanulók élethelyzetét, életkörülményeit, az egyéni képességek szintjét.

Három órát meghaladó igazolatlan mulasztás esetében a tanulónak "változó" minősítésnél jobb nem adható.

A tanulmányi átlag számításánál csak az **érdemjegyeket** kell figyelembe venni, a szorgalom minősítését nem.

A tanulmányi eredményéről a tanulót, valamint a kiskorú tanuló szülőjét folyamatosan tájékoztatni (hó végi érdemjegyek), félévi és év végi osztályzatairól pedig értesíteni kell.

tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- ha a szülő, illetve a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon,

- az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát (a művészeti alapvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó továbbképző évfolyamot követő művészeti záróvizsga letételének napján, illetve ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján (a záróvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján, ha a tanuló nem iratkozik be a következő tanévre,
- ha másik alap-, közép- vagy felsőfokú művészetoktatási intézmény át-, illetve felvette,
- ha a tanuló jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató, a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,
- ha a tanuló igazolatlanul 10 tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén **a szülőt** legalább **két alkalommal írásban figyelmeztette** az igazolatlan mulasztás következményeire.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A tanulók magas tudásszintjének elérése érdekében a megfelelő tankönyv és kotta kiválasztása. Alapvető feladat, hogy a tananyagot pedagógiailag, metodikailag következetesen építkezve tervezzük, figyelembe véve a növendék életkori sajátosságait.

A tantervi programok minden tanszakra, évfolyamra tartalmazzák a felhasználható irodalmat, amelyből a szaktanár a tantervi követelmények és a tanulók adottságainak figyelembe vétele mellett szabadon választhat a jogszabályokban előírtak megtartása mellett

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködésének és kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

1. A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az igazgató, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az igazgató legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az

osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.

- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

2. A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt tanítási nap
- írásbeli tájékoztató
- Szakkörök indítása
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Közös lelki nap
- Közös zárandoklatok
- Parochiákkal - Plébániával közös programok

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- Ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz,
- Őszinte véleménynyilvánítást,
- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,
- Szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- Közös rendezvények (pl.: karácsonyi ünnepség, alapítványi bál, jótékonysági est, stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.
- Osztály-család közös rendezvényei.

A szülők jogai és kötelességei:

- Az osztályélet szervezésének aktív irányítása.
- Korrekt véleménynyilvánítás az iskolában folyó munkáról.
- Szabad iskolaválasztás.
- A Szülői Munkaközösség tagjainak megválasztása.
- Tisztségvállalás a Szülői Munkaközösségben.
- A Szülői Munkaközösség tevékenységének véleményezése.

- Véleménynyilvánítás a tanulókat érintő szociális és egészségügyi kérdésekben.
- A szülőnek joga van részt venni azokon az eseményeken, melyek alkalmával gyermeke nyilvános iskolai kitüntetését kap, vagy fegyelmi ügyének tárgyalására kerül sor.

Erkölcsei ajánlások a szülőknek:

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen "a keresztény hit is egy közösség ölen születik és növekszik." (Kat. Isk.53.) így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez hatalmas garancia arra, hogy a gyerekeket az iskola után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata. Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását. Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, szülői levelek, szülői lelki napok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés. Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

Erkölcsei elvárások a tanároktól:

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen "a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik." /Kat. Isk. 78./ Nyitott kell, hogy legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe, és nevelő- oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat. A nem hívő pedagógusokat is a diákok szeretetéből fakadó humánus kell, hogy vezérelje.

A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen,

amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell megtenni, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

A tanár élete összhangban kell, hogy álljon az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell, hogy legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

Az iskolában minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen. Alaposan tanulmányozza keresztény tanítást és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést egyházra és tanítására, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az iskola katolikus volta, jó hírneve csak ebben az esetben biztosítható.

A keresztény szellem, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen a tanári karban. A fejlődés előfeltétele, hogy számarányuk növekedjen. Ez sohasem jelentheti azonban azt, hogy az egyszínűségekre kell törekedni, mert a diákok akkor tanulnak igazán sokat nevelőiktől, ha azok a világ sokszínűségét tudják képviselni.

Sajnos ma még kevés a jól képzett hitvalló pedagógus. Ezért az új pedagógusok felvételénél mindig mérlegeljük, milyen feladatokat bízunk rájuk, és mit várunk el tőlük. Ezek ismeretében lehet eldönteni, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármasságából melyiket milyen súllyal kell figyelembe venni.

Az iskola vezetésére nagy felelősséget ró a megfelelő pedagógusok kiválasztása. A legnagyobb jó szándék esetén is történhetnek sikertelen választások. Ezért minden új tanár először egyéves szerződéssel alkalmazható, amelyet a felek kölcsönös megalégedése esetén lehet véglegesíteni.

Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

11,A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga

2011. évi CXC. Törvény: 4. Az állami vizsgák rendszere 6.§ (7)

(7) Az alapfokú művészeti iskolában művészeti alapvizsgát kell szervezni, és művészeti záróvizsga is szervezhető. A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga vizsgakövetelményeit, vizsgafeladatait az alapfokú művészeti iskola az oktatásért felelős miniszter rendeletében foglalt keretek között határozza meg.

2011. évi CXC. Törvény: 14. Az Alapfokú Művészeti Iskola: 16.§ (2)

(2) Az alapfokú művészeti iskolának legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, amelynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon, zeneművészet, képző- és iparművészet, báb- és színművészet, táncművészet ágakban folyhat. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

2011. évi CXC. Törvény: 31. A tanuló kötelességének teljesítése 57.§ (2)

(2) Az alapfokú művészeti iskola alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamba az léphet, aki - jogszabályban meghatározottak szerint szervezett - művészeti alapvizsgát tett.

2011. évi CXC. Törvény: 31. A tanuló kötelességének teljesítése 57.§ (4)

(4) A tanuló az egyes évfolyamok, továbbá az érettségi vizsga, a szakmai vizsga, a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. A bizonyítvány tartalmazza az általa tanúsított végzettségnek, szakképesítésnek a Magyar Képesítési Keretrendszer, valamint az Európai Képesítési Keretrendszer szerinti besorolását az erről szóló kormányrendelet alapján. A bizonyítvány és a bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló irat közokirat.

Általános követelmények:

1. A művészeti alapvizsgára bocskátás feltételei:

- Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocskátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti záróvizsgára bocskátás feltételei:

- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocskátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

- A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.
- Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

4. Előrehozott vizsga:

- Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
- Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után; a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

- Mentésülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.
- Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

6. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként

külön - külön osztályzattal kell minősíteni.

- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Legitimációs záradék

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
nevelőtestületi nyilatkozata

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
nevelőtestülete véleményezte és elfogadta az intézmény módosított Pedagógiai programját.

Nyíradony, 2025. augusztus 29.

Keczán Szilárd László

intézményvezető

Legitimációs záradék

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(4254 Nyíradony, Árpád tér 10.) Pedagógiai programjához.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 32.§ (1) i. pontjában biztosított
jogkörömben eljárva, mint fenntartó, a Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola (OM. azonosító:201 584, Székhely: 4254 Nyíradony, Árpád tér
10.) módosított Pedagógiai programját jóváhagyom.

Debrecen, 2025. 09.01.

Kocsis Fülöp

érsek-metropolita

HELYI TANTERV